

GOSPODI POMILUJ

MOLITVENIK
ZA GRKOKATOLIKE

Prema katoličkim molitvenicima
istočnog i zapadnog obreda

sastavio

IVAN KRST. PAVKOVIĆ

Štampanje dozvoljeno.
Ordinarijat biskupije Križevačke
Križevci, 1. prosinca 1961.

† GABRIJEL
nadbiskup, ap. adm.

PREDGOVOR

Zadnji molitvenik za naše vjernike štampan je na hrvatskom jeziku 1912. godine, čija je naklada već davno iscrpljena. A nije ni čudo, jer se radi o vremenskom razdoblju od pedeset godina.

Dugo vremena prema tomu, osjećala se prijeka potreba za štampanjem novog molitvenika. To najbolje znadu svećenici u pastvi diljem naše biskupije. Ali, jedno su želje i potrebe, a drugo su pak mogućnosti! I uz najbolju volju ništa se u tom pogledu nije dalo učiniti kroz dugi niz godina. Zapreke su bile višestruke i nesavladive.

Drugi svjetski rat duboko je urezao svoje stravične tragove, koji još uvijek nisu posve uklonjeni. Nadle-

žna crkvena vlast naše biskupije našla se u nezavidnom položaju, jer su mnoge njezine crkve, župni dvorovi i gospodarske crkvene zgrade bile u ratu oštećene ili posve uništene i kao takove vapile za obnovom. S tih i drugih razloga ovaj molitvenik morao je čekati u rukopisu više od deset godina.

Sada evo, zahvaljujući dobroti i očinskom razumijevanju našeg Preuzvišenog Vladike doktora Gabrijele, pružamo u ruke pobožnim vjernicima Križevačke biskupije ovu molitvenu knjižicu, čvrsto vjerujući, da će ona zadovoljiti njihove određene duhovne potrebe i tako osvojiti njihova pobožna srca.

Budući da je broj stranica u ovom molitveniku dosta ograničen, to je u duhu toga trebalo odabrati i odgovarajuće gradivo. Zato smo se odlučili samo za ono što je najpotrebnije. Iz istih razloga nismo mogli uvrstiti u ovaj molitvenik: pripravn

ni dio sv. liturgije, molitve što ih svećenik tiho čita na liturgiji, tekstove večernje, jutrenje i liturgije prije posvećenih darova kao i prijevod tropara itd. Uvrštena pak bogoslužjenja nismo mogli iz tehničkih i praktičnih razloga donijeti u originalu staroslavenskim pismom, već samo u staroslavenskom jeziku latinicom kao i u hrvatskom prijevodu. Pošto prijevod tih bogoslužjenja još do sada nije nigdje štampan odnosno objelodanjen (osim djelomično sv. liturgija) pa prema tomu ovo je prvi javni njihov prijevod, nije bilo lako odlučiti se za pojedine riječi, koje bi najljepše i najbolje odgovarale svom staroslavenskom izvorniku. Zato s te strane sve eventualne propuste i manjkavosti molimo da se blagohotno uvaži i oprostite. Uvijek i u svemu nastojalo se da se dotična stvar izrazi što kraćim riječima, a da ujedno štivo bude svima pristupačno, jasno i razumljivo. Kod

prijepisa staroslavenskog teksta latinicom pisalo se hrvatskim izgovorom.

Iz dubine duše svoje zahvaljujemo predobrom Gospodu Bogu na ovoj velikoj milosti što ovu jubilarnu godinu, kojom slavimo tristopedeset godišnjicu života i djelovanja grkokatoličke crkve u našim zemljama, možemo uz ostalo proslaviti i štampanjem ovog molitvenika.

Božanski naš Spasitelj Isus Krist ostavio nam je preznamenitu poruku govoreći: »Molite se bez prestanka«. Doista je vrijedno moliti se, jer nas molitva uzdiže u blizinu Božju, oplemenjuje srca i spašava duše.

U GRKOKATOLIČKOM SJEMENIŠTU
U ZAGREBU, NA DAN SLAVENSKIH
APOSTOLA SVETE BRACE CIRILA I
METODA, O 350-GODIŠNJICI SVETOG
SJEDINJENJA (1611—1961).

IVAN KRSTITELJ PAVKOVIĆ,
rektor sjemeništa

JUTARNJE MOLITVE

Staroslavenski: Hrvatski:

Znamenje svetoga križa

Vo imja Otca i	U ime Oca i Sina
Sina Svjatago Duha.	i Svetoga Duha.
Amin.	Amin.

Molitva za dobru nakanu

Gospodine Isuse Kriste! U sjedinjenju s onom božanskom nakanom s kojom si Ti živući s ljudima na zemlji Boga slavio, a i sada Ga jošte bez prestanka u presvetoj Euharistiji po svem svijetu veličaš, prikazujem Ti i ja po bezgrješnom Srcu Marijinu danas za čitav dan i za svaki pojedini čas sve svoje odluke, čuvstva i želje, sve svoje riječi i djela. Osobito Ti ih prikazujem na

nakane, koje su preporučene ovoga mjeseca i' ovoga dana.

Načalo obično. **Molitva Duhu Sv.**

Slava Tebje, Bože
naš, slava Tebje.

Slava Tebi, Bože
naš, slava Tebi.

Carju nebesnij, u-
tješitelju, duše isti-
ni, iže vezdje sij i
vsja ispolnjajaj, so-
krovišče blagih i ži-
zni podatelju priidi
i vselisja v ni, i oči-
sti ni od vsjakija
skverni, i spasi, bla-
že, duši našja.

Care nebeski, U-
tješitelju, Duše isti-
ne, koji svagdje pre-
bivaš i sve ispunja-
vaš, riznico blaga i
darovatelju života;
dođi i nastani se u
nama, i očisti nas od
svake ljage i spasi,
o Dobri, naše duše.

Trisvjatoje

Svjatij Bože, svja-
tij krjepkij, svjatij
bezsmertnij, pomiluj
nas. (Triždi)

Sveti Bože, sveti
jaki, sveti besmrtni,
smiluj se nama. (tri
put)

Malo slavoslovije

Slava Otcu, i Sinu,
i svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i vo
vjeki vjekov. Amin.

Slava Ocu i Sinu
i Svetome Duhu, sa-
da i vazda, i u vije-
ke vjekova. Amin.

Molitva presv. Trojstvu

Presvjataja Troice,
pomiluj nas: Gospo-
di, očisti grjechi na-
šja: Vladiko, pro-
sti bezakonija našja:
svjatij posjeti i is-
cjeli nemošči našja,
imene Tvojega radi.

Gospodi, pomiluj.
(Triždi)

Presveto Trojstvo,
smiluj se nama. Go-
spodine, očisti naše
grijehe. Vladaru, o-
prosti nam prestup-
ke zakona svoga.
Sveti, pohodi nas te
poradi imena svoga
iscijeli naše slabosti

Gospode, pomiluj.
(tri put)

Molitva Gospodnja

Otče naš, iže jesi
na nebesjeh, da svja-
titsja imja Tvoje,

Oče naš, koji jesi
na nebesima, sveti
se ime Tvoje. Dođi

da priidet carstvije
Tvoje: da budet vo-
lja Tvoja, jako na
nebesi i na zemlji.
Hljeb naš nasušnij
dažd nam dnes, i
ostavi nam dolgi na-
šja, jakože i mi
ostavljam dolžni-
kom našim: i ne
vovodi nas vo isku-
šenje, no izbavi nas
od lukavago. Amin.

Gospodi, pomiluj.
(12)

Slava Ocu i Sinu
i svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i
vo vjeki vjekov.
Amin.

carstvo Tvoje, Bu-
di volja Tvoja, ka-
ko na nebu, tako
i na zemlji. Kruh
naš svagdanji daj
nam danas. I otpusti
nam duge naše, kako
i mi otpuštamo du-
žnicima našim. I ne
uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od
zla. Amin.

Gospode, pomiluj.
(12 puta)

Slava Ocu i Sinu
i Svetome Duhu,
sada, i vazda, i u
vijeke vjekova. A-
min.

Poklon Gospodinu Isusu Kristu

Pridite, poklonim-
sja carevi našem
Bogu.

Pridite, poklonim-
sja Hristu, carevi
našemu Bogu.

Pridite, poklonim-
sja i pripadem samo-
mu Gospodu Isusu
Hristu, carevi i Bogu
našemu.

Dodite, poklonimo
se caru našem
Bogu.

Dodite, poklonimo
se Kristu, caru na-
šemu Bogu.

Dodite, poklonimo
se i padnimo ničice
pred Gospodom Isu-
som Kristom, ca-
rem i Bogom našim.

Simbol vjere

Vjeruju vo jedina-
go Boga Otca, vse-
deržitelja, tvorca ne-
bu i zemlji, vidimim
že vsjem i nevidi-
mim.

Vjerujem u jed-
noga Boga, Oca sve-
mogućega, Stvorite-
lja neba i zemlje
i svega vidljiva i ne-
vidljiva.

I vo jedinago Gospoda Isusa Hrista, Sina Božjega, jedinorodnago, iže ot Oca roždennago prežde vsjeh vjek.

Svjeta ot svjeta, Boga istina ot Boga istinna, roždenna, nestvorena, jedinosuščna Otcu, imže vsja biša.

Nas radi čelovjek i našego radi spasenija, sšedšago s nebes, i vplotivšagosja ot Duha svjata i Mariji djevi, i vočelovječšasja.

Raspjato že za ni pri Pontijstjem Pilatje, i stradavša i pogrebena. I vo-

I u jedinoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega, jedinorođenoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga, nestvorenoga, jednobitna s Ocem: po kome je sve postalo.

Koji je sišao s neba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Marije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas bio je raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas trpio i bio pokopan.

skresšago v tretij den po pisanijem.

I vozšedšago na nebesa i sjedjašča odesnuju Ota.

I paki grjaduščago so slavoju suditi živim i mrtvim, je gože carstviju ne budet konca.

I v Duha svjatago, Gospoda, životvorjaščago, iže ot Oca i Sina ishodkaščago, iže so Otcem i Sinom spoklanjajema i soslavima glagolavšago proroki.

Vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostolskuju Cerkov.

I treći je dan uskrsnuo prema (svetom) Pismu.

I uzašao je na nebesa, i sjedi zdesna Ocu.

I koji će opet doći u slavi suditi žive i mrtve, a njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

I u Duha Svetoga, Gospodina, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Sinom pripada jednaki poklon i slava: koji je govorio po prorocima.

U jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovjeduju jedino
krešćenije vo ostav-
lenije grjehov.

Čaju voskresenija
mertvih: i žizni bu-
duščago vjeka. Amin.

Ispovjedam jedno
krštenje za oprošte-
nje grijeha.

Očekujem uskrš-
nuće mrtvih i život
vječni. Amin.

Molitva Anđelu Čuvaru

Anđele Božji, Čuvaru moj! Mene je tebi
preporučila višnja ljubav. Ti me prosvjetluj
i čuvaj. Sa mnom upravljaj i ravnaj. Amin.

Molitva Svim Svetima

Svi Sveti i Svetice Božje, a osobito ti
moj imenjače... i vi moji zagovornici,
molite se za me Bogu, da kreposno i sveto
živim kao što ste vi živjeli, te vašim zago-
vorom dođem u nebo, da Boga s vama na
vijeke slavim i hvalim. Molite za drage moje
roditelje, braću i sestre, rodbinu, prijatelje
i neprijatelje, za moje učitelje, odgojitelje
i sve druge dobročinitelje. Amin.

Poklon presv. Srcu Isusovu

Klanjam ti se, slavim te i pozdravljam,
presveto i preblago Srce Isusovo. Iz tebe
kao iz medotočnoga i blagodatnoga vrela
izlilo se i neprestano se izlijeva svako dobro
i svaka milost. Iz svih sila svoga srca ja ti
se zahvaljujem, što si me sačuvao prošle
noći od svakoga zla. A sada, o jedina ljubavi
moja, kao jutarnju žrtvu prinosim ti bi-
jedno i nedostojno srce svoje i s najvećom
pobožnosti predajem i preporučujem ga
tvom presvetom Srcu smjerno moleći:
raspali ga božanskim svojim zrakama, da
ono plane svetom tvojom ljubavi. Amin.

Molitva u čast presv. Bogorodice

Bogorodice Djevo,
radujsja, blagodatna-
ja Marije, Gospod s
Toboj. Blagoslovena
ti vo ženah, i blago-
sloven plod čreva

Zdravo, Bogorodi-
ce Djevo, milosti pu-
na Marijo, Gospodin
s Tobom, blagoslov-
ljena ti među žena-
ma, i blagoslovljen

tvojego, jako rodila
jesi Hrista Spasa, iz-
bavitelja dušam na-
šim.

plod utrobe tvoje.
Jer ti si rodila
Krista Spasitelja i
Otkupitelja naših
duša.

Uobičajeni završetak svake molitve

Slava Otcu, i Sinu,
i svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i vo
vjeke vjekov. Amin.

Slava Ocu i Sinu i
Svetomu Duhu, sa-
da, i vazda, i u vi-
jeke vjekova. Amin.

Vo imja Otca i
Sina i svjatago Du-
ha. Amin.

U ime Oca i Si-
na i Svetoga Duha.
Amin.

VEČERNJE MOLITVE

Staroslavenski:

Hrvatski:

Znak svetoga križa

Vo imja Otca i Si-
na i svjatago Duha.
Amin.

U ime Oca i Sina
i Svetoga Duha.
Amin.

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Večernji poklon

Prostirem se pred tobom o Bože, i kla-
njam se tebi, Bogu živomu i pravomu:
Stvoritelju, Otkupitelju i Posvetitelju svomu.

Večernja zahvala

Vjerujem u te, vječna istino! Ufam se u te, o milosrđe beskrajno! Ljubim te, o dobroto neizmijerna! Zahvaljujem ti se za sve darove tvoje, a osobito što si me ovaj dan od svakoga zla duše i tijela milostivo sačuvao.

Večernja prošnja

Dopusti mi, premilostivi Bože moj, još ovu milost: prosvijetli sada pamet moju, da se spomenem sviju grijeha svojih, u koje sam danas upao. Probudi volju moju mogućom snagom svojom, da požalim poniženim i skrušenim srcem, što sam uvrijedio tebe, najveće dobro svoje.

Večernji ispit savjesti

1) Jesam li savjesno i pobožno vršio svoje molitve i druge svoje kršćanske i staleške dužnosti?

2) Jesam li kleo, psovao i nepristojno govorio?

3) Jesam li koga ogovarao, mrzio, ismijevao, ili komu zlo želio?

4) Jesam li što tuđe uzeo, ukrao, prisvojio, ili zatajio?

5) Jesam li štetu bližnjemu učinjenju nadoknadio?

6) Jesam li tuđu stvar poželio i drugima zavidan bio?

7) Jesam li poštivao i slušao svoje roditelje, odgojitelje, učitelje i od sebe starije? Jesam li im što našao učinio?

8) Ne predbacuje li mi savjest koji grijeh protiv svete čistoće?

Večernje pokajanje

Gospodine, Isuse Kriste, Spasitelju moj, jedino dobro moje! Iz srca se kajem i žalim ti, što sam uvrijedio tebe, Boga svoga, neizmijerno dobro, koga ljubim više od svake stvari. Oprosti mi, Gospodine, oprosti!

Obećajem da ću se unapredak po milosti tvojoj čuvati svakoga grijeha, a osobito svakoga teškoga grijeha, i dostojno pokoru činiti.

Bože, milostiv, budi meni grešniku!

Bože, očisti grijeha moje i smiluj mi se!

Bez broja sagriješih, oprosti mi, Gospodine!

Pokajnički 50. psalam

Staroslavenski:

Pomiluj mja, Bože, po velicij milosti tvoje, i po množestvu šćedrot tvojih, očisti bezakonije moje.

Najpače omij mja ot bezakonija mojega, i ot grjeha mojega očisti mja.

Jako bezakonije moje az znam, i

Hrvatski:

Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem i po velikoj dobroti svojoj uništi krivicu moju.

Posve me operi od krivice moje i od grijeha mojega očisti mene.

Jer ja znam krivicu svoju, i grijeh je

grieh moj predomnoju jest vinu.

Teb je jedinomu sogriješih: i lukavo je pred tobom sotvorih: jako da opravdišja vo slovesjeh tvojih, i pobjediš vnegda suditi ti.

Se bo v bezakonijih začat jesm, i vo grjesjeh rodi mja mati moja.

Se bo istinu vozljubil jesi, bezvjestnaja i tajnaja premudrosti tvojeja javil mi jesi.

Okropiš mja isopom, i očišćusja: omiješ mja, i pače snjega ubjeljusja.

Sluhu momu daj si radost i veselije:

moj vazda predamnom.

Tebi sam jedinomu sagriješio, i pred tobom zlo učinio: pravedan ćeš biti, kad progovoriš, i čist kada sudiš.

Jer gle, rođen sam u nepravdama, i u grijesima me je začela majka moja.

Gle, ti ljubiš istinu, sakrivene i tajne stvari mudrosti svoje objavljuješ meni.

Poškropi me hisopom, da se očistim, operi me, da budem bjelji od snijega.

Objavi mi radost i veselje, i klikat će

voztgradujsja kosti kosti ponižene.
smirenijsa.

Otvrti lice tvoje Odvrti lice svoje
ot grjeħ moiħ, i vsja od grijeħa mojih i
bezakonijsa moja oči- sve krivice moje u-
sti. ništi.

Serdce čisto soziž- Srce čisto stvori
di vo mnje Bože, i mi Bože, i duħ pra-
duħ prav obnovi vo vi obnovi u meni.
utrobje mojej.

Vozdažd mi radost Daj, da se opet
spasenijsa tvojego, i radujem spasenju
duħom vladičnim u- tvojem, i okrijepi
tverdi mja. me duħom sprem-
nim.

Nauču bezakonijsa Učit ću bezbožni-
putem tvojim, i neči- ke putovima tvojim,
stiviji k tebe obrat- i grješnici će se k
iatsjsa. tebi obratiti.

Izbavi mja ot kro- Izbavi me od krvi
vej Bože, Bože spa- proživene, Bože, Bo-
senijsa mojego: voz- že, Spasitelju moj, i
radujetsjsa jzik moj jezik će moj klicati
pravdje tvojej. pravednosti tvojoj.

Gospodi, ustnje Otvori, Gospodine,
moji otveržeši, i u- usne moje, i usta će
sta moja vozvjestjat moja navješćivati
hvalu tvoju. hvalu tvoju.

Jako ašče bi vos- Jer da voliš žrtvu,
hotjel jesi žrtvi, dal bio biħ je doista pri-
bih ubo: vsesoženijsa nio, ali se žrtve pa-
ne blagovoliši. ljenice tebi ne mile.

Žrtva Bogu duħ Žrtva je Bogu duħ
sokrušen: serdce so- raskajan; srca skru-
krušeno i smireno šena i ponižena, Bo-
Bog ne uničiti. že, nemoj prezreti.

Ublaži, Gospodi, Blag budi, Gospo-
blagovolenijem tvo- dine, po dobroti svo-
jim Siona, i da so- joj Sionu, da se o-
ziždutsjsa stjeni jeru- pet podignu zidovi
salimskijsa. jeruzalemski.

Togda blagovoliši Onda ćeš primati
žrtvu pravdi, voz- žrtve pravedne, pri-
nošenije i vsesožega- nose i paljenice, tad
jemaja: togda vozlo- će stavljati na oltar
žat na oltar tvoj tel- tvoj junad kao dar
ci. žrtveni.

Molitva pokajanja

Oslabi, ostavi, otpusti, Bože, sogriješinja našja: voljnaja i nevoljnaja, jaže vo slovje i vo djelje, jaže vo vjedjeniji i nevjedjeniji, jaže vo umje i vo pomišleniji, jaže vo dni i vo nošči: vsja nam prosti, jako blag i čelovjekoljubec.

Molitve presv. Bogorodici

Bogorodice Djevo, radujsja, blagodatnaja Marije, Gospod s tobou. Blagoslovena ti vo ženah, i blagosloven plod čre-

Oslabi, oprosti, otpusti, Bože, grijehe naše: dobrovoljne i nedobrovoljne, grijehe riječju i činom, koje svjesno i nesvjesno, umom i mišljenjem, po danu i po noći učinismo: jer si dobar i čovjekoljubiv.

Zdravo, Bogorodice Djevo, milosti puna Marijo, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen

va tvojego: jako rodila jesi Hrista Spasa, Izbavitelja dušam našim.

Pod tvoju milost pribjegajem, Bogorodice Djevo, molitv naših ne prezri vo skorbjeh, no ot bjed izbavi nas, jedina čistaja i blagoslovenaja.

Preslavnaja prisnodjevo, Bogorodice Marije, Mati Hrista Boga našega, primi molitvi našja i donesij ja Sinu tvojemu i Bogu našem, da spaset i prosvjetit tebe radi duši našja.

plod utrobe tvoje. Jer ti si rodila Krista Spasitelja i Otкупitelja naših duša.

Pod zaštitu tvoju utječemo se Bogorodice Djevo. Ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego od pogibli oslobodi, jedina čista i blagoslovljena.

Preslavna Djevice, Bogorodice Marijo, Majko Krista Boga našega, usliši molbe naše i dostavi ih Sinu svome i Bogu našem: da po tebi posveti i spasi naše duše.

Molitva sv. Anđelima

Vsja nebesnija Si-
li, svjatiji Angeli i
Arhangeli, molite Bo-
ga o nas grješnih.

Sve Sile nebeske,
sveti Anđeli i Arkan-
đeli, molite se Bogu
za nas grješnike.

Molitva svim Svetima

Svjatiji slavni i
vsehvalniji: Aposto-
li, Proroci, mučenici
i svi Svjatiji, molite
Boga o nas grješnih.

Vazda slavni i pre-
slavni: Apostoli, Pro-
roci, Mučenici i svi
Sveti molite se Bo-
gu za nas grješnike.

Molitva presv. Trojstvu

Upovanije nam O-
tec, pribježišće naše
Sin, pokrovitelj nam
jest D u h svjatij:
Troice svjataja Bože
naš, slava tebj.

Ufanje je naše O-
tac, utočište nam je
Sin, a zaštita nam je
Duh Sveti: slava te-
bi, Bože naš, u pre-
svetom Trojstvu.

Uobičajeni završetak molitve

Slava Otcu, i Si-
nu, i svjatomu Du-
hu, i ninje i prisno,
i vo vjeki vjekov.
Amin.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu, sa-
da, i vazda, i u vi-
jeke vjekova. Amin.

Vo imja Otca i Si-
na i svjatago Duha.
Amin.

U ime Oca i Sina
i Svetoga Duha.
Amin.

RAZNE MOLITVE

Molitva sv. imenjaku — nebeskom zaštitniku

Sveti... moj imenjače, osobiti moj zastupniče! Tvojoi brizi i ljubavi preporučam samoga sebe moleći te, da me svojim moćnim zagovorom pred prijestoljem Božjim zastupaš, u svim potrebama pomažeš i isprosiš mi milost, da nasljedujem tvoje krijeposti. Budi mi pomoćnikom u nevolji, utjehom u žalosti. Pokazuj mi put, koji vodi do spasenja, da dođem i ja jednom k tebi, te zajedno s tobom na vijeke zavrijedim slaviti Stvoritelja svoga. Amin.

Obiteljska molitva u čast Isusa Krista

Gospodine Isuse Kriste, koji si položen Mariji i Josipu neizrecivim krijepostima posvetio obiteljski život, daj da se pomoću njihovom ugledamo u primjer tvoje svete obitelji i da postignemo vječno zajedništvo s njome. Ti živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amin.

Molitva roditelja za djecu

Gospodine Bože, Oče nebeski, ti si otac moje djece, ti si njihov Stvoritelj i Gospodar; ja ih potpuno i zaufano predajem očinskoj ljubavi tvojoj. — Usrdno te molim, podaj im milost, da točno drže tvoje zapovijedi, da ih opaki i varavi svijet nikad od tebe ne odvрати. Podaj im milost, da moje pouke i savjete vazda rado slušaju, te da se pomno čuvaju zlih drugova. Podaj im milost,

da kako u dobi tako i u mudrosti i u milosti rastu pred tobom i pred ljudima. A meni pak udijeli, da ih riječju i djelom putim na dobro, da im prijeke potrebnom poukom i dobrim kršćanskim primjerom pravi put u nebo pokazujem i jednoć s njima zajedno srećno dođem u vjećno blaženstvo. Amin.

Molitva djece za roditelje

Gospodine Bože, ti si nam zapovijedio, da svoje starije slušamo, štujemo i ljubimo; ti si nam svećano obećao i vjećno blaženstvo, ako svoje dužnosti prema roditeljima svojim toćno vršimo. Molimo te, podaj nam milost, da uzmogremo svoje roditelje vazda kako treba štovati i ljubiti, njihove pouke slušati, njihove opomene i zapovijedi tako vršiti, kao da si nam ih ti sam dao. Udijeli nam milost, da ih od srca ljubimo i tu ljubav djelom

pokažemo; da ih u potrebama pomognemo, te im tako uzvratimo ljubav, koju su nam od prvoga časa našega života iskazali. O ljubezni Oće nebeski, daj nam milost, da sve dužnosti prema roditeljima toćno izvršavamo, a jednoć s njima zajedno kod tebe se veselimo na vijeke vjekova. Amin.

Molitva za svetu Crkvu

Vjećni Oće, spomeni se svoje općine, koja ti od početka pripada. Priznaj Crkvu zaručnicom Sina svoga jedino-rođenoga, za koju je prolio krv svoju. Uzvisi je, molim te, sjajem svetosti, bogatstvom svojih milosti, puninom svoje baštine, da bude dostojna takva zaručnika i tako velike otkupnine. Pogledaj milostivo na djecu ove svete Matere i pridruži joj sve narode, da svi tebe Boga Oca, i onoga, koga si poslao, Isusa Krista, i Duha Svetoga živom vjedom priznaju, stalnim ufanjem zazivaju i savršenom ljubavlju ljube. Amin.

Molitva za vrhovnog poglavara sv. Crkve

Gospodine Isuse Kriste! Štititi pod okriljem svog Božanskog Srca našega svetog Oca-Papu. Budi mu svjetlo, budi mu jakost, budi mu utjeha. Amin.

Molitva u čast Isusa Krista za svećenike

Isuse Kriste, Otkupitelju naš! Ti si povjerio djelo otkupljenja i spasenja svijeta svojim svećenicima, kao svojim zamjenicima. Zato ti ja, po rukama tvoje presvete Majke prikazujem čitav današnji dan, sa svim molitvama, djelima i žrtvama za posvećenje tvojih svećenika i svećeničkih pripravnika. Daj nam svetih svećenika, raspaljenih žarom tvoje ljubavi, koji traže samo veću slavu tvoju i spasenje duša. Čuvaj ih od unutrašnjih i vanjskih pogibelji, da do kraja ostanu vjerni svojem svetom zvanju. Amin.

Molitva sv. Ćirilu i Metodu: za sjedinjenje Slavena

Bože, koji si nas po svetoj braći Ćirilu i Metodu k jedinstvu vjere pozvao, sjedini odijeljenu braću našu sa svetom katoličkom Crkvom, da bude kako na nebu, tako i na zemlji samo jedno stado i jedan pravovjernih kršćana pastir. To te molimo po zaslugama Isusovim, po zagovoru prečiste Djevice Marije, sv. Ćirila i Metoda, slavenskih apostola i svih Svetih tvojih. Amin.

Molitva sv. Jozafatu: za sjedinjenje

O sveti mučenike Jozafate! Ti si danomice prinosio za svoje stado nekrvnu žrtvu vladaru, Kristu Bogu. Ti si na koncu prinesao sebe samoga kao žrtvu paljenicu: postradavši iz ljubavi prema

njemu i prolivši krv svoju kao pravi pastir i nasljednik apostola. Tvoja su usta neprestano govorila: »Oče sveti, sačuvaj ih u ime tvoje... da budu jedno kao i mi«. Daj i sada, sveti mučeniče, moli za sjedinjenje Crkvi i za one, koji žive u sjedinjenju, da budu revni pobornici svetoga jedinstva. Amin.

Molitva prije nauke

Dopusti, milostivi Bože, da ono što je tebi povoljno: gorljivo želim, mudro ispitujem, istinito upoznam, te na slavu imena tvoga potpuno izvršim. Amin.

Slava Otcu...

Molitva poslije nauke

Zahvaljujem ti Kriste Bože naš, što sam mogao napredovati u učenju. Želim da me ono sve više približava k tebi, izvoru svega znanja i mudrosti. Amin.

Slava Otcu...

Molitva prije jela

Otče naš, iže jesi...

Slava Otcu i Sinu...

Kriste Bože, blagoslovi nama, slugama svojim, jelo i pilo, jer ti si svet: svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Molitva poslije jela

Bogorodice Djevo, radujsja...

Slava Otcu i Sinu...

Zahvaljujemo ti, Kriste Bože naš, što si nas nahranio svojim zemaljskim darovima. Ne liši nas nebeskog svog kraljevstva, nego: kako si, Spasitelju, došao među svoje učenike dajući im svoj mir, dođi i k nama i spasi nas. Amin.

Molitva za domovinu

Bože, previšnji vladarū svih zemalja i kralju svih naroda, pred tvojim se svemogućim žezlom i uzvišenim prije-

stoljem snizujem do praha moleći te za dobro svoje domovine i svoga naroda. Neka mi bude, Bože, časna ova zemlja, u kojoj sam ugledao svjetlo života, primio sveti krst, othranjen bio u katoličkoj vjeri i primio toliko milosti i dobroćinstva iz tvoje darežljive ruke. Neka mi bude drag i mio narod, kojega sam član i kojemu slavu i sreću iskreno želim. Blagoslovi, Gospodine, moju domovinu, da u njoj procvate katolička vjera, kršćanska čudorednost i pravo blagostanje. Podaj sunarodnjacima mojim ljubav, mir i slogu, čuvaj ih od lukavih zasjeda neprijateljskih, a osobito od međunarodnoga rata. Daj, da mojom domovinom vladaju mudri, pravdoljubivi i srcem plemeniti duhovni i svjetovni poglavari. Raspiri u srcima svih članova krepku i djelotvornu ljubav k svemu što je domovini na korist, da marljivo nastoje o svemu, što vodi k njezinoj sreći. Porosi, milostivi Bože, svojim blagoslovom moju milu

domovinu, a moju dušu primi jednom u nebeske dvore među svoje anđele i blaženike. Amin.

Molitva Anđeo Gospodnji

Angel Gospodnji blagovjesti Prečistjaj Djevje Mariji, i začeo ot Duha svjatago (Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona začela po Duhu Svetom).

Bogorodice Djevo...

Se raba Gospodnja, budi mnje po glagolu tvojemu (Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj).

Bogorodice Djevo...

I Slovo plot bist i vselisja v ni (I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama).

Bogorodice Djevo...

OPROSNE MOLITVE

Molitva presv. Trojstvu

Svemogućstvo Očevo, pomози slabosti mojoj i oslobodi me od velike bijede moje. Mudrosti Sinova, ravnaj sve milosti, riječi i djela moja. Ljubavi Duha Svetoga, budi početak svih djelovanja duše moje, da ona uvijek budu prema svetoj volji Božjoj. Amin.

Duše Sveti, Duše istine, dođi u naša srca! Daj narodima jasnoću svoga svjetla, da ti se svide u jedinstvu vjere.

O Stvoritelju, Duše Sveti, budi uvijek milostivo uz cijelu katoličku Crkvu, krijepi je i jačaj svojom nebeskom moći protiv navala njezinih neprijatelja. Obnovi svojom ljubavlju i milošću duh u

svojim slugama, koje si pomazao, da proslavljaju u tebi Oca i njegova jedino-rođenoga Sina, Isusa Krista, našega Gospodina. Amin.

Vječni Oče! Prikazujem ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe, kao pomoć svetim dušama u čistilištu i za potrebe Crkve.

Molitve Isusu Kristu

O Isuse, koji si živio u Mariji, dođi i živi također u slugama svojim: duhom svetosti svoje, puninom moći svoje, istinom kreposti svojih, objavljenjem otajstva svojih. Vladaј u meni nad svakom neprijateljskom silom po Duhu svojemu na čast Oca svojega. Amin.

Preljubljeni moj Isuse! Da ti se ukažem zahvalnim i da okajem svoju nevjeru prema tebi, darujem ti srce svoje, i svega sebe tebi posvećujem, te s tvojom pomoću odlučujem, da neću više griješiti.

Molitve Majci Božjoj

O Gospodo moja, o Majko moja! Tebi se sasvim prikazujem. Pa da ti se pokažem odanim, posvećujem ti svoje oči, svoje uši, svoja usta, svoje srce, upravo svega sebe. Kad sam dakle sav tvoj, o premila Majko, čuvaj me, brani me kao stvar i svojinu svoju... Bogorodice Djevo, radujsa...

Veliča duša moja Gospodina, i obrađova se duh moj u Bogu, Spasitelju mojem, što pogleda na poniznost službenice svoje, jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji; jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i čije je ime sveto. I milosrđe njegovo od koljena do koljena onima, koji ga se boje. Učini silu mišicom svojom, razasu ohole u misli srca njihova. Zbaci silne s prijestolja i podiže ponizne. Gladne napuni dobara, a bogate otpusti prazne. Primi Izraela, slugu svojega, spomenuvši se milosrđa svojega, kao što govori ocima

našim, Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka.

Spomeni se o predobrostita Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem, se i ja k tebi, Djevice djevica, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grešnik i uzdišem: Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amin.

Molitve sv. Josipu

Spomeni se čisti zaručnice blažene Djevice Marije, te slatki moj zaštitniče, sveti Josipe, kako se još nije čulo, da se itko u tvoju zaštitu preporučio, i u tebe pomoć zatražio, a da je nije dobio. S tim pouzdanjem dolazim i ja preda te, pa ti se preporučam. Nemoj prezreti

molitve moje, poočime Isusov, nego je milostivo primi i usliši. Amin.

Čuvaru djevica i oče, sv. Josipe, čijoj vjernoj skrbi bi povjerena sama nevinnost, Isus Krist, i Djevica Marija: po dvostrukom tom predragom zalogu vruće te molim, da mi isprosiš, te od nečistoće čisto srce sačuvam, i čistim srcem i tijelom Isusu i Mariji služim. Amin.

Sveti Josipe, djevičanski poočime Isusov, prečisti zaručnice Djevice Marije: danomice istoga Isusa, Sina Božjega, moli za nas, da naoružani milošću njegovom za života se valjano borimo, a na smrti od njega okrunjeni budemo.

Molitve Anđelu Čuvaru

Anđele Božji, koji si čuvar moj, mene — tebi preporučena od previsoke božanske milosti — danas prosvjetljuje, čuvaj, upravljaj i ravnaj. Amin.

Anđele čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili.

Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću i danju.

Osobito pak me brani, da mi dušu grijeh ne rani.

A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem.

Da se ondje s tobom mogu: vijekom klanjat dragom Bogu.

Anđeo moj, čuvar moj, koj me čuvaš svaki dan, čuvaj me i ovu noć — Bog mi bio na pomoć.

Sveti Anđeo čuvaru moj, ti uz mene uvijek stoj.

Molitve za duše umirućih i pokojnih

Premilostivi Gospodine Isuse Kriste, ljubitelju duša, zaklinjem te smrtnom borbom presvetoga srca tvoga i bolovima prečiste Majke tvoje: operi u krvi svojoj grješnike cijeloga svijeta, koji se u ovaj čas sa smrću bore i koji će da-

nas umrijeti. Srce Isusovo u smrtnoj mucij, smiluj se umirućima!

Bože moj, ja ti prikazujem za nevoljne grješnike, koji su sada na umoru i koji će još danas preminuti: sve Službe Božje, koje će se danas odslužiti po cijelome svijetu. Predragocjena krv našega Spasitelja Isusa Krista pribavila im milosrđe.

Isuse, Marijo i Josipe! Vama poklanjam srce i dušu svoju. Isuse, Marijo i Josipe! Budite uza me na smrtnom času. Isuse, Marijo i Josipe! S vama u miru neka ispustim dušu svoju.

Srce Isusovo u smrtnoj mucij smiluj se umirućima. Isuse, Gospodine blagi, daruj umrlima pokoj vječni. Tebe, Isuse, molimo: pomozij dušama koje si predragocjenom krvlju otkupio, a koje sada trpe u vatri čistilišta.

Bože, koji si nam zapovijedio poštovati oca i majku, smiluj se milostivo dušama oca i majke moje i oprosti nji-

hove grijeha, te učini da ih vidim u radosti vječnoga svjetla.

Bože, djelatelju oproštenja i ljubitelju ljudskoga spasenja, milosrđe tvoje molim, da braći, sestrama, rođacima i dobrotvorima mojima, koji su preminuli s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i svih svetaca i svetica tvojih: od muka čistilišta oslobodiš i u zajednicu vječnoga blaženstva primiš. Amin.

MOLITVA SV. KRUNICE

Što je krunica?

Krunica je niz molitava u čast Blažene Djevice Marije. Sastoji se uglavnom u tome, da se jednim ustaljenim redom izmoli u čast presv. Bogorodice: 5 »Otčenaša« i 50 »Bogorodice Djevo«. Prije ovih molitava mole se uvodne molitve. Inače je krunica poznata od davnine u kršćanskom svijetu. Početno su je molili još kršćanski pustinjaci, razumije se u nešto drukčijem obliku nego li je mi danas molimo. Kršćanski su pustinjaci brojali svoje molitve pomoću kamenčića, uzlova na špagi, a kasnije su počeli nizati na vrpcu kakve tvrde-sitne plodine ili koje druge malene kuglice i predmete. Takav način moljenja određenog broja molitava prešao je s

kršćanskog Istoka na Zapad, gdje je konačno usavršen i nešto preinačen. Krunica se u starohrvatskom jeziku zove »čislo« — »brojanice«, jer se molitve na njoj broje pomoću zrnaca. Neki je zovu još i »ružarij«.

Kod moljenja krunice važno je razmatranje pojedinih otajstava iz života našeg Spasitelja Isusa Krista. Kako smo već spomenuli, u moljenju krunice dolazi molitva »Bogorodice Djevo« 50 puta. Ovih pedeset »Bogorodice Djevo« svrstano je u pet desetica, od kojih svaka broji deset spomenutih molitvica. Na svaku desetku dolazi po jedno razmatranje, odnosno prije svake desetke razmatramo kratko jedno od otajstava iz zemaljskog života Sina Božjega. Otajstva, što ih razmatramo kod moljenja krunice, dijele se u tri skupine: radosna, žalosna i slavna.

Majka je Božja velike milosti obećala onima, koji pobožno mole krunicu; a Crkva je mnogo puta odobrila bogoljubnost svete krunice, te ju je toplo preporučila i obdario premnogim oprostima.

Kako molimo krunicu?

U Grkokatoličkoj Crkvi krunica se po istočnom obredu moli na slijedeći način:

1. Na križić: Znak sv. križa i Simbol vjere.
2. Na prvo veće zrno: Otče naš. . .
3. Na tri manja zrna:
  - a) Slava Ocu, koji nas je stvorio. Bogorodice Djevo. . .
  - b) Slava Sinu, koji nas je otkupio. Bogorodice Djevo. . .
  - c) Slava i Duhu Svetomu, koji nas je posvetio i u vjeri katoličkoj ukrijepio. Bogorodice Djevo. . .
4. Na drugo veće zrno, kao i na sva ostala veća zrna razmatrano najprije jedno od otajstava, a poslije toga molimo Očenaš.
5. Na svako zrno u desetici molimo po jedno Bogorodice Djevo.
6. Poslije svake desetice slijedi: Slava Ocu i Sinu. . .

Podjela otajstava

Otajstva, koja razmatramo prigodom moljenja, jesu ova:

I. Otajstva radosna

1. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa po Duhu Svetom začela.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa, idući Elizabeti u pohode, nosila.
3. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa rodila.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa u hramu prikazala.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa u hramu našla.

II. Otajstva žalosna

1. Razmotrimo otajstvo, kako se Isus za nas krvlju znojio.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio bičevan.

3. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio trnjem okrunjen.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas teški križ nosio.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio propet.

III. Otajstva slavna

1. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus od mrtvih uskrsnuo.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus na nebo uzašao.
3. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Duha Svetoga poslao.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Blaž. Djevicu Mariju na nebo uzeo.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Blaž. Djevicu Mariju na nebu okrunio.

Vrste moljenja krunice

Krunica se može moliti:

- I. Pojedinačno — kad jedan vjernik moli sam.

2. zajednički — kad je mole dvojica ili više njih.
3. privatno — kad je moli jedan ili više njih, ali bez svećenika.
4. javno — kad moljenje predvodi svećenik.

KRŠĆANSKI NAUK

1. Koje si vjere?

Ja sam katoličke vjere.

2. Kojem obredu pripadaš?

Ja pripadam grčkom obredu, koji se naučno zove i carigradski ili bizantinsko-slavenski.

3. Kako se zovu katolici grčkoga obreda?

Zovu se grkokatolici.

4. Zašto se mi zovemo grkokatolici?

Mi se zovemo grkokatolici zato:

- a) što se kod bogoslužjenja služimo grčkim obredom, to jest onim obredom, koji su na grčkom jeziku postavili sv. Bazilije Veliki, sv. Ivan Zlatousti i drugi crkveni sveti Oci, a koji su obred na staroslovenski je-

zik prevela sveta braća Ćiril i Metod u 9. vijeku.

- b) što ispovijedamo katoličku vjeru, koju je Bog objavio i koju sv. Crkva predlaže na vjerovanje.

5. Kako se još može zvati grkokatolik, a kako rimokatolik.

Grkokatolik se još može zvati katolik istočnog ili grčkog obreda, a rimokatolik katolik zapadnog ili rimskog obreda.

6. Imade li kakova razlika u vjeri između grkokatolika i rimokatolika?

Nema. Grkokatolici i rimokatolici ispovijedaju jednu istu vjeru, imaju iste sakramente i priznaju za vrhovnoga vidljivoga glavara Crkve Kristove na zemlji rimskoga biskupa, svetoga Oca Papu.

7. Po čemu se dakle razlikuju grkokatolici od rimokatolika?

Grkokatolici se razlikuju od rimokatolika samo po obredu. Grkokatolici imaju kod bogoslužjenja grčki obred, a rimokatolici rimski obred.

8. Što je obred?

Obred je skup vanjskih oznaka, propisa i načina vršenja javnog bogoslužjenja.

9. Na kojem se jeziku služe naša grkokatolička javna bogoslužjenja?

Na staroslavenskom jeziku.

10. Može li pripadnik grkokatoličkog obreda preći na rimokatolički obred i obratno?

Svojevoljno ne može. Dozvolu za prelaz s jednog katoličkog obreda na drugi katolički obred može dati samo sveti Otac Papa.

11. Može li žena slijediti obred svoga muža i muž obred svoje žene?

Žena može slijediti obred svoga muža (ako hoće), ali muž ne može.

12. Kojem obredu pripadaju djeca, ako su im roditelji pripadnici različitih katoličkih obreda?

Sva djeca iz takovog braka pripadaju očevom obredu.

13. Smiju li grkokatolici pohađati crkvu rimokatoličku i primati svete sakra-

mente po rimokatoličkom obredu i obratno?

Smiju. To su i dužni činiti: ako u mjestu boravka nemaju svećenika svog obreda.

14. Da li grkokatolici i rimokatolici smiju međusobno sklapati sakramenat ženidbe?

Smiju.

15. Da li smiju grkokatolici sklapati ženidbu sa inovjercima?

Ne smiju. Za takvu ženidbu potrebna je posebna dozvola nadležnih vlasti grkokatoličke crkve. Da se dobije takva dozvola (oprost) moraju biti teški i opravdani razlozi. Osim toga traži se od nekatoličke stranke svečana izjava i pismeno očitovanje, da svom budućem ženidbenom drugu (katoličkoj stranci) daje potpunu slobodu u vršenju vjerskih dužnosti tokom njihovog budućeg zajedničkog života kao i u odgajanju djece po vjeri katoličkoj, koju će dati krstiti samo u katoličkoj crkvi. Ovakav u-

govor potpisuju obadvije stranke pred nadležnim grkokatoličkim župnikom, a u prisutnosti dvaju svjedoka.

16. *Smiju li grkokatolici pohađati crkve i bogomolje inovjeraca?*

Ne smiju, čak niti tamo gdje nemaju svoje vlastite crkve i svog vlastitog svećenika. Zašto? Zato jer: 1. Sveta Crkva to zabranjuje, 2. time bi pokazali da izjednačuju svoju vjeru sa njihovom i 3. da pristaju uz njihovu nauku.

17. *Da li je obred i vjera jedno te isto?*
Nije! Obred je lijepa i sveta stvar, ali vjera je glavna, jer u njoj je tek sadržana prava kršćanska nauka, koju je Bog objavio u svrhu našega spasenja. O toj istinskoj Kristovoj nauci poučava sveta katolička vjera.

18. *Jesu li svi katolički obredi jednako valjani i jednakopravni?*

Jesu! Jer pripadnici svih katoličkih obreda članovi su: jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve, koju je utemeljio Isus Krist i kojom upravlja ovdje na

zemlji Kristov namjesnik, sveti Otac Papa.

19. *Koliko imamo velikih obrednih skupina?*

Imamo dvije obredne skupine.

20. *Kako se zovu te obredne skupine?*
Istočna i zapadna obredna skupina.

21. *Koji obredi spadaju u istočnu skupinu?*

Spadaju slijedeći obredi:

1. Bizantinski (grčki, melkitski, slavenski, rumunjski i italo-grčki).

2. Zapadno-antiohijski (sirsko-antiohijski, malankarski i malabarski).

3. Istočno-antiohijski (kaldejski i malabarski).

4. Aleksandrijski (koptski i etiopski).

5. Armenski

22. *Koji obredi spadaju u zapadnu skupinu?*

Spadaju slijedeći obredi:

1. Rimski

2. Milanski

3. Galski

23. *Tko se brine za očuvanje i čistoću pojedinih obreda?*

To čini po svojoj dužnosti Sveta Stolica.

24. *Kako su se dužni odnositi grkokatolici prema svim propisima Svete Stolice i prema Kristovom Namjesniku, Svetom Ocu Papi?*

U svim pitanjima vjere, čudoređa i crkvene stege dužni su se grkokatolici uvijek i svugdje odnositi prema svim propisima i odlukama Svete Stolice i prema Kristovom namjesniku, Svetom Ocu Papi, sa sinovskim poštovanjem te potpunom vjernošću i odanošću.

25. *Zašto smo na svijetu?*

Na svijetu smo zato, da Boga spoznamo, ljubimo, služimo i tako u nebo dođemo.

26. *Što je nebo?*

Nebo je mjesto, gdje pravednici uživaju blaženstveno.

27. *Što te uči najbolje poznavati Boga?*
Boga poznavati uči me najbolje kršćanska vjera.

28. *Što je to kršćanski vjerovati?*

Kršćanski vjerovati jest nešto za istinu držati, jer je to Bog rekao.

29. *Što je kršćanin prije svega dužan vjerovati?*

Kršćanin je dužan prije svega vjerovati pet istina.

30. *Koja je prva istina?*

Prva je istina, da je samo jedan Bog.

31. *Koja je druga istina?*

Druga je istina, da su tri Božanske osobe.

32. *Koja je treća istina?*

Treća je istina, da je Bog sve stvorio, da sve izdržava i upravlja.

33. *Koja je četvrta istina?*

Četvrta je istina, da je Sin Božji postao čovjekom te nas smrću svojom na križu otkupio.

34. *Koja je peta istina?*

Peta je istina, da Bog dobro vijekom naplaćuje, a zlo vijekom kazni.

I. ISTINE

Prva istina: Bog

35. *Tko je Bog?*

Bog je gospodar neba i zemlje, od koga nam je svako dobro.

36. *Ima li više nego jedan Bog?*

Nema. Samo je jedan Bog.

37. *Je li Bog počeo kada živjeti?*

Bog nije počeo živjeti niti će prestati živjeti; on živi odvijeka do vijeka.

38. *Gdje je Bog?*

Bog je svagdje: na nebu, na zemlji i na svakome mjestu.

39. *Zna li Bog sve?*

Bog znade i vidi sve; i to, što mislimo.

40. *Možemo li mi Boga vidjeti?*

Mi ne možemo Boga vidjeti, jer je Bog duh i nema tijela.

41. *Može li Bog sve učiniti?*

Bog može učiniti sve, što god hoće.

42. *Kako zovemo Boga zato, što može sve učiniti?*

Zato, što Bog može sve učiniti, zovemo ga Svemogućim.

Druga istina: Bog u tri osobe

43. *Koliko je osoba u Bogu?*

U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

44. *Je li Otac Bog?*

Jest, Otac je pravi Bog.

45. *Je li Sin Bog?*

Jest, Sin je pravi Bog.

46. *Je li Duh Sveti Bog?*

Jest, Duh Sveti je pravi Bog.

47. *Pa je li ipak samo jedan Bog?*

Jest, ove tri osobe su samo jedan Bog.

48. *Je li Otac stariji i moćniji od Sina i od Duha Svetoga?*

Nije, već su sve tri osobe odvijeka, sve su jednako moguće, dobre i savršene.

49. *Kako se jedno božanstvo u tri osobe zove jednim imenom?*

Jedno božanstvo u tri osobe zove se jednim imenom: presveto Trojstvo.

50. *Kako pokazujemo, da vjerujemo u presveto Trojstvo?*

Da vjerujemo u presveto Trojstvo, pokazujemo, kad se križamo, jer onda izgovaramo: U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.

Treća istina: Bog stvoritelj

51. *Zašto zovemo Boga stvoriteljem svijeta?*

Boga zovemo stvoriteljem svijeta, jer je on stvorio cijeli svijet, to jest nebo i zemlju i sve, što je na njima.

52. *Što će reći: stvoriti?*

Stvoriti reći će: nešto ni od čega učiniti.

53. *Kako je Bog stvorio nebo i zemlju?*
— Bog je samo htio da bude, pa je odmah postalo nebo i zemlja.

54. *Što čini Bog, da svijet ne propadne?*
Da svijet ne propadne, Bog izdržava i upravlja svijet.

55. *Što će reći: Bog izdržava svijet?*

Bog izdržava svijet reći će: Bog čini, da svijet stoji, dokle je njemu drago.

56. *Što će reći: Bog upravlja svijetom?*

Bog upravlja svijetom reći će: Bog skrbi za sve, kako je njemu drago.

57. *Skrbi li dakle Bog i za nas?*

Bog skrbi i za nas, jer od njega nam je život i zdravlje, hrana i pilo, stan i odijelo, i svako dobro za tijelo i dušu.

58. *Zašto nam Bog tolika dobra daje?*

Bog nam tolika dobra daje, jer je on naš prodobri Otac.

59. *Kakvi treba, da smo mi Bogu, kad je on naš predobri Otac?*

Kad je Bog naš predobri Otac, mi treba da smo dobra njegova djeca, te da ga nadasve ljubimo.

60. *Je li Bog stvorio samo ovaj svijet, koji vidimo?*

Bog je stvorio još i sivjet, koji ne vidimo, a to su nebrojeni dusi, koje zovemo anđelima.

61. *Kakvi su bili anđeli, kad ih je Bog stvorio?*

Kad je Bog anđele stvorio, bili su svi dobri i sretni.

62. *Jesu li ostali svi anđeli dobri i sretni?*
Nisu. Mnogi su sagriješili, pa ih je Bog bacio u pakao. Ovi se zovu đavoli ili zli dusi.

63. *Kakvi su dobri anđeli nama?*
Dobri anđeli imaju nas rado, čuvaju nam dušu i tijelo, pa se zato zovu anđeli čuvari.

64. *Što smo mi zato dužni svom anđelu čuvaru?*

Mi smo dužni svog anđela čuvara što-vati, zahvalni i poslušni mu biti.

65. *Koji je najplemenitiji stvor Božji na zemlji?*
Najplemenitiji stvor Božji na zemlji je čovjek.

66. *Kako je Bog stvorio prvoga čovjeka?*
Bog je načinio od zemlje tijelo i udahnuo mu dušu, tako je postao prvi čovjek.

67. *Što ima dakle čovjek?*

Čovjek ima tijelo i dušu.

68. *Što je duša?*

Duša je besmrtni duh, stvoren na sliku i priliku Božju, bez kojega ne bismo mogli misliti ni živjeti.

69. *Umre li duša, kada tijelo umire?*
Ne, duša ne umre nikada.

70. *Kako se zovu prvi ljudi, koje je Bog stvorio?*

Prvi ljudi, koje je Bog stvorio, zovu se Adam i Eva.

71. *Jesu li prvi ljudi isprva bili dobri?*
Prvi ljudi bili su isprva dobri.

72. *Jesu li bili sretni?*

Jesu. Oni su živjeli sretno u raju zemaljskom, pa ne bi bili nikada umrli.

73. *Jesu li ostali uvijek onako dobri i sretni?*

Nisu. Oni su sagriješili jedući zabranjeno voće, pa ih je zato Bog kaznio.

74. *Kako ih je Bog kaznio?*

Bog ih je istjerao iz raja zemaljskoga, te su se morali mnogo mučiti i napokon umrijeti.

75. *Je li onaj grijeh naškodilo samo prvim ljudima Adamu i Evi?*

Onaj grijeh nije naškodilo samo prvim ljudima, nego i svim ljudima, jer je i grijeh i kazna prešla na sve ljude, te se mi svi u grijehu rađamo.

76. *Kako se zove taj grijeh, u kome se svi rađamo?*

Grijeh u kome se svi rađamo, zove se istočni grijeh.

77. *Bi li mogao ikoji čovjek s istočnim grijehom doći u nebo?*

S istočnim grijehom ne bi nikoji čovjek mogao doći u nebo bez Spasitelja.

Četvrta istina: Bog Spasitelj

78. *Tko nas je spasio?*

Spasio nas je Isus Krist.

79. *Tko je Isus Krist?*

Isus Krist je jedinorođeni Sin Božji, koji je za nas s neba na zemlju sašao i čovjekom postao.

80. *Je li Isus Krist pravi Bog?*

Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek.

81. *Kako je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji postao je čovjekom, što je uzeo dušu i tijelo, kako i mi ljudi imamo.

82. *Koliko je već tomu, što je Sin Božji postao čovjekom?*

Što je Sin Božji postao čovjekom, tomu je već blizu dvije tisuće godina.

83. *Gdje se Isus rodio?*

Isus se rodio u Betlehemu, u štalici.

84. *Tko je prvi došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Prvi su se Isusu došli pokloniti pobožni pastiri iz okoline, a zatim tri mudraca ili tri kralja s Istoka.

85. *Kako su doznali pastiri, a kako mudraci, da se rodio Isus?*

Pastirima je to kazao anđeo, a trima mudracima pokazala je to čudnovata zvijezda.

86. *Tko je majka Isusova?*

Majka Isusova jest blažena Djevica Marija.

87. *Kako se zato zove Marija?*

Marija se zato zove majka Božja ili Bogorodica.

88. *Je li Isus imao oca?*

Isus kao čovjek nije imao oca.

89. *A što je bio Isusu sveti Josip?*

Sveti Josip bio je Isusu samo hranitelj.

90. *Što se dogodilo s Isusom četrdeseti dan poslije rođenja?*

Četrdeseti dan bio je Isus u jerusalem-skom hramu Bogu prikazan.

91. *Je li Isus ostao u Jeruzalemu?*

Isus nije ostao u Jeruzalemu. Josip i Marija pobjegli su s djetetom u Misir

(Egipat), jer ga je kralj Herod htio pogubiti.

92. *Gdje je živio Isus, kad se vratio iz Misira?*

Kad se Isus vratio iz Misira, živio je u Nazaretu u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

93. *Zašto je Isus bio poslušan?*

Isus je htio biti poslušan, da dokaže djeci, kako treba slušati roditelje.

94. *Što znamo o Isusu kad mu je bilo dvanaest godina?*

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, išao je sa svojim roditeljima u Jeruzalem i ondje je tri dana ostao u hramu.

95. *Što je učinio Isus kad mu je bilo trideset godina?*

Kad je Isusu bilo trideset godina, počeo je javno naučavati i čudesa tvoriti.

96. *Što je naučavao Isus?*

Isus je naučavao sve ono, što smo dužni mi vjerovati, ufati se i činiti, da se spasimo.

97. *Kakva je čudesa tvorio Isus?*

Isus je jednom riječju utišao vjetar i valove, iscjeljivao bolesne i uskrisivao mrtve.

98. *Zašto je Isus tvorio čudesa?*

Isus je tvorio čudesa zato, da ljudi poznaju, da je on pravi Sin Božji.

99. *Zašto je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji je postao čovjekom, da može za nas trpjeti i umrijeti, jer kano Bog nije mogao trpjeti ni umrijeti.

100. *Zašto je Isus htio trpjeti i umrijeti?*

Isus je htio trpjeti i umrijeti, da nas otkupi i spasi.

101. *Od čega nas je Isus svojom mukom i smrću otkupio?*

Isus nas je svojom mukom i smrću otkupio od grijeha i vječnoga prokletstva.

102. *Što je Isus za nas trpio?*

Isus je za nas trpio mnoge i velike muke, a napokon je umro na križu.

103. *Gdje je Isus raspet?*

Isus je raspet na gori Kalvariji blizu Jeruzalema.

104. *Tko je Isusa osudio na smrt?*

Isusa je osudio na smrt rimski upravitelj židovske zemlje Poncije Pilat.

105. *Kako je Isus trpio?*

Isus je trpio nedužno, dragovoljno i krotko, iz smilovanja i prevelike ljubavi prema nama.

106. *Kako je Isus umro?*

Ovako: umirući reče Isus: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj« — priklonu glavu i izdahnu.

107. *Za koga je Isus umro?*

Isus je umro za mene i za sve ljude.

108. *Što se dogodilo s Isusom, kad je umro?*

Kad je Isus umro, tijelo su mu položili u grob, a duša mu je sašla u pretpakao, gdje su bile duše preminulih pravednika.

109. *Je li mu tijelo ostalo u grobu?*

Tijelo njegovo nije ostalo u grobu, nego se treći dan opet s tijelom združila duša, te je Isus slavno uskrsnuo iz groba.

110. *Je li Isus odmah, čim je uskrsnuo, uzašao na nebo?*

Isus nije odmah uzašao na nebo, nego je ostao još četrdeset dana na zemlji i više puta pokazao se svojim učenicima. Zatim je njima na očigled uzašao na nebo.

111. *Možemo li i mi doći k njemu u nebo?*
I mi možemo doći k njemu u nebo, ako budemo u njega vjerovali, njegove zapovjedi držali i onako živjeli, kako je on živio.

Peta istina: Bog sudac

112. *Hoće li Isus još ikada vidljivo doći na zemlju?*

Da; vidljivo doći će Isus na zemlju na svršetku svijeta.

113. *Zašto će doći?*

Doći će, da sudi sve ljude, dobre i zle.

114. *Kako se zove sud na svršetku svijeta?*

Sud na svršetku svijeta zove se općeniti sud ili sudnji dan.

115. *Što će učiniti Bog prije općenitoga suda?*

Prije općenitoga suda Bog će tjelesa mrtvih opet oživjeti.

116. *Kako zovemo to, što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti?*

Što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti, zovemo to jednom riječi uskrsnuće tijela.

117. *Što će Bog učiniti poslije općenitoga suda?*

Poslije općenitoga suda Bog će dobre uzeti sa sobom u nebo, a zle baciti u pakao.

118. *Što je pakao?*

Pakao je vječni oganj, gdje će biti uvijek plač i škrgut zuba.

119. *Ima li osim općenitoga suda još kakav drugi sud?*

Osim općenitoga suda ima još i poseban sud, na kojemu se svakomu čovjeku posebice sudi odmah, čim umre.

120. *Kamo ide duša poslije posebnoga suda?*

Poslije posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u pakao ili u čistilište.

121. *Koje duše idu u čistilište?*

U čistilište idu duše pravedničke, koje još nisu posve čiste, ili koje moraju još za svoje grijehе kaznu trpjeti.

122. *Hoće li poslije općenitoga suda još ostati čistilište?*

Poslije općenitoga suda neće više biti čistilišta, nego samo nebo i pakao.

Simbol vjere

123. *Gdje je tih pet istina, a još i druge, koje smo dužni znati i vjerovati?*

Svih tih pet istina, a i druge istine, koje smo dužni znati i vjerovati, jesu u dvanaest članaka Simbola vjere.

124. *Kaži Simbol vjere ili Vjerovanje!*

Vjerujem u jednoga Boga, Oca sve-mogućega, Stvoritelja neba i zemlje i svega vidljiva i nevidljiva.

I u jedinoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega, jedinorođenoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga ne stvorenoga, jednobitna s Ocem, preko kojega je sve postalo.

Koji je sišao s neba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Marije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas je bio raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas trpio i bio pokopan. I treći dan uskrsnuo prema (svetom) Pismu.

I Uzašao na nebеса i sjedi zdesna Ocu. I koji će opet doći u slavi suditi žive i mrtve. I njegovom carstvu neće biti kraja.

I u Duha svetoga, Gospodina, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Sinom pripada jednaki poklon i slava, koji je govorio preko proroka.

U jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovijedam jedno krštenje za oprostjenje grijeha.

Očekujem uskrsnuće mrtvih i život vječni. Amin.

125. *Tko te je dakle stvorio?*

Stvorio me je Bog Otac.

126. *Tko te je otkupio?*

Otkupio me je Bog Sin.

127. *Tko te je posvetio?*

Posvetio me je Bog Duh Sveti.

128. *Tko je Duh Sveti?*

Duh Sveti je treća Božanska osoba, s Ocem i Sinom pravi Bog.

129. *Zašto se Duh Sveti slika kao golub?*

Duh Sveti slika se kao golub, jer se tako pojavio, kad se Isus krstio.

130. *Zašto se Duh Sveti slika i kao goreći jezici?*

Duh Sveti slika se tako, jer je na Duhove kao goreći jezici sašao na apostole.

131. *Što je katolička Crkva?*

Katolička Crkva jesu oni kršćani na zemlji, koji vjeruju katoličku vjeru i koji su pod jednom vidljivom vrhovnom glavom Svetim Ocem Papom.

132. *Ima li osim pape još i drugih crkvenih poglavara?*

U Crkvi ima još i drugih crkvenih poglavara, a to su biskupi, koji upravljaju pojedinim biskupijama, i svećenici, koji pomažu biskupima u službi.

133. *Tko je još na zemlji s kršćanima združen?*

S kršćanima na zemlji združeni su jošte blaženi na nebu i duše u čistilištu.

134. *Kako se zove ta duhovna zadruga?*
Ta duhovna zadruga zove se općinstvo svetih.

135. *Zašto je Krist naredio Crkvu?*
Krist je naredio Crkvu zato, da po njoj vodi sve ljude u vječni život.
136. *Koju je vlast dao Krist Crkvi?*
Krist je dao Crkvi vlast skrušenim pokornicima opraštati grijeha.
137. *Gdje nam se opraštaju grijesi?*
Grijesi nam se opraštaju u svetim sakramentima krsta i ispovijedi.
138. *Što kažemo zato u Simbolu vjere?*
Zato kažemo u Simbolu vjere: vjerujem u oproštenje grijeha.
139. *Što je život vječni?*
Život vječni jest život blaženih na nebu, kojemu nema kraja.

II. ZAPOVIJEDI

140. *Je li za spasenje dosta samo vjerovati sve, što je Bog objavio?*
Za spasenje nije dosta samo vjerovati sve, što je Bog objavio, nego treba držati zapovijedi, koje nam je Bog dao.

141. *Koja je glavna zapovijed, u kojoj su sve druge?*
Glavna zapovijed jest: ljubi Boga i bližnjega.
142. *Kako glasi zapovijed ljubiti Boga?*
Zapovijed ljubiti Boga glasi ovako: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom mišli svojom i svom snagom svojom.
143. *Zašto smo dužni ljubiti Boga?*
Boga smo dužni ljubiti zato, jer je on najveće dobro, i jer nam je od njega svako dobro.
144. *Kako treba da ljubimo Boga?*
Boga treba da ljubimo nadasve.
145. *Po čemu se poznaje da Boga ljubimo nadasve?*
Da Boga nadasve ljubimo, poznaje se po tomu, ako njegove zapovijedi držimo.
146. *Kako glasi zapovijed ljubiti bližnjega?*
Zapovijed ljubiti bližnjega glasi: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.

147. *Tko je naš bližnji?*

Naš bližnji jest svaki čovjek, bio nam prijatelj ili neprijatelj.

148. *Zašto smo dužni ljubiti sve ljude?*

Sve ljude dužni smo ljubiti zato, jer su svi ljudi djeca jednoga Oca nebeskoga.

149. *Kada mi ljubimo bližnjega kao sami sebe?*

Mi ljubimo bližnjega kao sami sebe, kad držimo ovu Kristovu zapovijed: Sve što hoćete, da čine vama ljudi, činite i vi njima.

150. *Gdje nam se šire razlaže, kako treba ljubiti Boga i bližnjega?*

Kako treba ljubiti Boga i bližnjega, šire nam se razlaže u deset zapovijedi Božjih.

Deset zapovijedi Božjih

151. *Kaži deset zapovijedi Božjih!*

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.

2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.

3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.

4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.

5. Ne ubij.

6. Ne sagriješi bludno.

7. Ne ukradi.

8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.

9. Ne poželi žene bližnjega svoga.

10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

152. *Tko nam je dao deset zapovijedi Božjih?*

Deset zapovijedi dao nam je sam Bog po svojemu proroku Mojsiju na gori Sinaju.

153. *Na što je Bog napisao deset zapovijedi?*

Bog ih je napisao na dvije kamene ploče.

154. *Kako glasi prva zapovijed Božja?*
Prva zapovijed Božja glasi: Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.
155. *Što zapovijeda Bog u prvoj zapovijedi osobito?*
U prvoj zapovijedi zapovijeda Bog osobito, da se mi njemu, jedinomu Bogu i Gospodaru svome, klanjamo.
156. *Kako se osobito Bogu klanjamo?*
Bogu se klanjamo, ako u njega vjerujemo, u nj se ufamo, njega nadasve ljubimo.
157. *Kako možemo ukratko probuditi u sebi vjeru, ufanje i ljubav?*
Vjeru, ufanje i ljubav možemo ukratko ovako probuditi:
Bože, vjerujem u te, jer si nepogrešivo istinit!
Bože, ufam se u te, jer si beskrajno milosrdan!
Bože, ljubim te, jer si neizmjereno dobar!

158. *Je li dopušteno i svete štovati i priznavati?*
Svete štovati i priznavati jest dopušteno, to je štoviše pravo i spasonosno, jer su oni prijatelji Božji, pa nas svojim zagovorom pomažu kod Boga.
159. *Je li pravo štovati ikone i slike Isusa i svetih?*
Štovati ikone ili slike Isusa i svetih jest doista pravo; jer kad već dijete štuje slike svojih roditelja, to više treba da mi štujemo ikone ili slike Isusa i svetih.
160. *Kako glasi druga zapovijed Božja?*
Druga zapovijed Božja glasi: Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud.
161. *Što zabranjuje Bog u drugoj zapovijedi?*
U drugoj zapovijedi zabranjuje Bog osobito ime Božje i druga sveta imena:
1. nedostojno izgovarati,
2. psovati i kleti.

162. *Kako glasi treća zapovijed Božja?*

Treća zapovijed Božja glasi: Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.

163. *Što zapovijeda Bog u trećoj zapovijedi?*

U trećoj zapovijedi zapovijeda Bog svetkovati dan Gospodnji, to jest nedjelju.

164. *Kako treba da svetkujemo nedjelju?*

Nedjelju treba da svetkujemo bogumilim djelima, osobito da idemo k svetoj misi odnosno liturgiji, da slušamo riječ Božju i da ne radimo težačkoga posla.

165. *Kako glasi četvrta zapovijed Božja?*

Četvrta zapovijed Božja glasi: Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.

166. *Što zapovijeda Bog u četvrtoj zapovijedi?*

U četvrtoj zapovijedi zapovijeda Bog, da roditelje i poglavare štuujemo, ljubimo i slušamo.

167. *Što čeka djecu, koja četvrtu zapovijed vjerno drže?*

Djecu, koja četvrtu zapovijed vjerno drže, čeka na ovom svijetu Božja pomoć i blagoslov, a na drugom vječno blaženstvo.

168. *Kako glasi peta zapovijed Božja?*

Peta zapovijed Božja glasi: Ne ubij.

169. *Što zabranjuje Bog u petoj zapovijedi?*

U petoj zapovijedi zabranjuje Bog:

1. nepravedno ubiti čovjeka, raniti ga i sve, što na to dovodi, kao srditi se, mrziti na koga, svađati se i tući se.
2. škoditi svomu životu, i
3. druge na zlo navoditi.

170. *Kako glasi šesta zapovijed Božja?*

Šesta zapovijed Božja glasi: Ne sagriješ bludno.

171. *Što zabranjuje Bog u šestoj zapovijedi?*

U šestoj zapovijedi zabranjuje Bog sve, što je nepristojno i besramno.

172. *Kako glasi sedma zapovijed Božja?*
 Sedma zapovijed Božja glasi: Ne u-
 kradi.
173. *Što zabranjuje Bog u sedmoj zapo-
 vijedi?*
 U sedmoj zapovijedi zabranjuje Bog
 krasti i ma kojim god načinom bližnje-
 mu štetu činiti.
174. *Kako glasi osma zapovijed Božja?*
 Osmu zapovijed Božja glasi: Ne reci la-
 žna svjedočanstva na bližnjega svoga.
175. *Što zabranjuje Bog u osmoj zapo-
 vijedi?*
 U osmoj zapovijedi Bog zabranjuje la-
 gati, bližnjega klevetati, ogovarati i gr-
 diti.
176. *Kako glasi deveta zapovijed Božja?*
 Deveta zapovijed glasi: Ne poželi žene
 bližnjega svoga.
177. *Što zabranjuje Bog u devetoj zapo-
 vijedi?*
 U devetoj zapovijedi zabranjuje Bog
 svojevóljno misliti i željeti štogod be-
 sramno.

178. *Kako glasi deseta zapovijed Božja?*
 Deseta zapovijed glasi: Ne poželi nika-
 kve stvari bližnjega svoga.
179. *Što zabranjuje Bog u desetoj zapo-
 vijedi?*
 U desetoj zapovijedi zabranjuje Bog kri-
 vično poželjeti tuđe dobro.

Zapovijedi crkvene

180. *Jesmo li osim zapovijedi Božjih du-
 žni još držati koje druge zapovijedi?*
 Jesmo; dužni smo držati još i pet zapo-
 vijedi crkvenih.
181. *Kaži pet zapovijedi crkvenih!*
1. Svetkuj zapovijedane blagdane.
  2. Slušaj pobožno svetu misu u nedje-
 lje i ostale zapovijedane blagdane.
  3. Posti zapovijedane postove.
  4. Svake se godine najmanje jedanput
 ispovijedi i o Uskrsu pričesti.
  5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno
 vrijeme.

Prestupak zapovijedi

182. Što učini, tko hotimice prestupi Božju ili crkvenu zapovijed?

Tko hotimice prestupi Božju ili crkvenu zapovijed, učini grijeh.

183. Kako može tko sagriješiti?

Sagriješiti se može, ako tko:

1. zlo misli, želi, govori ili učini;
2. ne učini ono dobro, koje je dužan učiniti.

184. Jesu li svi grijesi jednaki?

Svi grijesi nisu jednaki; ima teških grijeha, koji se zovu smrtni, a ima i manjih, koji se zovu laki grijesi.

185. Kaži sedam glavnih grijeha!

Sedam glavnih grijeha:

1. Oholost,
2. skupost,
3. bludnost,
4. zavist,
5. neumjerenost u jelu i piću,
6. srditost,
7. lijenost.

186. Zašto se ti grijesi zovu glavni?

Ti se grijesi zovu zato glavni, jer su glavni izvor drugim grijesima.

187. Treba li se čuvati samo smrtnoga grijeha?

Čuvati se treba ne samo smrtnoga grijeha, nego i svakoga, bio težak ili lak.

188. Zašto se treba čuvati grijeha?

Čuvati se treba svakoga grijeha zato, jer je grijeh najveće zlo.

189. Zašto je grijeh toliko zlo?

Grijeh je zato veliko zlo, jer grijehom vrijeđamo Boga, a sebi dobavljamo kaznu.

190. Kakovu kaznu dobavljamo sebi grijehom?

Smrtnim grijehom dobavljamo sebi vječnu muku u paklu, a lakim grijehom vremenitu kaznu na ovom svijetu ili na drugom u čistilištu.

III. BOŽJE MILOSTI

191. *Možemo li sami od sebe vjerovati, zapovijedi držati i spasiti se?*

Ne možemo, nego nam za to treba milosti ili pomoći Božje.

192. *Čime dobivamo milost Božju?*

Milost Božju dobivamo osobito svetim sakramentima i molitvom.

Sveti sakramenti

193. *Tko je naredio svete sakramente?*
Svete sakramente naredio je Isus Krist, Gospodin naš.

194. *Koliko je svetih sakramenata naredio Isus Krist?*

Krist je naredio sedam svetih sakramenata.

195. *Kaži sedam svetih sakramenata!*

1. krštenje,
2. potvrda ili miropomazanje,
3. presveti oltarski sakrament ili euharistija,

4. pokora ili ispovijed,

5. bolesničko pomazanje ili jelepomazanje,

6. sveti red i

7. ženidba.

196. *Koje milosti dobivamo svetim krštenjem?*

Svetim krštenjem dobiva čovjek ove milosti:

1. čisti se od istočnoga i svakoga drugog grijeha;

2. posvećuje se, postaje dijete Božje i baštinik neba.

197. *Što dobivamo svetom potvrdom?*

Svetom potvrdom posvećuje nas Duh Sveti, da možemo svoju vjeru stalno priznavati i po njoj živjeti.

198. *Što je presveti oltarski sakrament?*

Presveti oltarski sakrament jest pravo tijelo i prava krv Gospodina našega Isusa Krista pod prilikama kruha i vina.

199. *Kada se kruh i vino pretvaraju u tijelo i krv Kristovu?*
 Kruh i vino pretvara se u tijelo i krv Kristovu u svetoj misi ili božanstvenoj liturgiji.
200. *Što je sveta misa ili liturgija?*
 Sveta misa ili liturgija je nekrvna žrtva našega Gospodina i Spasitelja Isusa Krista.
201. *Jesmo li dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu odnosno u presvetoj euharistiji?*
 Mi smo dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu ili euharistiji, jer je u tom sakramentu Krist kano Bog i čovjek nazočan.
202. *Što je ispovijed?*
 Ispovijed je sakramenat, kojim nam se opraštaju grijesi, što smo ih učinili poslije krštenja.
203. *Što je bolesnička pomast ili jelepomazanje?*
 Bolesnička pomast ili jelepomazanje jest sakramenat naređen bolesnicima za dobro duše i tijela.

204. *Što je sveti red?*

Sveti red je sakramenat, kojim se podjeljuje svećenička vlast i milost.

205. *Čemu je naređen sakramenat ženidbe?*

Sakramenat ženidbe je naređen zato, da onima, koji se žene, podijeli milost, da mogu svoje dužnosti vjerno izvršavati.

Sakramenat pokore

206. *Što je sakramenat ispovijedi?*

Sakramenat ispovijedi jest sakramenat, u kojem svećenik mjesto Boga oprašta grijehе.

207. *Komu se opraštaju grijesi u sakramentu ispovijedi?*

U sakramentu ispovijedi opraštaju se grijesi onomu, koji se za grijehе skrušeno pokaje, iskreno ih ispovijedi i ima volju popraviti se i za grijehе zadovoljiti.

208. *Kada je Krist naredio sakramenat ispovijedi?*

Sakramenat ispovijedi naredio je Krist, kad je poslije svoga uskrsnuća rekao apostolima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.«

209. *Mogu li se svi grijesi oprostiti u sakramentu ispovijedi?*

U sakramentu ispovijedi mogu se svi grijesi oprostiti, koji su poslije krštenja učinjeni.

210. *Što treba da učini onaj, koji hoće da dostojno primi sakramenat ispovijedi?*

Tko hoće da dostojno primi sakramenat svete ispovijedi, treba:

1. da ispita svoju savjest,
2. da se pokaje za grijehe,
3. da odluči ne griješiti više,
4. da se ispovijedi,
5. da zadovolji za grijehe.

211. *Što će reći: ispitati svoju savjest?*

Ispitati svoju savjest reći će: zbiljski razmišljati, što smo sagriješili.

212. *Što treba da činimo prije nego počnemo ispitivati svoju savjest?*

Prije nego počnemo ispitivati svoju savjest, treba da se pobožno pomolimo Duhu Svetomu, neka nam prosvijetli pamet.

213. *Ovako se moli Duhu Svetomu:*

Dodi, Duše Sveti, rasvijetli moju pamet, da spoznam svoje grijehe, koje sam počinio od zadnje ispovijedi, te da se za njih škrušeno pokajem.

214. *Kako možemo ispitati svoju savjest? Svoju savjest možemo ispitati ovako: da se pitamo:*

1. jesmo li se ogriješili o koju Božju ili crkvenu zapovijed mišlju, željom, govorom i djelom.
2. jesmo li sagriješili kojim glavnim ili tuđim grijehom; i
3. jesmo li zanemarili koje dobro djelo, koje smo bili dužni učiniti.

215. *Kako se još te djeca mogu sjetiti lako svojih grijeha?*

Djeca se još te mogu lako sjetiti svojih grijeha ako promisle: kako su se vladala:

1. u crkvi,
2. u školi,
3. kod kuće prema svojim roditeljima, braći i ukućanima,
4. na ulici ili na polju, sami ili s drugima.

216. *Treba li da se ispituje i za broj grijeha?*

Treba da se ispituje barem za teške grijehe, koliko smo ih puta učinili i u kakvim prilikama.

217. *Što će reći: pokajati se?*

Pokajati se reći će: žaliti i mrziti na učinjene grijehe.

218. *Kakvo treba da je pokajanje?*

Pokajanje treba da je:

1. unutarnje,
2. općenito i
3. svrhunaravno.

219. *Kada je pokajanje unutrašnje?*

Pokajanje je unutrašnje, kada nam je doista od srca žao, što smo sagriješili, i kada srcem mrzimo na grijeh kao najveće zlo.

220. *Kada je pokajanje općenito?*

Pokajanje je općenito, kada se kajemo za sve svoje grijehe ili barem za sve smrtnne.

221. *Kada se kajemo svrhunaravski?*

Svrhunaravski se kajemo, kada nam je žao, što smo grijehom uvrijedili Boga, nebo izgubili i vječnu muku zaslužili.

222. *Što treba činiti, da se možemo svrhunaravski pokajati?*

Da se možemo svrhunaravski pokajati treba pomisliti:

1. da smo grijehom zaslužili, da nas Bog kazni,
2. da je Isus zbog grijeha naših trpio i umro,

3. da smo grijehom uvrijedili Boga, svog nebeskog Oca, najvećeg dobročinca i najveće dobro.

223. Na koliko načina možemo se svrhunaravski pokajati?

Svrhunaravno se možemo pokajati: savršeno i nesavršeno.

224. Kada se kajemo savršeno?

Savršeno se kajemo, kad se kajemo iz savršene ljubavi k Bogu zato, što smo grijehom uvrijedili Boga, najveće dobro.

225. Kada se kajemo nesavršeno?

Nesavršeno se kajemo, kad se kajemo zato, što smo grijehom izgubili nebo i zaslužili vječnu muku.

226. Treba li se savršeno pokajati i onda, kada idemo na ispovijed?

Kada idemo na ispovijed, dovoljno je, ako se nesavršeno pokajemo; ali se i pak treba trsiti, da se savršeno pokajemo.

227. Kada treba da se pokajemo idući na ispovijed?

Idući na ispovijed treba da se pokajemo prije ispovijedi ili barem prije nego li nas svećenik odriješi.

228. Što treba da je združeno s pokajanjem?

S pokajanjem treba da je združeno:

1. ufanje, da će nam Bog oprostiti grijeha,
2. dobra odluka.

229. Što je dobra odluka?

Dobra odluka jest prava volja popraviti se i ne griješiti više.

230. Na što treba da se odluči, tko ima pravu volju popraviti se?

Tko ima pravu volju popraviti se, treba da se odluči:

1. da će se čuvati svih teških grijeha i bližnje grješne prigode,
2. da će upotrijebiti sve, što je potrebno da se popravi,

3. da će zadovoljštinu učiniti i svaki učinjeni kvar naknaditi.

231. *Što je bližnja grješna prigoda?*

Bližnja grješna prigoda jest: osoba, društvo, igra i sve, što koga obično navedi na grijeh.

232. *Kako možemo probuditi pokajanje i odluku?*

Ovako: Oče nebeski, kajem se za sve svoje grijehе, ne samo što sam njima izgubio tvoju milost, a zaslužio kaznu na ovom i na drugom svijetu, nego najvećma kajem se zato, što sam njima uvrijedio tebe, najveće dobro, koje sada nadasve ljubim. Mrzim na svoje grijehе i tvrdo odlučujem, da te, dragi Bože, neću nikada uvrijediti i da ću se čuvati svake grješne prigode.

233. *Što će reći: ispovijediti se?*

Ispovijediti se reći će: skrušeno kazati učinjene grijehе svećeniku, da nas od njih odriješi.

234. *Kako se treba ispovijedati?*

Ispovijedati se treba:

1. potpuno,
2. iskreno,
3. razgovjetno.

235. *Kada se ispovijedamo potpuno?*

Potpuno se ispovijedamo, kada kažemo barem sve teške grijehе, kojih se sjećamo.

236. *Što treba još kazati o teškim grijesima?*

O teškim grijesima treba još kazati:

1. koliko smo puta koji teški grijeh učinili,
2. prilike, koje mijenjaju vrstu grijehа.

237. *Kako će grješnik kazati onda, kada ne zna pravo, koliko je puta učinio koji teški grijeh?*

Kada grješnik ne zna, koliko je puta koji teški grijeh načinio, treba da kaže: Ovaj grijeh učinio sam svaki dan ili svaku sedmicu ili svaki mjesec otprilike toliko puta.

238. *Treba li i lake grijehe ispovjediti?*

Lake grijehe ne trebamo baš ispovijediti, ali to je dobro i spasonosno.

239. *Kako se ispovijedamo iskreno?*

Iskreno se ispovijedamo onda, ako se ispovjedniku upravo onako tužimo, kako spoznajemo, da smo Bogu krivi, te niti što tajimo niti se izgovaramo.

240. *Što treba da promisli grješnik, kojega je sram iskreno se ispovjediti?*

Grješnik, kojega je sram iskreno se ispovjediti, treba da promisli:

1. da on time čini novi teški grijeh, ako se iskreno ne ispovjedi,
2. da je ipak bolje svoje grijehe tajno ispovjediti svećeniku, koji je dužan o njima šutjeti, nego u grijehu nemirno živjeti, nesrećno umrijeti te se na sudnji dan pred svim svijetom osramotiti.

241. *Što treba da učini pokornik, ako je na ispovijedi zaboravio kazati koji grijeh?*

Ako je pokornik zaboravio na samoj ispovijedi koji grijeh kazati, treba da taj grijeh kaže na idućoj ispovijedi.

242. *Što treba da učini onaj grješnik, koji svojom krivicom nije kazao koji grijeh?*

Grješnik, koji svojom krivicom nije kazao koji grijeh, na primjer, što se nije dovoljno ispitao ili što se stidio kazati, taj treba da ponovi cijelu onu ispovijed.

243. *Kada se ispovijedamo razgovjetno?*
Razgovjetno se ispovijedamo onda, kada tako jasno govorimo, da ispovjednik može sve razumjeti.

244. *Kako se počinje ispovijed?*

Ispovijed se počinje ovako: Molim vas, oče duhovni, za sveti blagoslov, da mogu pravo i potpuno očitovati sve svoje grijehe. (dobivši blagoslov kaži dalje:) Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, ko-

je sam učinio (učinila) od... (Reci kad si se zadnji put ispovijedio. Zatim reci ispovjedniku sve svoje grijehе, kojih se sjećaš. Zamoli svećenika da te podrobniје ispita, da ne bi štoгod zaboravio, kako bi ispovijed bila potpuna.

Posebno pazi na ispovjednikovu opomene i savjete. Dobro zapamti zadanu pokoru.)

245. *Kako se završuje ispovijed?*

Ispovijed se završuje ovako: Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio (-la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehе i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.

246. *Što treba zatim učiniti?*

Treba dobro paziti na ispovjednikove opomene i zapamtiti pokoru, koju naloži, pa ako što zapita, iskreno i čedno odgovoriti.

247. *Što će reći: zadovoljštinu učiniti?*

Zadovoljštinu učiniti reći će: onu pokoru izvršiti, koju nam je ispovjednik zadao.

248. *Zašto nam ispovjednik zadaje pokoru?*

Ispovjednik nam zadaje pokoru zato:
1. da donekle zadovoljimo za grijehе i tako umanjimo vremenite kazne,
2. da se popravimo.

249. *Oprašta li Bog s grijehom i sve kazne?*

Vječnu kaznu oprašta Bog svaki put s grijehom, ali vremenitih kazni ne oprašta uvijek.

250. *Koja je to vremenita kazna za grijeh?*
Vremenita kazna za grijeh jest ona, koja se trpi ili ovdje na zemlji ili u čistilištu.

Presveti oltarski sakramenat

251. *Što je presveti oltarski sakramenat?*
Presveti oltarski sakramenat ili presveta euharistija jest pravo tijelo i prava

krv Gospodina našega Isusa Krista, koji je pod prilikama kruha i vina za hranu duši našoj zbilja i bivstveno nazočan.

252. *Kada je Isus Krist naredio presveti oltarski sakramenat?*

Presveti oltarski sakramenat naredio je Krist na posljednjoj večeri uoči gorke muke.

253. *Kako je Isus Krist naredio taj presveti sakramenat?*

Ovako: Isus Krist uze hljeb, blagoslovi ga, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: »Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje« — Zatim uze kalež s vinom, blagoslovi ga i dade učenicima svojim govoreći: »Pijte iz njega svi, jer ovo je krv moja. To činite na moj spomen.«

254. *Što su to prilike kruha i vina?*

Prilike kruha i vina jest sve ono, što od kruha i vina vidimo i osjećamo, kao što je oblik, boja, tek, miris itd.

255. *Je li Krist i apostolima dao vlast pretvarati kruh u svoje tijelo i vino u svoju krv?*

Jest, Krist je dao i apostolima vlast pretvarati kruh u svoje tijelo, a vino u svoju krv veleći im: »To činite na moj spomen.«

256. *Na koga je prešla od apostola ta vlast?*

Ta je vlast prešla na biskupe i svećenike.

257. *Kada vrše biskupi i svećenici tu vlast?*

Tu vlast vrše biskupi i svećenici u svetoj misi ili liturgiji kad izgovaraju nad kruhom i vinom riječi Kristove: Ovo je tijelo moje; ovo je krv moja.

258. *Jesmo li dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu?*

Jesmo dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu, jer je u njemu Krist kano čovjek i Bog doista nazočan.

259. *Što je sveta liturgija ili misa?*
 Sveta liturgija ili misa je neprestana žrtva novoga zavjeta, u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina prikazuje svomu nebeskom Ocu.
260. *Kako se prikazuje Krist u svetoj liturgiji ili misi?*
 U svetoj liturgiji ili misi prikazuje se Krist nekrvnim načinom, jer u svetoj liturgiji ili misi Krist niti trpi niti umire.
261. *Komu koristi sveta liturgija ili misa?*
 Sveta liturgija ili misa koristi svoj crkvi: živima i mrtvima.
262. *Što će reći pričestiti se?*
 Pričestiti reći će: uistinu blagovati tijelo i krv Isusa Krista duši za hranu.
263. *Kakove milosti daje sveta pričest?*
 Sveta pričest:
1. združuje nas najuže s Kristom i umnožava nam milost posvećujuću,
  2. slabi nam zle želje i krijepi nas u dobru,

3. čisti nas od lakih grijeha i čuva od smrtnih.
264. *Prima li svatko u svetoj pričesti ove milosti?*
 Ne prima, nego samo onaj, koji se dostojno pričesti, to jest u milosti posvećujućoj.
265. *Kakav grijeh čini tko se nedostojno pričesti?*
 Tko se nedostojno pričesti, čini teški grijeh svetogrđa.
266. *Što treba da učini prije pričešćivanja tko je u smrtnom grijehu?*
 Tko je u smrtnom grijehu treba da se prije pričešćivanja valjano ispovjedi.
267. *Kako se treba pripremiti tijelom za svetu pričest?*
 Tijelom se treba pripremiti za svetu pričest ovako:
1. treba biti natašte, to jest od ponoći ništa ne jesti, niti piti,
  2. treba doći čist i pristojno odjeven.

268. *Kako treba pristupiti k svetoj pričesti?*

K svetoj pričesti treba pristupiti što smjernije, na prsima unakrst složenih ruku i oborenih očiju.

269. *Kako treba primiti svetu pričest?*

Svetu pričest treba primiti ovako: glavu podići, osrednje otvoriti usta, i jezik spušten povući unatrag.

270. *Što treba učiniti poslije pričešćivanja?*

Poslije pričešćivanja treba se čedno povratiti na svoje mjesto i ondje u molitvi sačekati svršetak svete liturgije ili mise.

271. *Kako treba provesti pričesni dan?*

Pričesni dan treba da provedemo bogoljubno i pobožno kloneći se svjetovnoga veselja.

Molitva

272. *Što će reći moliti?*

Moliti reći će: dići pamet i srce k Bogu.

273. *Zašto molimo?*

Molimo, ili da Boga slavimo, ili da mu zahvaljujemo, ili da od njega što molimo.

274. *Kako treba da molimo?*

Treba da molimo pobožno i pouzdano.

275. *Kada molimo pobožno?*

Pobožno molimo, kada mislimo na ono, što molimo, a čuvamo se drugih misli.

276. *Možemo li se nadati, da će Bog uslišati našu pobožnu molitvu?*

Možemo, pače treba da se tome nadamo, ako je ono, što molimo, dobro za naše spasenje.

277. *Zašto se možemo tome nadati?*

Tome se možemo nadati zato, što nam je Bog po Isusu, Sinu svome, obećao.

278. *Jesmo li dužni moliti?*

Moliti smo dužni, da dobijemo od Boga milost i blagoslov i jednom vječno blaženstvo.

279. *Kada treba da molimo?*

Mi treba da molimo često, osobito ujutru i uveče, prije i poslije blagovanja, kada zvoni na molitvu, i kada smo u crkvi.

280. *Koja je najizvrsnija molitva?*

Najizvrsnija molitva jest Očenaš ili molitva Gospodnja.

281. *Zašto se Očenaš zove molitva Gospodnja?*

Zove se zato molitva Gospodnja, jer je sam Krist, Gospodin naš, učio moliti Očenaš i zapovjedio, da tako molimo.

282. *Moli Očenaš!*

(Staroslavenski:) Otče naš, iže jesi na nebesjeh, da svjatitsja imja tvoja, da pridet carstvije tvoje, da budet volja tvoja, jako na nebesi i na zemlji. Hljeb naš nasušnij dažd nam dnes i ostavi nam dolgi našja, jakože i mi ostavljajem dolžnikom našim, i ne vvedi nas vo iskušenije, no izbavi nas od lukavago. Amin.

(Hrvatski:) Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kao što i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast. nego izbavi nas od zla. Amin.

283. *Što molimo obično poslije Očenaša?*

Poslije Očenaša molimo molitvu na čast Majci Božjoj, koju zovemo Pozdrav anđelov ili Bogorodice Djevo.

284. *Moli Pozdrav Anđelov ili Bogorodice Djevo!*

(Staroslavenski) Bogorodice Djevo, radujsja, blagodatnaja Marije, Gospod s tobou. Blagoslovena ti v ženah, i blagosloven Plod čreva tvojego, jako rodila jesi Hrista Spasa Izbavitelja dušam našim.

(Hrvatski) Zdravo, Bogorodice Djevo, milosti puna Marijo, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama, i bla-

goslovljen Plod utrobe tvoje. Jer ti si rodila Krista Spasa i Otkupitelja naših duša.

285. *Što molimo, kad ujutru, o podne i uveče zvoni na molitvu?*

Molimo molitvu u čast presv. Bogoro-dice, »Anđeo Gospodnji«.

286. *Kojim znakom započinjemo i svršavamo molitvu?*

Molitvu započinjemo i svršavamo zna-
kom svetoga križa.

287. *Kako se križáš?*

Križam se ovako: zajedno složim tri prva prsta desne ruke, postavim ih na čelo i govorim: »Vo imja Otca«, zatim ih postavim na prsi i govorim: »i Si-na«; a poslije toga na desno rame i govorim: »i Svjatago«, a zatim na li-jevo rame i govorim: »Duha«, »Amin«.

288. *Na koga treba da osobito mislimo, kad se križamo?*

Kad se križamo, treba da osobito mi-slimo na Isusa Krista, koji je za nas na križu umro.

289. *Kako treba da pozdravlja i od-zdravlja grkokatolik?*

Grkokatolik treba da pozdravlja »Hva-ljen Isus«, a odzdravlja »Na vijeke«.

290. *Kako glasi ovaj pozdrav na starosla-venskom jeziku?*

Glasi: »Slava Isusu Hristu«. »Na vi-jeke«.

291. *Kako pozdravlja i odzdravlja grko-katolik od Uskrsa do Uzašašća?*

Pozdravlja: »Hristos voskrese«, a od-zdravlja: »Voistinu voskrese!«

292. *Kako odzdravljamo u crkvi na sve-ćenikov pozdrav: »Hristos po sredje nas«?*

Odzdravljamo: »Jest i budet!«

Dvije glavne zapovijedi ljubavi

1. Ljubi Gospodina Boga svim srcem svo-jim, svom dušom svojom, svom misli svojom i svom snagom svojom.
2. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.

Deset zapovijedi Božjih

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.
3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.
9. Ne poželi žene bližnjega svoga.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

Pet zapovijedi crkvenih

1. Svetkuj zapovijedane blagdane.
2. Slušaj pobožno svetu liturgiju u nedelju i u ostale zapovijedane blagdane.
3. Posti zapovijedane postove.

4. Svake se godine najmanje jedamput ispovijedi, i o Uskrsu se pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

Sedam svetih sakramenata

1. Krštenje (Krst).
2. Potvrda (Miropomazanje).
3. Presveti Oltarski Sakrament (Euharistija).
4. Pokora (Ispovijed).
5. Bolesničko pomazanje (Jeleopomazanje).
6. Sveti Red (Svjaštenstvo).
7. Ženidba (Supružestvo).

Sedam darova Duha Svetoga

1. Mudrost
2. Razum.
3. Savjet.
4. Jakost.
5. Znanje.
6. Pobožnost.
7. Strah Božji.

Plodovi darova Duha Svetoga

1. Ljubav.
2. Radost.
3. Mir.
4. Strpljivost.
5. Dobrota.
6. Milosrđe.
7. Vjera.
8. Blagost.
9. Uzdržljivost.

Šest grijeha protiv Duha Svetoga

1. Ufati se preuzetno u milosrđe Božje.
2. Zdvajati o milosti Božjoj.
3. Protiviti se priznatoj istini kršćanske vjere.
4. Zaviditi bližnjemu na darovima Božjim.
5. Odbijati tvrdokorno spasonosne opomene.
6. Ustrajati hotimice u nepokori.

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost.
2. Skupost.
3. Bludnost.
4. Zavist.
5. Neumjerenost u jelu i pilu.
6. Srditost.
7. Lijenost.

Devet tuđih grijeha

1. Svjetovati na grijeh.
2. Zapovjediti na grijeh.
3. Privoliti na tuđi grijeh.
4. Nagovarati na grijeh.
5. Hvaliti tuđi grijeh.
6. Šutjeti na grijeh.
7. Ne pokarati grijeh.
8. Pomagati grijeh.
9. Braniti tuđi grijeh.

Četiri u nebo vapijuća grijeha

1. Hotimično ubojstvo.
2. Sodomski grijeh.
3. Tlačenje ubogih, udovica i siročadi.
4. Sustezanje zaslužene plaće.

Pet glavnih istina kršćanskih

1. Samo je jedan Bog.
2. Tri su Božanske osobe.
3. Bog je sve stvorio, sve uzdržava i upravlja.
4. Sin je Božji čovjekom postao i smrću nas svojom na križu otkupio.
5. Bog dobro vijekom nagrađuje, a zlo vijekom kazni.

Dužnosti kršćanske

1. Kloni se zla duhovnoga ili grijeha.
2. Čini dobro, ili: drži zapovijedi Božje i živi kreposno.

Tjelesna djela milosrda

1. Gladna nahraniti.
2. Žedna napojiti.
3. Gola odjenuti.
4. Gosta primiti.
5. Sužnja otkupiti.
6. Bolesna pohoditi.
7. Mrtva pokopati.

Duhovna djela milosrda

1. Grješnika pokarati.
2. Neuka poučiti.
3. Dvoumna dobro svjetovati.
4. Tužna utješiti.
5. Krivicu strpljivo podnositi.
6. Uvreditelju oprostiti.
7. Za žive i mrtve Boga moliti.

Glavna dobra djela

1. Molitva.
2. Post.
3. Milostinja.

Tri bogoslovske kreposti

1. Vjera
2. Ufanje.
3. Ljubav.

Tri evanđeoska savjeta

1. Dobrovoljno siromaštvo.
2. Vječna čistoća.
3. Savršena poslušnost.

Četiri posljednje stvari

1. Smrt, 2. Sud, 3. Pakao i 4. Nebesko kraljevstvo.

(— »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih svojih stvari, pa nećeš nikada sagriješiti.« — Crkv. 7. 40.).

Djelo vjere

Vjerujem u te, Bože moj, da si jedan jedini božanstvom, a troj osobama: Otac, Sin i Duh Sveti. Vjerujem, da je druga oso-

ba, Sin Božji, krepošću Duha Svetoga, čovjekom postao, rodio se i sve nas otkupio; i da će doći suditi žive i mrtve; da će dobre naplatiti slavom nebeskom, a grješnike kazniti mukama paklenim. Vjerujem nadalje sve ono, što vjeruje i vjerovati uči sveta Mati Crkva katolička.

A sve to vjerujem zato, što si to navijestio ti, Bože, koji si neizmjerena mudrost i vjekovita istina, koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. O Bože, umnoži vjeru moju!

Djelo ufanja

Ufam se u te, o premilostivi Bože moj, da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenim, oprostiti sve grijehe i dati slavu nebesku. A to se ufam zato, što ti, Bože svemogući, dati možeš, što si obećao, i u obećanju si svojem stalan i vjeran. O Bože, učvrsti ufanje moje.

Djelo ljubavi i skrušenja

Ljubim te, o Bože moj, svim srcem i dušom svojom nada sve, i više nego samoga sebe; jer ti si sam po sebi svake ljubavi dostojan, i poradi tebe ljubim blišnjega svoga kao samoga sebe. O Bože, užezi ognjem ljubavi svoje srce moje, te iz ove goruće ljubavi prema tebi jako se kajem, što sam ikada uvrijedio tebe, neizmjereno dobro. Mrzim na sve grijehе života svoga, i to većma nego na ikoje drugo zlo. O da te nje sam nikada uvrijedio! Tvrdo odlučujem, da ću se čuvati svakoga grijehа, te volim umrijeti, nego ikojim grijehom, osobito smrtnim, uvrijediti tebe, najveće dobro. A sve ću počinjene grijehе po milosti tvojoj iskreno ispovjediti i dostojnu za njih pokoru učiniti. Smiluj mi se dakle, o svemogući Isuse, i budite mi na pomoć, milostiva Marijo i sveti Josipe! Amin.

Evandeoska blaženstva

Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti. Blaženi krotki, jer će oni baštiti zemlju. Blaženi koji gladaju i žeđaju pravde, jer će se oni nasititi. Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići. Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti. Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji nazvati. Blaženi koji su progonjeni radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući radi mene. Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima.

Vječne istine

Život kratak, a smrt stalna:
njoj se ne zna dan ni čas,
ako vrijeme gubim sada,
ne ću ga imat zadnji čas.

Jednu samo imam dušu,
 nju mi dade dobri Bog,
 propadne li ona ludo,
 što će biti od zla tog?

Bog me vidi, Bog će suditi:
 Il u pako il u raj,
 il u raju vječna slava,
 il u paklu vječni vaj.

Svemu dođe jednom konac,
 al vječnosti nikad kraj,
 il u raju vječna slava,
 il u paklu vječni vaj.

SAKRAMENAT SVETE ISPOVIJEDI

Napomena o svetoj ispovijedi

O valjanoj svetoj ispovijedi ovisi dostojna pričest. O dostojnoj svetoj pričesti ovisi blažena vječnost. Mnogi su propali, jer su im ispovijedi bile manjkave. Zato pazi, da se uvijek pravo, potpuno i valjano

ispovijediš. A da to doista postigneš, čitaj često što o svetoj ispovijedi uči kršćanski nauk ili katekizam.

Molitva prije ispitivanja savjesti

Dodi, Duše Sveti, rasvijetli moju pamet, da spoznam svoje grijeh, koje sam počinio od zadnje ispovijedi, te da se za njih skrušeno pokajem.

Ispitivanje savjesti

Sada pomno i ozbiljno ispitaj svoju savjest. Čuvaj se da zbog nemarnog ispitivanja savjesti ne ispustiš u ispovijedi koji grijeh. Zamoli ispovjednika, da ti pomogne te se lijepo ispovjediš.

Da lakše uzmogneš ispitati savjest, evo ti naputaka, kako se imaš ispitivati o zapovijedima Božjim i crkvenim i o dužnostima svojega staleža.

Najprije se pitaj:

1. Kad si se zadnji put ispovjedio? 2. Jesi li zatajio koji smrtni grijeh? 3. Jesi li se onda iskreno pokajao za svoje gri-

- jehe i odlučio da ih nećeš više počiniti?
 4. Jesi li se u smrtnom grijehu pričestio?
 5. Jesi li izvršio naloženu pokoru?

Sad razmisli u sebi svoje grijehe!

1. Prođi u pameti zapovijedi Božje i crkvene, i glavne grijehe, i ozbiljno se pitaj: da li si sagriješio mišlju i željom, riječju i djelom, ili zanemarivanjem? 2. Promisli, da li si krivac tuđih grijeha, i da li si ispunjavao dužnost svoga staleža? Ako si po nesreći počinio smrtnu grijehe, pitaj se za njihov broj i za sve okolnosti, koje mijenjaju vrst grijeha. Razmisli da li si smrtno sagriješio svaki dan, svaki tjedan, svaki mjesec, koliko puta na dan, u tjednu, u mjesecu?

Istom sada posluži se slijedećim ispitivanjem savjesti, da se lakše sjetiš kojega grijeha, što si ga možda zaboravio, premda si ga uistinu učinio.

Protiv deset zapovijedi Božjih

Protiv prve zapovijedi: Jesi li svojevoljno sumnjao o vjeri, rado slušao gdje se govori protiv vjere, zanemario pouku u vjeri? Jesi li mrmrljao protiv Boga? Jesi

li bio praznovjieran, nepobožno se molio, svagdanje molitve propustio?

Protiv druge zapovijedi: Jesi li se podrugivao svetim stvarima, lakoumno ili u srditosti izušćivao sveta imena, kleo, psova, bez potrebe ili dapače krivo se zakleo (prisegao)?

Protiv treće zapovijedi: Jesi li u nedjelju ili blagdane bez potrebe radio težačke poslove, svojom krivnjom propustio svetu liturgiju-misu, svojom krivnjom došao prekasno na svetu liturgiju-misu? Jesi li u crkvi bio rastresen, nepristojan?

Protiv četvrte zapovijedi: Jesi li roditelje i poglavare uvijek slušao, jesi li im prkosio, zlo želio, žalostio ih i srdio? Roditelji i gospodari neka se pitaju: Kako su se skrbili za djecu? Jesu li ih premalo ili previše kažnjavali, jesu li se skrbili za njima potrebnu pouku u kršćanskom nauku? Jesu li ih putili na molitvu, na primanje sv. Sakramenata, slali k Službi Božjoj? Jesu li pazili, kako se vladaju u crkvi i drugdje? Jesu li im branili sa zlima se družiti? Jesu li ih kleli, pred njima ružno govorili ili što nepodobno učinili? Jesu li im dali dobar primjer?

Protiv pete zapovijedi: Jesi li sebi ili bližnjemu naškodio iz zlobe ili lakoumlja na zdravlju ili životu, svoj ili bližnjega život bez potrebe pogibli izvrstavao? Jesi li bio umjeren u jelu i pilu? Jesi li sebi ili bližnjemu smrt želio? Jesi li krivac čijoj smrti? Jesi li koga na grijeh naveo, i na koji? Jesi li koga sablažnio? Jesi li se brižno čuvao sablažnjivih prigoda? Jesi li nastojao, da danu sablažan popraviš?

Protiv šeste i devete zapovijedi: Jesi li hotimice mislio besramno, hotimice što besramno govorio ili ružne pjesme pjevao, rado što besramno slušao, čitao ili drugima čitati dao, dragovoljno što besramno gledao ili činio? Sam ili s drugim? S istim ili s drugim spolom? Jesi li što besramno dopustio na sebi od drugih? Jesi li koga na nečistoću nagovarao ili silio? Jesi li bio stidljiv očima i čuvao se radoznalih pogleda, što bi moglo uzbuditi nečiste misli i želje? Jesi li se čuvao osobe ili mjesta, gdje je čistoća u pogibli? Jesi li imao nevaljalih misli glede udatih osoba, ili si takva djela s njima počinio? Jesi li na ispoviedi nečisti grijeh zatajio, umanjio? itd.

Tko je u ženidbenom stanju, neka se pita: Je li održao ženidbenu čistoću? Je li očuvao ženidbenu vjernost?...

Protiv sedme i desete zapovijedi: Jesi li komu naškodio na imetku, ukrao što ili oteo, što i koliko? Jesi li što uzeo iz crkve ili s koga drugoga svetog mjesta? Jesi li koga prevario pri kupnji, mjeri, prodaji, što ukradeno primio, nađeno pridržao? Jesi li komu štetu naštetio u polju, vinogradu, livadi...? Jesi li tuđe dobro povratio, kako ti je bilo na ispovijedi naređeno...?

Protiv osme zapovijedi: Jesi li lagao, time drugima naškodio, o drugima bez uzroka sumnjao što grješno, druge potvarao, tuđe pogreške bez potrebe otkrivao, krivo se zakleo (prisegao)? Jesi li drugoga ogovarao, klevetao? Je li to bilo pred više osoba? Jesi li opozvao, što si krivo rekao, i učinjenu štetu nadoknadio?...

Protiv zapovijedi crkvenih

Jesi li postio zapovjedne posne dane? Zanemario svetu ispovijed i pričest o Uskrsu? Jesi li se nevaljano ispovijedio?

Jesi li točno ispitao savjest, kazao i broj smrtnih grijeha? Jesi li se za grijehe skrušeno pokajao? Jesi li imao čvrstu odluku popraviti se i više ne griješiti? Jesi li smrtni grijeh hotimice od straha ili stida zatajio? Jesi li ga potom na prvoj ispovijedi ispovjedio? Koliko si se puta u tom stanju pričestio? Jesi li u tom stanju primio koji drugi sakramenat? Jesi li koji smrtni grijeh od straha umanjio, ili pak okolnosti prešutio? Jesi li zadanu pokanu točno izvršio? Jesi li povratio tuđe dobro, kako ti je ispovjednik naložio? Jesi li nanesenu štetu, danu sablazn popravio, kako si mogao? Jesi li napustio grješnu prigodu, kako ti je bilo u ispovijedi rečeno? Jesi li kod ispovjedaonice prisluškivao, što drugi ispovijedaju? Jesi li to što si tad čuo, i drugima kazao? Jesi li se na svetu pričest pripradio? Jesi li se poslije svete pričesti dostojno zahvalio?

Ispitivanje po glavnim grijesima

Jesi li bio ohol i gizdav, druge prezirao? Jesi li bio lakom, nemilosrdan spram ubogih, zavidan i veselio se tuđem zlu? Jesi li bio neumjeren u jelu i pili, lijen u službi Božjoj? Moliš li se

Bogu u jutro, na večer, prije i poslije jela, te na pozdravljenje anđeosko? Jesi li se zbog ljudi stidio moliti se Bogu?...

Protiv tuđih grijeha

Jesi li sudjelovao u tuđim grijesima? Jesi li tuđe grijehe propustio zapriječiti? Jesi li šutio na tuđe grijehe, premda si ih mogao dojaviti starijima? Jesi li se veselio tuđim grijesima, ili iste odobravao?

Poslije ispitivanja savjesti

Kad si sve grijehe u pamet skupio, iz dubine srca svoga skrušeno i ponizno reci:

Milorde, Gospodine, milosrđe! Smiluj mi se, Isuse, Sine Davidov! Smiluj mi se Isuse, Sine Marijin! Ah, što učinih ja kukavni crv proti tvomu neizmjernomu Veličanstvu! Sagriješio sam i uvrijedio tebe, gospodara života i smrti, koji možeš ovo nevoljno tijelo svaki čas u prah obratiti, a dušu u pakao strmoglaviti. O Bože! Ne znam, čemu da se više čudim: da li svojoj preveli-

koj zloći, ili tvojoj neizmjernoj dobroti i strpljivosti. Kad promislim, što i koliko sagriješih, dršćem i trnem, te ne smijem ni k nebu pogledati. Ali opet neću duhom da klonem, jer si ti proroku rekao: neću smrti grješnika, nego samo da se obrati i živi.

Molim te dakle, milostivi Spasitelju, udijeli mi milost, da se pokorim i savršeno pokajem; daj da osjetim makar i najmanji dio one tvoje neizmjerne žalosti na Maslinskoj gori, ulij mi u srce i samo jednu kap one svoje tuge, koja ti se tada kano more po srcu razlila.

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da neću više griješiti.

U ispovjedaonici

Kad dođeš pred ispovjednika, klekni, pozdravi ga s »*Hvaljen Isus*« i reci:

Molim vas, oče duhovni, za sveti blagoslov, da mogu pravo i potpuno očistovati sve svoje grijehe.

Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, koje sam učinio (učinila) od zadnje ispovijedi.

(Reci, kad si se zadnji put ispovijedio).

Zatim reci ispovjedniku svoje grijehe, kojih se sjećaš. Da ne bi štogod zaboravio, zamoli ispovjednika, neka te ispita, tako da sv. ispovijed bude potpuna; a ti iskreno i jasno odgovori na njegova pitanja.

Zatim dobro pazi na opomene ispovjednikove i upamti naloženu pokoru, koju ti daje. Ako ti se pričini pokora preteškom, a ti ponizno zamoli za drugu pokoru.

Dok te ispovjednik odrješuje, moli:

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio (uvrijedila) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem da ću se popraviti i da neću više griješiti.

(Prekriži se).

Ne idi iz ispovjedaonice prije, nego ti ispovjednik običnim kršćanskim pozdravom ili drukčije ne pokaže, da možeš otići.

Poslije ispovijedi

Neka ti je, Gospodine, po zaslugama tvojim i po zaslugama blažene vazda Djevice i sviju Svetih ova ispovijed moja ugodna i prijatna; a što je god meni pomanjkalo sada i prije u čistoći i cjelovitosti ispovijedi i u savršenstvu pokajanja, neka nadoknadi prevelika dobrota i milosrđe tvoje, po kojem mene od sviju grijeha potpuno i savršeno odriješena na nebu dostoj se imati.

Hvala ti, Bože, neizmijerna hvala na prevelikom milosrđu, što si mi ga danas ukazao. Uzdrži me do vijeka u milosti svojoj, a poslije smrti privedi me k sebi u rajsku slavu. Amin.

Sada izvrši naloženu pokoru, a zatim ovako moli:

Predobri Isuse, koji i najmanju zadovoljtinu milostivo primaš, primi, molim te, ovu moju pokoru i s njom zajedno sve, što budem odsada dobra učinio ili zla pretrpio. A da ti ova moja neznatna pokora bude ugodnija, ja je sjedinjujem s pregorkom mukom i smrću tvojom. To je ono blago, što ti ga prikazujem za grijehe svoje, moleći te poniznim srcem, da, štogod mojoj pokori manjka, to iz toga blaga milostivo dopuniš i prikažeš Ocu nebeskome, s kojim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amin.

Ljubezna Majko Marijo, koja si bez ikoga grijeha živjela i do konca svojega života ostala vjerna Bogu: isprosi mi milost, da se odsada, pošto su mi grijesi otpušteni, novih grijeha sve više i više čuvam i da ustrajem u bogoljubnom, kršćanskom življenju sve do smrti, te tako postignem vječno blaženstvo. Amin.

SAKRAMENAT SVETE PRIČESTI

Napomena o svetoj pričesti

Kršćanine dragi! Kad si tako sretan, te smiješ u sv. pričesti primiti dragoga Isusa, onda se moraš moliti sa što većom sabranošću duha, poniznošću i ljubavlju. Pomisli tko dolazi k meni? Isus, Bog moj i Spasitelj moj. K o m u dolazi? K meni nevoljnome grješniku. Zašto dolazi? Jer me ljubi i hoće da me spasi.

Molitve prije svete pričesti

Svemogući vječni Bože, evo pristupam k Sakramentu jedinorođenoga Sina tvojega, Gospodina našega Isusa Krista. Pristupam kao bolestan k liječniku života, slijep k suncu svjetlosti vječne, ubog i potrebit gospodaru neba i zem-

lje. Molim dakle obilatost neizmjerne darežljivosti tvoje, da se dostojiš izliječiti moju nemoć, oprati nečistoću, prosvijetliti sljepotu, obogatiti uboštvo, zaodjeti golotu; da kruh anđeoski, Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima primim s tolikim poštovanjem i poniznošću, sa tolikom čistoćom vjere, s takvom odlukom i namjerom, kako je korisno za spasenje duše moje.

O moj Isuse, moj preslatki Isuse, tko će mi dati krila, da poletim k tebi? Tebe, o kruše života, gladuje moja duša. Tebe, studenče vode žive i sviju milosti, žeda i želi moje srce. Dodi i nemoj krzmati, Isuse preslatki. Spremno je, Bože srce moje; spremno je i otvoreno. Ah, udostoj se k meni doći i sa mnom po milosti svojoj ostati do svršentka života moga.

Ti o prečista Djevo i Majko, dostoj se približiti meni, kad idem pred tvoje-ga Sina. Učini po zaslugama i molitvama svojim, da onaj, koji se tebi dosto-

jao postati dionik naše nemoći, udostoj se sada učiniti mene dionikom pre-svetoga tijela i krvi svoje.

O vi svi nebeski duhovi, o Anđele Čuvaru moj i ostali moji zaštitnici: vas u pomoć zazivam ja ubog i siromah. Pripravite u meni dostojno mjesto svojem Gospodinu i zaodjenite me svitom zasluga svojih, zakitite i uresite moju dušu krepostima svojim, da Božanskoga gosta, Spasitelja svoga, uzmognem primiti sa svom mogućom čašću i čistom srca.

Liturgijska pretpričesna molitva

U određeno vrijeme odnosno na svećenikove riječi »So strahom Božjim i vjeroju pristupite« pobožno pristupi k svetoj pričesti i zajedno sa svećenikom i ostalim pričesnicima moli pobožno i skrušeno ovu predpričesnu molitvu:

Vjeruju, Gospodi, Vjerujem, Gospo-
i ispovjeduju, jako dine, i priznajem, da
ti jesi voistinu Hris- si ti zaista Krist Sin

tos, Sin Boga živago
prišedij v mir grješ-
nija spasti, ot nje
pervij jesm az.

Vjeri tvojeja taj-
nja dnes, Sine božij,
pričastnika mja pri-
imi: ne bo vragom
Tvoim tajnu povjem,
ni lobzanija Ti dam
jako Juda, no jako
razbojnik ispovjeda-
jusja tebe:

Pomjani mja, Go-
spodi jegda priideši
v carstviji Tvojem.

Pomjani mja, Vla-
diko, jegda priideši
v carstviji Tvojem.

Pomjani mja, Svja-
tij, jegda priidiši v
carstvii Tvojem.

Boga živoga, koji si
došao na svijet, da
spasiš grješnike, od
kojih sam prvi ja.

Za učesnika tvoje
tajne večere primi
me danas, Sine Bo-
žji, jer ja ne ću iz-
dati tajne tvojim
neprijateljima, niti
ću ti poljubac dati
kao Juda, već ti se
kao razbojnik pri-
znajem:

Spomeni se mene,
Gospodine, kad do-
đeš u kraljevstvo
svoje.

Spomeni se mene,
Vladaru, kad dođeš
u kraljevstvo svoje.

Spomeni se mene,
Sveti, kad dođeš u
kraljevstvo svoje.

Da ne v sud, ili
vo osuđenje budet
mnje pričastije svja-
tih Tvoih tain, Gos-
podu, no vo iscjele-
nije duši i tjela.

Bože, milostiv bu-
di mnje grješnomu.

Bože, očisti grješi
moja i pomiluj mja.

Bez čisla sogrješih,
Gospodi, prosti mja.

Da mi ne bude
pričest tvojih tajna,
Gospodine, na sud
niti na sudu, nego
na ozdravljenju du-
še i tijela.

Bože, budi milosr-
dan meni grješno-
mu.

Bože, očisti grije-
he moje i smiluj mi
se.

Bez broja sagrije-
ših, Gospodine opro-
sti mi.

Molitve poslije svete pričesti

Gospodine Isuse Kriste, Bože moj!
Ja, komu je bilo dozvoljeno, da se pri-
čestim presvetim tijelom i prečistom
krvlju tvojom, veličam te i slavim, klan-
jam se i hvalim ti na svemu, što si ti
učinio za moje spasenje. Amin.

Dušo Kristova, posveti me.
Tijelo Kristovo, spasi me.
Krv Kristova, napoj me.
Vodo iz prsi Kristovih, operi me.
Muko Kristova, okrijepi me.
O dobri Isuse, usliši me.
Među rane svoje sakrij me.
Ne dopusti da se odijelim od tebe.
Od neprijatelja pakosnoga brani me.
Na čas smrti moje zovni me.
I zapovijedi mi da dođem k tebi.
Da te sa svetima tvojim hvalim.
U vijeke vjekova. Amin.

Evo ja, o dobri i preslatki Isuse, pred

tvojim se licem bacam
na koljena i s najve-
ćim žarom srca molim
te i zaklinjem: da j
utisni u srce moje živa
čuvstva vjere, ufanja
i ljubavi i najčvršću
volju da se popravim. Jer s velikim ga-
nućem i žalošću o tvojih pet rana u

sebi razmišljam i u duhu ih promatram, imajući pred očima ono, što je već o tebi, o dobri Isuse, prorok David na svoja usta govorio: »Probodoše ruke moje i noge moje, prebrojiše sve kosti moje.« (Psalam 31.).

OBNOVA KRSNOGA ZAVJETA

Kod prve svete pričesti

Držeći upaljenu svijeću obnovi krsni zavjet, što su ga mjesto tebe na svetom krštenju kumovi Bogu učinili. S oltara svećenik pita djecu.

Sveć.: Što ste kod svetoga krštenja zaprosili od Crkve Božje?

Djeca: **Vjeru.**

Sveć.: Što vam daje vjera?

Djeca: **Život vječni.**

Sveć.: Ako hoćete imati život vječni, držite zapovijedi: Ljubite Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim, a bližnjega svojega kao sama sebe. O ovim dvjema zapovi-

jedima visi sav zakon i proroci. A vjera je da jednoga Boga štujete u trojstvu i trojstvo u jedinstvu, a da ne pomiješate osoba i ne rastavite bivstva. Jer druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga; a u njih trojice jedno je bivstvo i jedno je samo božanstvo.

Sveć.: Odričete li se sotone?

Djeca: **Odričemo.**

Sveć.: I svega sjaja njegova?

Djeca: **Odričemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Boga Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rođena i mučena.

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo Svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li da je Isus Krist u presvetom oltarskom Sakramentu dušom i ti-

jelom, s tijelom i krvlju, s Božjom i čovječnom naravi?

Djeca: **Vjerujemo i ispovjedamo.**

Sveć.: Vjerujete li i sve drugo, što nam sveta Mati Crkva katolička vjerovati nalaže?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Obećajete li svetoj i nepogrješivoj Crkvi vjernost i poslušnost?

Djeca: **Obećajemo.**

Sveć.: Hoćete li kao prava djeca Matere Crkve uvijek obdržavati njezine zapovijedi? Hoćete li kao pravi katolici do posljednjeg časa živjeti i umrijeti?

Djeca: **Hoćemo kao dobra i poslušna djeca obdržavati sve zapovijedi naše svete Majke Crkve; Hoćemo, živjeti i umrijeti kao pravi katolici.**

Djeca: (klečeći mole) **Hvalimo ti iz dna srca, Bože Oče nebeski, što si nam milostivo dao, da vjerujemo u te i u tvoga Sina Isusa Krista, Gospodina našega, i u Duha Svetoga i što si nam dobrostivo udijelio, da**

smo se u tvojoj svetoj i nepogrješivoj Crkvi rodili. Klečeći pred tobom obećajemo ti pred svim anđelima i svecima vjernost na vijeke, koju su ti u ime naše drugi kod našega krštenja zavjetovali. Ojači nas, Gospodine, svojom milošću! Čuvaj nas u svim našim napastima! Daj, da prije umremo, negoli ti nevjerni budemo! Udijeli nam milost, da riječju i činom svoju vjeru uvijek zasljeđujemo, te nas k sebi uzmi u život vječni, kada bude sveta tvoja volja.

Nakon toga moli svećenik ovu molitvu:

Milostivi, vječni Bože! Pogledaj dobrostivo na ovu svoju djecu i usliši milostivo njihovu smjernu molitvu. Daj, da izvrše, što žele. Ne dopusti nikada, da se ove nejake sirote, koje su tvoja djeca, ikada od tebe rastave. Ne daj, da duše njihove, otkupljene dragocjenom krvlju jedinorođenoga Sina tvojega, zaplijeni neprijatelj, koji na njih vrebava. Svjetlo prave vjere vijekom im svi-

jetlilo, i u tom svjetlu poznali uvijek tvoju volju i vjerno je vršili. Neka rastu u mudrosti i dobi: vodi ih od kreposti do kreposti, dok ne ugledaju svjetlost vječnu, gdje će tebe, svoga nebeskog Oca, i tvojega jedinorođenoga Sina, i Duha Svetoga licem u lice gledati i hvaliti te i slaviti sa svim anđelima i svecima od vijeka do vijeka. Amin.

BOŽANSTVENA LITURGIJA

Kratka pouka o sv. liturgiji

Sv. liturgija ili Služba Božja je beskrvna žrtva novoga zavjeta u kojoj se žrtvuje sam Sin Božji svom nebeskom Ocu u svrhu posvećenja i spasenja ljudskih duša. Ustanovio ju je Isus Krist na svojoj Posljednjoj večeri kad je pretvorio kruh u svoje prečisto Tijelo, a vino u svoju presvetu Krv. Takvu čudesnu pretvorbu vršiti: kruha i vina u tajnu Tijela i Krvi Isusa Krista — dao je Božanski Spasitelj vlast i moć svojim apostolima, a preko njih svima biskupima i svećenicima.

Pošto je Služba Božja trajno ponavljanje najuzvišenijeg događaja u povijesti spasenja i otkupljenja ljudskoga roda (Žrtva križa na Golgoti), a osim toga živi izvor spasonosnih milosti, to je sv. Mati

Crkva odredila i naložila, da svaki kršćanin, koji je došao k razumu (od sedme godine života), mora prisustvovati svake nedjelje i blagdana tihoj ili pjevanoj sv. liturgiji. Od te obaveze ispričavaju samo teški i ozbiljni razlozi.

Svaka pojedina sv. liturgija je neizmjerne vrijednosti. Koriste se njome: onaj koji je služi, oni, za koje se prikazuje i svi oni koji joj pobožno prisustvuju. Liturgija se može prikazivati za žive i mrtve.

U Grkokatoličkoj Crkvi poznate su i služe se tri liturgije:

1) Liturgija sv. Bazilija. Služi se u godini svega deset puta, i to:

a) Na dan smrti sv. Bazilija, tj. prvoga siječnja.

b) Prvih pet nedjelja Velikoga posta.

c) Na Veliki Četvrtak i na Veliku subotu.

d) Na Badnjak Božića i na dan prije Bogojavljenja.

2) Liturgija Prije-posvećenih darova (Preždeosvjašćenih darov). Ista se služi u sve srijede i petke Velikoga posta te u: ponedjeljak, utorak i srijedu Velikoga tjedna.

3) Liturgija sv. Ivana Zlatoustoga. Služi se u sve dane kad nisu propisane gore navedene dvije liturgije: Sv. Bazilija i Preždeosvjašćenaja. Pisac ove potonje liturgije (Sv. I. Zl.) živio je u 4. stoljeću, umro je 407. god. Svoju liturgiju napisao je na grčkom jeziku. Na staroslavenski jezik prevedoše je slavenski apostoli sveta braća Ciril i Metod.

Glavna razlika između liturgije sv. Bazilija i liturgije sv. Iv. Zlatoustog je u tom što su molitve svećenikove u prvoj znatno dulje nego u drugoj.

Liturgija sv. Ivana Zl. (kao i Bazilijeva) sastoji se od tri dijela:

a) *Proskomidija*. To je pripralni dio. Vrš se na stoliću-proskomidikonu. Za vrijeme proskomidije svećenik priprema žrtvene darove: na diskosu kruh i u čaši vino. Proskomidija nam simbolički predstavlja rođenje Isusovo u betlehemske štalice i smrt na križu. Tom dijelu liturgije vjernici nisu dužni prisustvovati. Služi se tiho. Svršivši proskomidiju svećenik dolazi pred oltar i otvara carska vrata, a poslužitelji istovremeno otvaraju đakonska obadvoja vrata. Nakon što je uz poklone izmolio propisane molitve svećenik glasno započinje liturgiju oglašenih.

b) *Liturgija oglašenih*. Glavni njezini dijelovi su: prošnje, čitanje odlomaka apostolskih poslanica i evanđelja. Na tom dijelu liturgije drži se i propovijed. Zove se »oglašenih«, jer su tom dijelu liturgije smjeli prisustvovati i oni, koji još nisu bili kršteni, nego su se samo za sv. krštenje pripremali. Na đakonov zaziv: »Jelici oglašeni izdite« napuštali su crkvu. Liturgija oglašenih predočuje nam: skroviti i javni život Isusa Krista.

c) *Liturgija vjernih*. To je bitni i najvažniji dio sv. Službe Božje. Sastoji se od: prijenosa žrtvenih darova sa proskomidikona na prijestol, zajedničkog moljenja Simbola vjere, Pretvorbe, pripreve za sv. Pričest, same pričesti i zahvale za istu. Simbolički nam predstavlja taj dio liturgije: Proslavu Isusa Krista — ulazak u Jeruzalem, čudesnu pretvorbu na Posljednjoj večeri, čudesno uskrsnuće od mrtvih i slavno uzašašće na nebo Isusa Krista.

Liturgija može biti: tiha, pjevana, svečana i arhijerejska. Arhijerejska se zove onda kad ju služi biskup uz sudjelovanje ostalog svećenstva.

SVETA SLUŽBA BOŽJA
ili
BOŽANSTVENA LITURGIJA
sv. Ivana Zlatouskog

LITURGIJA OGLAŠENIH

Staroslavenski:

Hrvatski:

Jerej: Blagoslove-
no carstvo, Otca i
Sina, i svjatago Du-
ha, ninje i prisno, i
vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Blago-
slovljeno carstvo: O-
ca i Sina i Svetoga
Duha, sada i vazda,
i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Ektenija mirna ili velika

Jerej: Mirom Gos-
podu pomolimsja.

Svećenik: Pomoli-
mo se u miru Go-
spodu.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: O svišnjem
mirje i spaseniji duš
naših, Gospodu po-
molimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: O mirje vse-
go mira, blagostoja-
niji svjatih božijih
cerkvej, i o sojedi-
neniji vsjeh, Gospo-
du pomolimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: O svjatjem
hramje sem, i s vje-
roju, blagogovjeni-
jem i strahom boži-
jim vhodjaščih v on,
Gospodu pomolim-
sja.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
nebeski mir i za spa-
senje naših duša.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
mir svega svijeta, za
napredak svih Bož-
jih crkava i za sje-
dinjenje svih.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
ovaj sveti hram i za
sve one, koji s vje-
rom, pobožnošću i
strahom Božjim ula-
ze u njega.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O svjatjješem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek), Papje Rimstjem, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: o preosvjaščenjejšem Arhijepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubijem Episkopje našem Kir (imja rek), čestnjem prezviterstvu, vo Hristje dijakonstvu, o vsem pričetje i ljudeh, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime), Papu Rimskoga.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime) i za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za časno svećenstvo, u Kristu đakonstvo, za crkvene poslužitelje i za sav narod.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: O prederžaščih vlasteh naših i o vsem voinstvu, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O gradje sem (ili: O vesej), vsjakom gradje, stranje, i vjeroju živušćih v nih, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O blagorastvoreniji vazduhov, o izobiliji plodov zemnih, i vremenjeh mirnih, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za pretpostavljene naše vlasti i za svu vojsku.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za ovaj grad (ili: za ovo selo), za svaki grad, kraj i za sve vjerujuće njihove žitelje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za povoljan zrak, za obilje zemaljskih plodova i mirna vremena.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: O plavajuš-
ćih, putešestvujušćih,
nedugujušćih, straž-
dušćih, pljenenih, i
o spaseniji ih, Go-
spodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

*(Ovdje se dodaju prošnje za razne potrebe
živih i za mrtve)*

Jerej: O izbaviti-
sja nam ot vsjakija
skorbi, gnjeva i nuž-
di, Gospodu pomo-
limsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Zastupi, spa-
si, pomiluj, i sohra-
ni nas, Bože, Tvoje-
ju blagodatiju.

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
one, koji su na plo-
vidbi, putovanju, u
bolesti, patnji ili za-
robljeništvu, i za
njihovo spasenje.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu da
se oslobodimo svake
bijede, srdžbe i ne-
volje.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti,
spasi, pomiluj i o-
čuvaj nas, Bože, svo-
jom milošću.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Presvjatuju,
prečistuju, preblago-
slovenuju, slavnuju
Vladičicu našu Bogo-
rođicu i prisnodjevu
Mariju, so vsjemi
svjatimi pomjanuv-
še, sami sebe i drug
druga, i veš život
naš Hristu Bogu pre-
dadim.

Lik: **Tebje, Gos-
podi.**

*(Svećenik tiho govori molitvu prvog
antifona)*

Jerej: Jako podo-
bajet Tebje vsjakaja
slava, čest i poklo-
nenije, Otcu, i Sinu,

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Spome-
nuvši presvetu, pre-
čistu, preblagoslov-
ljenu, slavnu Vlada-
ricu našu Bogorodi-
cu i vazda djevicu
Mariju, zajedno sa
svima svetima, kao
i sami sebe i uza-
jamno jedan drugog,
predajmo sav svoj
život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Go-
spode.**

Svećenik: Jer tebi
dolikuje svaka slava,
čast i poklon: Ocu i
Sinu i Svetomu Du-

i svjatomu Duhu, hu, sada i vazda i u
ninje i prisno, i vo vijeke vjekova.
vjeke vjekov. Narod: **Amin.**

Lik: **Amin.**

Prvi antifon

a) Nedjeljni:

Voskliknite Gos-
podevi vsja zemlja,
pojte že imeni jeho,
dadite slavu hvalje
jego.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Recite Bogu: kolj
strašna djela tvoja,
vo množestvje sili
tvojeja solžut tebje
vrazi tvoji.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Zaori se Bogu pje-
smom sva zemljo,
pjevajte pjesmu ime-
nu njegovu, dajte
hvalu slavi njegovoj.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Recite Bogu: kako
su uzvišena djela
tvoja! Zbog veličine
tvoje moći, laskat će
ti neprijatelji tvoji.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Vsja zemlja da po-
klonitsja tebje, i po-
jet tebje, da pojet
že imeni tvojemu,
Višnjij.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Slava Otcu, i Sinu,
i Svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i vo
vjeke vjekov, amin.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Sva zemlja neka
se pokloni tebi i ne-
ka pjeva tebi i ime-
nu tvojemu, Sveviš-
nji.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu, sa-
da i vazda, i u vije-
ke vjekova, amin.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

b) Svagdanji:

Blago jest ispovje-
datisja Gospodevi, i
pjeti imeni tvojemu,
Višnjij.

Dobro je slaviti
Gospoda i pjevati
imenu tvojemu, Sve-
višnji.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Vozvješčati zautra
milost tvoju, i isti-
nu tvoju na vsjaku
nošč.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Jako prav Gospod
Bog naš, i njest ne-
pravdi v nem.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Slava Otcu i Sinu,
i Svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i
vo vjekovi vjekov,
amin.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Naviještati jutrom
blagost tvoju, a sva-
ke noći istinu tvoju.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Jer je pravedan
Gospod Bog naš, i
nema nepravde u
njemu.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu,
sada i vazda i u vi-
jeke vjekova, amin.

Molitvami Bogoro-
dici, Spase, spasi
nas.

Molitvama Bogoro-
dice, Spasitelju, spa-
si nas.

Izobraziteljna

Slava Otcu, i Sinu,
i Svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i vo
vjeke vjekov, amin.

Blagoslovi duše
moja Gospoda, i vsja
vnutrenjaja moja i-
mja svjatoje jeho.
Blagosloven jesi, Go-
spodi.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu,
sada i vazda, i u vi-
jeke vjekova, amin.

Dušo moja, slavi
Gospoda, i sve, što
je u meni, sveto ime
njegovo. Blagoslov-
ljen da si, Gospode.

Mala ektenija

Jerej: Paki i paki
mirom Gospodu po-
molimsja.

Svećenik: Opet i
opet pomolimo se u
miru Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Presvjatiju, prečistiju, preblagosloveniju, slavniju, Vladičicu našu Bogorodicu i prisno djevu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj, i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Spomeuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodicu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao i sami sebe i uzajamno jedan drugog, predajemo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho govori molitvu drugog antifona)

Jerej: Jako Tvoja država, i Tvoje jest carstvo, i sila, i slava, Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer je tvoja vlast i tvoje jest carstvo, tvoja je moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Drugi antifon

a) **Nedjeljni:**

Bože, ušćedri ni, i blagosovi ni, prosvjeti lice tvoje na ni, i pomiluj ni.

Spasi nas, Sine Božij, uskresij iz mertvih pojušćija ti: aliluja.

Smiluj nam se, Bože, i blagoslovi nas, obasjaj nas licem svojim, i pomiluj nas.

Spasi nas, Sine Božiji, koji si uskrsnuo od mrtvih, mi ti pjevamo: aliluja.

Da poznajem na zemlji put tvoj, vo vsjeh jazicjeh spase-nije tvoje.

Spasi nas, Sine Božij ....

Da ispovjedjatsja tebe ljudije, Bože, da ispovjedjatsja te-bje ljudije vsi.

Spasi nas Sine Božij ...

Slava Ocu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Jedinorodnij Sine i slove Božij, bez-smerten sij, i izvoli-vij spasenija našega radi voplotitisja ot svjatija Bogorodici i prisnodjevi Mariji, nepreložno vočelov-

Da na zemlji spo-znamo tvoj put, u svim narodima spa-senje tvoje.

Spasi nas, Sine Božji ....

Neka svi ljudi pri-znaju tebe, Bože, i neka te priznaju svi narodi.

Spasi nas, Sine Božji ...

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sa-da i vazda, i u vije-ke vjekova, amin.

Jedinorođeni Sine i Riječi Božja! Ti koji si besmrtn, iz-volio si primiti radi našega spasenja tije-lo od svete Bogoro-dice i vazda djevice Marije, i nepromje-

ječivisja: raspnijsja že, Hriste Bože, sme-rtiju smert popravij, jedin sij svjatija Troici, sproslavlja-jem Ocu i svjatomu Duhu, spasi nas.

nivši se, postao si čovjekom. A budući pak raspet — Kriste Bože — ti si smrću pobijedio smrt. Kao jedan od presvetog Trojstva: slaviš se zajedno s Ocem i Svetim Duhom, spa-si nas.

b) Svagdanji:

Gospod vocarisja, v ljepotu oblečesja, oblečesja Gospod v silu i prepojasavsja.

Molitvami svjatih tvojih, Spase, spasi nas.

Ibo utverdi vsele-nuju, jaže ne pod-vižetsja.

Molitvami svjatih tvojih ...

Gospod kralj od-jenu se u sjaj, obu-če se Gospod u moć, i opaše se.

Molitvama svetih tvojih, Spasitelju, spasi nas.

Jer učvrsti svemir, koji se neće uzdr-mati.

Molitvama svetih tvojih ...

Svidjenja tvoja
uvjerišasja zjelo: do-
mu tvojemu podo-
bajet svjatinja, Go-
spodi, v dolgotu
dnij.

Molitvami svjatih
tvoih...

Slava: Jedinornij

Otkrivenja tvoja
potvrđena su veleli-
jepo, Domu tvome,
Gospode, dolikuje
svetinja u vijeke.

Molitvama svetih
tvojih...

Slava: Jedinoro-
đeni

Mala ektenija

Jerej: Paki i paki
mirom Gospodu po-
molimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Zastupi, spa-
si, pomiluj i sohrani
nas, Bože, tvojeju
blagodatiju.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Svećenik: Opet i
opet pomolimo se u
miru Gospodu.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti,
spasi, pomiluj i oču-
vaj nas, Bože, svo-
jom milošću.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Jerej: Presvjatuju,
prečistuju, preblago-
slovenuju, slavajuju
Vladičicu našu Bo-
gorodicu i prisno-
djevu Mariju, so vs-
jemi svjatimi pom-
januvše, sami sebe,
i drug druga, i ves
život naš Hristu Bo-
gu predadim.

Lik: **Tebje, Gos-
podí.**

(Svećenik tiho moli molitvu trećeg antifona)

Jerej: Jako blag i
čelovjekoljubec Bog
jesi, i Tebje slavu
vozsilajem, Otcu i
Sinu, i svjatomu Du-
hu, ninje i prisno, i
vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Spome-
nuvši presvetu, pre-
čistu, preblagoslov-
ljenu, slavnu Vlada-
ricu našu Bogorodicu
i vazda djevicu Ma-
riju, zajedno sa svi-
ma svetima, kao i
sami sebe i uzajam-
no jedan drugog,
predajmo sav svoj
život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gos-
pode.**

Svećenik: Jer si
dobar i čovjekolju-
bac Bog, tebi upuću-
jemo slavu: Ocu i
Sinu i Svetomu Du-
hu, sada i vazda, i
u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Treći antifon

Pridite, radujemo se u Gospodu, uskliknim Bogu, Spasitelju našem.

Dođite, radujemo se u Gospodu, uskliknim Bogu, Spasitelju našem.

Pripjev u nedjelju:

Spasi nas, Sine Božij, uskresij iz mrtvih pojušćija ti: aliluja.

Spasi nas, Sine Božji, koji si uskresnuo od mrtvih, mi ti pjevamo: aliluja.

Pripjev u običan dan:

Spasi nas, Sine žij, vo svjatih diven sij, pojušćija ti: aliluja.

Spasi nas, Sine Božji, koji si divan među svecima, mi ti pjevamo: aliluja.

Predvarim lice je go vo ispovjedaniji, i vo psalmeh voskliknim jemu.

Izađimo pred lice njegovo s hvalom, i u psalmima kličimo njemu.

Spasi nas, Sine žij. . .

Spasi nas, Sine Božji. . .

Jako Bog velij Gospod, i car velij po vsej zemlji.

Jer je Bog veliki Gospod i car veliki nad svom zemljom.

Spasi nas, Sine žij. . .

Spasi nas, Sine Božji. . .

Blaženstva

Vo carstviji tvojem, pomjani nas Gospodi.

Blaženi niščiji duhom, jako tjech jest carstvo nebesnoje.

Blaženi plačuščiji, jako tiji utješatsja.

Blaženi krotciji, jako tiji nasljedjat zemlju.

Blaženi alčuščiji i žažduščiji pravdi, jako tiji nasitjatsja.

U carstvu svome spomeni se nas, Gospode.

Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo carstvo nebesko.

Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.

Blaženi krotki, jer će oni baštiniti zemlju.

Blaženi koji gladuju i žedaju pravde, jer će se oni nasititi.

Blaženi milostiviji,
jako tihi pomilovani
budut.

Blaženi čistiji serd-
cem, jako tihi Boga
uzrjat.

Blaženi mirotvorci,
jako tihi sinove Bo-
žiji narekutsja.

Blaženi izgnani
pravdi radi, jako tje-
h jest carstvo nebes-
noje.

Blaženi jeste, jeg-
da ponosjat vam, i
izženut, i rekut vsjak
zol glagol na vi lžu-
šče mene radi.

Radujtesja i vese-
litesja, jako mzda va-
ša mnoga na nebe-
sje.

Mali ulaz

Blaženi milosrdni,
jer će oni milosrđe
postići.

Blaženi koji su či-
sta srca, jer će oni
Boga vidjeti.

Blaženi mirotvorci,
jer će se oni sinovi
Božiji zvati.

Blaženi koji su pro-
gonjeni radi praved-
nosti, jer je njihovo
carstvo nebesko.

Blago vama, kad
vas pogrde i uspro-
gone i uzgovore na
vas sve zlo lažući ra-
di mene

Veselite se i kliči-
te, jer je plaća va-
ša velika na nebesi-
ma.

Mali vhod

Jerej: Premudrost,
prosti.

Lik: Pridite, po-
klonimsja i pripa-
dem ko Hristu.

Spasi nas, Sine
Božij...

Svećenik: Mudrost!
Uspravno (stanimo).

Narod: Dođite, po-
klonimo se i padni-
mo ničice pred Kri-
stom.

Spasi nas, Sine
Božij...

*(Slijede propisani tropari, a svećenik tiho
moli molitvu trosvete pjesme)*

Jerej: Jako svjat
jesi, Bože naš, i Te-
bje slavu vozila-
jem, Otcu, i Sinu, i
svjatomu Duhu, ni-
nje i prisno, i vo
vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svjatij Bože, svja-
tij krjepkij, svjatij
bezmertnij, pomiluj
nas. (3)

Svećenik: Jer si
svet, Bože naš, mi ti
upućujemo slavu: O-
cu i Sinu i Svetomu
Duhu, sada i vazda,
i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Sveti Bože, sveti
jaki, sveti besmrtni,
pomiluj nas. (3 pu-
ta).

Slava Otcu, i Sinu
i svjatomu Duhu, i
ninje i prisno, i vo
vjeki vjekov, amin.
Svjatij bezsmertnij,
pomiluj nas.

Svjatij Bože, svja-
tij krjepkij, svjatij
bezsmertnij, pomiluj
nas.

Jerej: Vonmjem.
Mir vsjem. Premu-
drost, vonmjem.

Slava Ocu i Sinu i
Svetomu Duhu, sada
i vazda i u vijeke
vjekova, amin. Sveti
besmrtni, pomiluj
nas.

Sveti Bože, sveti
jaki, sveti besmrtni,
pomiluj nas.

Svećenik: Budimo
pažljivi! Mir svima!
Mudrost! Budimo
pažljivi.

(Narod pjeva određeni prokimen)

Jerej: Premudrost. Svećenik: Mudrost.

(Štilac čita naslov Apostola)

Jerej: Vonmjem. Svećenik: Budimo
pažljivi!

(Štilac čita Apostol)

Jerej: Mir ti. Pre-
mudrost, vonmjem.

Lik: **Aliluja.**

Svećenik: Mir te-
bi! Mudrost! Budi-
mo pažljivi!

Narod: **Aliluja.**

*(Svećenik tiho moli predevandeosku
molitvu)*

Jerej: Premudrost,
prosti, uslišim svja-
tago evangelija. Mir
vsjem.

Lik: **I Duhovi tvo-
jemu.**

Jerej: Ot (imja
rek) svjatago evan-
gelija čtenije.

Lik: **Slava Tebje,
Gospodi, slava Tebje.**
Jerej: Vonmjem.

Svećenik: Mudrost!
Uspravno stanimo i
poslušajmo sveto e-
vangelje. Mir svima!

Narod: **I duhu tvo-
jemu.**

Svećenik: Čita se
sveto evangelje po
(reče ime evangeli-
ste).

Narod: **Slava tebi,
Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo
pažljivi.

(Svećenik čita evanđelje. Nakon evanđelja pjeva:)

Lik: **Slava Tebje, Gospodi, slava Tebje.** Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Ektenija suguba

Jerej: Rcem svi ot vseja duši, i ot vsego pomišljenija, našeg rcem.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Gospodi vsederžitelju, Bože otec naših, molimtijsja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti Tvojej, molim-

Svećenik: Recimo svi iz dna duše svoje, i čitavim umom svojim recimo.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Gospode svemogući, Bože otaca naših, mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svo-

tisja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

me, mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

(Svećenik tiho govori molitvu)

Jerej: Ješče molim-sja o svjatjejšem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek) Papje Rimstjem, i o preosvjašćenjejšem Arhiepiskopje i Metropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episkopje našem Kir (imja rek), o služlaših i posluživših vo svjatjem hramje sem, i

Svećenik: Još se molimo za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimskog, za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za služitelje i poslužitelje ovog svetog hrama, za naše duhovne oce i

o otcjeh naših duhovnih, i vsej vo Hristje bratiji našej.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

Jerej: Ješče molim-sja o prederžašćih vlasteh naših i o vsem voinstvje.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

(Ovdje se dodaju prošnje za razne potrebe živih)

Jerej: Ješče molim-sja o predstojašćih ljudeh, ožidajušćih od Tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjašćih nam milostinju i za vsja hristijani.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

svu našu braću u Kristu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Još se molimo za pretpostavljene naše vlasti i za svu vojsku.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilate milosti, za sve one koji nam dobro čine, i za sve kršćane.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Jerej: Jako milostiv i čelovjekoljubec Bog jesi, i Tebe slavu vozsilajem, Otcu i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer si ti milosrdan i čovjekoljubac Bog i tebi upućujemo slavu: Otcu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Ako je sv. liturgija za mrtve, ovdje se dodaje posebna ektenija)

Ektenija za oglašene

Jerej: Pomolitesja, oglašeni, Gospodevi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Vjerniji, o oglašениh pomolimo

Svećenik: Pomolite se, oglašeni, Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se, vjerni, za o-

sja, da Gospod pomilujet ih.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Oglasit ih slovom istini.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Otkrijet im evangelije pravdi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Sojediti ih svjatjej svojej, sobornjej i apostolstjej cerkvi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Spasi, pomiluj, zastupi i so-

glašene, da im se Gospod smiluje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da ih pouči riječju istine.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da im otkrije evanđelje pravde.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da ih sjedini sa svojom svetom, katoličkom i apostolskom crkvom.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Spasi, pomiluj, zaštititi i o-

hrani ih, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Oglašeni, glavi vaša Gospodevi priklonite.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

čuvaj ih, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Priklonite, oglašeni, svoje glave Gospodinu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Da i tijsami slavjat prečestnoje i velikoljepoje imja Tvoje, Otca, i Sina, i svjtago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Da i oni slave zajedno s nama tvoje, svake časti i ljepote dostojno, ime: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

LITURGIJA VJERNIH

Jerej: Jelici oglašeni, izidite: oglašeni, izidite: jelici oglašeni, izidite, da nitko ot oglašanih, jelici vjerniji, paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Vi, koji ste oglašeni, izadite. Oglašeni izadite. Vi, koji ste oglašeni izadite. Da nitko od oglašanih (ne ostane). Mi, koji smo vjerni, pomolimo se opet i opet u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Mudrost i

Jako podobajet Te bje vsjakaja slava, čest i poklonenije, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Paki i paki mirom Gospodu pomilimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jer tebi dolikuje svaka slava, čast i poklon: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Mudrost i

Jako da pod der-
žavoju Tvojeju vse-
gda hranimi, Tebje
slavu vozsilajem, Ot-
cu, i Sinu, i svjato-
mu Duhu, ninje i
prisno, i vo vjeki
vjekov.

Lik: **Amin.**

(Svećenik tiho moli)

Lik: Iže heruvimi
tajno obrazujušće, i
životvorjašće Troi-
cije trisvjatuju pjesn
pripjevajušće, vsja-
koje ninje žitejskoje
otložim popećenije.

Veliki ulaz — Veliki vohod

Jerej: Svjatjejšago
vselenskago Arhije-
ja, (imja rek), Pa-

Kako bi svagda
bili pod zaštitom
tvoje moći, iskazu-
jemo ti slavu: Ocu
i Sinu i Svetomu
Duhu, sada i vazda,
i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Narod: Mi, koji
Kerubime tajanstve-
no predstavljamo i
životvornomu Troj-
stvu pjevamo trosve-
tu pjesmu, odbacimo
sada svaku životnu
brigu.

Svećenik: Svetog,
sveopćeg Prvosveće-
nika našeg (ime)

pu Rimskago, preo-
svjašćenjejšago Ar-
hijepiskopa i Mitro-
polita našego Kir
(imja rek), i bogo-
ljubivago Episkopa
našego Kir (imja
rek), i ves svjašće-
ničeskij, i dijakon-
skij i inočeskij čin,
prederžaščija vlasti
našja i vse voinstvo,
blagorodnih i pri-
snopominajemih kti-
torej i blagodjetelej
svjatago hrama sego
i vsjeh vas hristi-
jan, da pomjanet
Gospod Bog vo car-
stviji svojem, vse-
gda, ninje i prisno,
i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Papu Rimskoga, pre-
uzvišenog Nadbisku-
pa i Metropolitu na-
šeg Gospodina (ime),
i bogoljubnog Bisku-
pa našeg Gospodina
(ime), i sav sveće-
nički, đakonski i re-
dovnički stalež, pret-
postavljene naše vla-
sti i svu vojsku,
blagorodne i uvijek
spominjane uteme-
ljitelje ovog svetog
hrama i sve vas
kršćane: neka se sje-
ti Gospod Bog u
svome carstvu, uvi-
jek, sada i vazda,
i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Jako da carja vs-
jeh podimem, angel-
skimi nevidimo do-
rinosima činmi. Ali-
luja, aliluja, aliluja.

Da dočeka^{mo} cara
sviju, koga anđeoski
zborovi nevidljivo
uznose kao koplja-
nici. Aliluja, aliluja,
aliluja.

Ektenija prozben a

Jerej: Ispolnim po-
litvu našu Gospo-
devi.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: O predlože-
nih čestnih darjeh,
Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej O svjatjem
hramje sem, i s vje-
roju, blagogovjeni-
jem i strahom bo-

Svećenik: Nadopu-
nimo svoju molitvu
Gospodu.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
predložene časne da-
rove.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu za
ovaj sveti hram i za
sve one, koji sa vje-

žilim vhodjaščih v
on, Gospodu pomo-
limsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: O izbaviti-
sja nam ot vsjakija
skorbi, gnjeva i nu-
ždi, Gospodu pomo-
limsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spa-
si, pomiluj i sohra-
ni nas, Bože, Tvoje-
ju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Dne vsego
soveršena, s v j a t a,

rom, pobožnošću i
strahom Božjim ula-
ze u njega.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu, da
se oslobodimo sva-
ke boli, srdžbe i ne-
volje.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti,
spasi, pomiluj, i o-
čuvaj nas, Bože, svo-
jom milošću.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Molimo
u Gospoda, da ovaj

mirna i bezgrješna,
u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Angela mirna, vjerna nastavnika, hranitelja duš i tjeles naših, u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Prošćenija i ostavljenija grijehov i pregrješnij naših, u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Dobrih i poeznih dušam našim i mira mirovi, u Gospoda prosim.

cijeli dan bude savršen, svet, miran i bezgrješan.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo u Gospoda: anđela mira, vjernog vođu i čuvara naših duša i tjelesa.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo u Gospoda: oproštenje i otpuštenje naših grijeha i pogriješaka.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo u Gospoda: dobra i koristi našim dušama, a svijetu mir.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Pročije vrijeme života našega v mirje i pokajaniji skončati, u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Hristijanski končini života našega, bezboljeznosti, nepostidni, mirni, i dobrego otvjeta na strašnjem sudišči Hristovje, prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Presvjatuju, prečistuju, preblagoslovenuju, slavnuju Vladičicu našu Bogorodicu i prisnodje-

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo u Gospoda: da preostalo vrijeme našega života dovršimo u miru i pokajanju.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo da kršćanski svršetak našega života bude bez bolova, bez sramote, miran, i da dobro odgovorimo na strašnom Kristovom sudu.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Spomenuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodicu

vu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadam.

Lik: **Tebje, Godi.**

Jerej: Ščedrotami jednorodnago Sina Tvojego, s nimže blagosloven jesi, so pre-svjatim i blagim i životvorjaščim Tvoim Duhom, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Vozljubim drug druga, da jedinomislijem ispovjemi.

cu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao i sami sebe i uzajamno jedan drugog, predajmo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

Svećenik: Milosrđem tvog jednorodnog Sina, s kojim si blagoslovljen u zajednici sa svetim i dobrim i životvornim tvojim Duhom, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Poljubimo jedan drugoga, da jednodušno priznamo:

Lik: **Otca i Sina i svjatago Duha, Troicu jedinosuščnuju i nerazdjeljnuju.**

Jerej: Dveri, dveri, premudrostiju vonmjem.

Lik: **Vjeruju vo jedinoga Boga, Otca, vsederžitelja, tvorca nebu i zemlji, vidimim že vsjem i nevidimim.**

I vo jedinoga Gospoda Isusa Hrista Sina Božijega, jednorodnago, iže ot Otca rođenoga prežde vsjeh vjek.

Svjeta ot svjeta, Boga istina ot Boga istina, roždena, neso-tvorena, jedinosuščna Otcu, imže vsja

Narod: **Oca i Sina i Svetoga Duha, Trojstvo jednobitno i nerazdjeljivo.**

Svećenik: Vrata, vrata! Budimo mudro pažljivi.

Narod: **Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje i svega vidljiva i nevidljiva.**

I u jedinoga Gospoda Isusa Krista, Sina Božjega, jednorodnoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga, nestvorenoga, jednobitna s O-

biša.

Nas radi čelovjek i našego radi spase-nija, sšedšago s ne-bes, i vplotivšago-sja ot Duha svjata i Mariji djevi, i voče-lovječšasja.

Raspjatago že za ni pri Pontijstjem Pilatje, i stradavša i pogrebena. I voskres-šago s tretij den, po pisanijem.

I vozsedšago na ne-besa i sjedjašča o-desnuju Otca.

I paki grjadušča-go, so slavoju suditi živim i mrtvim, je-gože carstviju ne budet konca.

cem: po kome je sve postalo.

Koji je sišao s ne-ba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Ma-rije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas bio je raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas tr-pio i bio pokopan. I treći dan je uskrs-nuo prema (svetom) Pismu.

I uzašao je na ne-besa, i sjedi zdesna Ocu.

I koji će opet do-ći u slavi suditi ži-ve i mrtve, a njego-vu carstvu neće biti kraja.

I v Duha svjata-go, Gospoda, živo-tvorjaščago, iže ot Otca i Sina ishodja-ščago, iže so Otcem i Sinom spoklanjaje-ma i soslavima gla-golavšago proroki.

Vo jedinu, svjatu-ju, sobornuju i apo-stolskuju Cerkov.

Ispovjeduju jedino krešćenije vo ostav-lenije grijehov.

Čaju voskresenija mertvih: i žizni bu-duščago vjeka. Amin.

Kanon — Pretvorba

Jerej: Stanjem do-brje, stanjem so strahom, vonmjem,

I u Duha Svetoga, Gospoda, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Si-nom pripada jednaki poklon i slava: koji je govorio po proro-cima.

U jednu, svetu, ka-toličku i apostolsku Crkvu.

Ispovjedam jedno krštenje za oprošte-nje grijeha.

Očekujem uskrsnu-će mrtvih i život vječni. Amin.

Svećenik: Stanimo lijepo, stanimo sa strahom, budimo pa-

svjatoje voznošenije
v mirje prinositi.

Lik: **Milost mira,
žrtvu hvalenija.**

Jerej: Blagodat
Gospoda našega Isu-
sa Hrista, i ljubi
Boga i Ota, i priča-
stije svjatago Duha,
budi so vsjemi vami.

Lik: **I so duhom
tvojim.**

Jerej: Gorje imje-
im serdca.

Lik: **Imami ko Go-
spodu.**

Jerej: Blagodarim
Gospoda.

Lik: **Dostojno i
pravedno jest pokla-
njatisja Ocu i Sinu**

žljivi, da sveti pri-
nos u miru prikaže-
mo.

Narod: **Milost, mi-
ra, žrtvu hvale.**

Svećenik: Milost
Gospoda našega Isu-
sa Krista i ljubav
Boga Oca i zajednica
Svetoga Duha neka
bude sa svima va-
ma.

Narod: **I s duhom
tvojim.**

Svećenik: Uzdignu-
ta, imajmo srca.

Narod: **Imamo u
Gospodu.**

Svećenik: Zhvalimo
Gospodu.

Narod: **Dostojno je
i pravedno klanjati
se Ocu i Sinu i Sve-**

i svjatomu **D u h u**, tomu Duhu: Trojstvu
Troicje jedinosušć-
nej i nerazdjeljnej. jednobitnom i ne-
razdjeljivom

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Pobjednuju
pjesn pojušće, vopi-
jušće, vzivajušće i
glagoljušće.

Lik: **Svjat, svjat,
svjat Gospod savaot,
ispoln nebo i zemlja
slavi Tvojeja: osana
v višnih, blagosloven
grjadij vo imja Gos-
podne, osana v viš-
nih.**

Svećenik: Pobjedo-
nosnu pjesmu poju-
ći, pjevajući, kliču-
ći i govoreći.

Narod: **Svet, svet,
svet Gospod Sabaot.
Puna su nebesa i
zemlja tvoje slave.
Hosana na visinama.
Blagoslovljen, koji
dolazi u ime Gospod-
nje. Hosana na visini.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: **Primate, ja-
dite, sije jest tijelo
moje, ježe za vi lo-**

Svećenik: **Uzmite,
jedite, ovo je tijelo
moje, koje se za vas**

mimoje vo ostavle-
nije grjehov.

Lik: Amin.

Jerej: Pijte ot ne-
ja vsi, sija jest krov
moja novoga zavje-
ta, jaže za vi i za
mnogi izlivajemaja
vo ostavljenje grje-
hov.

Lik: Amin.

Jerej: Tvoja ot
Tvoih Tebje prinosja-
šče, o vsjeh i za
vsja.

Lik: Tebe pojem,
T e b e blagoslovim,
T e b j e blagodarim,
Gospodi, i molimti-
sja, Bože naš.

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Izrjadno o
presvjatjej, prečist-
jej, preblagoslove-

lomi radi oprostjenja
grijeha.

Narod: Amin.

Svećenik: Pijte iz
nje svi, ovo je krv
moja novoga zavjeta,
koja se za vas i za
mnoge izlijeva radi
oprostjenja grijeha.

Narod: Amin.

Svećenik: Tvoje od
tvojih tebi prikazu-
jemo radi svih i za
sve.

Narod: Tebi pje-
vamo, tebe blagosliv-
ljamo, tebi zahvalju-
jemo, Gospode, i mo-
limo ti se, Bože naš.

Svećenik: Osobito
za presvetu, prečistu,
preblagoslovljenu,

njej, slavnjej Vladi-
čicje našej Bogorodi-
cje i prisnodjevje
Mariji.

Lik: Dostojno jest
jako voistinu blažiti
tja Bogorodicu, pri-
snoblaženuju i pre-
neporočnuju i Mater
Boga našego. Čest-
njejšuju heruvim i
slavnjejšuju bez sra-
vnenija serafim, bez
istljenija Boga Slo-
va roždšuju, sušču-
ju Bogorodicu tja
veličajem.

(Svećenik tiho moli)

Jerej: V prvih po-
mjani, Gospodi, svja-
tjejšago vselenskago
Arhijereja n a š e g o

slavnu Vladaricu na-
šu Bogorodicu i vaz-
da Djevicu Mariju.

Narod: Zaista je
dostojno kao blaže-
nu slaviti tebe, Bo-
gorodice! Vazda bla-
ženu i posve nevinu
i mater Boga našega.
Časniju od Kerubi-
ma i neusporedivo
slavniju od Serafi-
ma, koja si bezgre-
šno Boga — Riječ
rodila. Ti si Bogoro-
dica, mi te slavimo.

Svećenik: Među pr-
vima spomeni se, Go-
spode, svetog sveop-
ćeg Prvosvećenika na-

(imja rek) Papu Rimskago, preosvjašćenijšago Arhijepiskopa i Mitropolita našego Kir (imja rek), bogoljubivago Episkopa našego Kir (imja rek), ihže daruj svjatim Tvoim cerkvam, v mirje, cjelih, čestnih, zdravih, dolgodenstvujuščih, pravo pravjaščih slovo Tvojeja istini.

Lik: **I vsjeh i vsja.**

Jerej: **I dažd** nam jedinjem i usti i jedinjem serdcem slaviti i vospjevati prečestnoje i velikoljepoje imja Tvoje, Oca i Sina i svjatago

šeg (ime) Pape rimskog, preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolite našeg Gospodina (ime), bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), koje si darovao svojim svetim crkvama. Neka u miru i poverenju, u poštovanju i zdravlju, živeći dugo, pravilno upravljaju riječ tvoje istine.

Narod: **I svih i sviju.**

Svećenik: **I** daj nam da jednim ustima i jednim srcem slavimo i hvalimo prečasnno i velelijepo tvoje ime: Oca i Sina i Svetoga Duha,

Duha, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: **I** da budut milosti velikago Boga i Spasa našego Isusa Hrista so vsjemi vami.

Lik: **I so duhom** tvojim.

sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: **I** da budut milosti velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista sa svima vama.

Narod: **I s duhom** tvojim.

Ektenija prozbená

Jerej: Vsja svjatija pomjanuvše, paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O prinese-nih i osvjašćenih čestnih darjeh Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Spome-nuvši sve svete, opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za prikazane i posvećene časne darove.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Jako da čelovjekoljubec Bog naš, prijem ja vo svjatij i prenebesnij i mislenij svoj žertvenik, v vonju blagouhanija duhovnago voznisposlet nam božestvenuju blagodat i dar svjatago Duha, pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O izbaviteljsja nam ot vsjakija skorbi, gnjeva i nuždi, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu, da ih primi čovjekoljubivi Bog naš u svoj sveti, nebeski i misaoni žrtvenik: kao blagi duhovni miomiris, i da nam pošalje milost i dar Svetoga Duha.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu, da se oslobodimo svake boli, srdžbe i nevoľje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli molitvu priprave za sv. pričest)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Dne vsego soveršena, svjata, mirna i bezgrješna, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Proščenijsja i ostavlenijsja grjehov i pregrješenijsja naših, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Dobrih i poľeznih dušam našim

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Molimo u Gospoda, da ovaj cijeli dan bude savršen, svet, miran i bezgrješan.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: oproštenje i otpuštenje grijeha naših i pogriješaka.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: dobra i

i mira mirovi, u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Pročeje vre-mja života našega v mirje i pokajaniji skončati, u Gospoda prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Hristijanski-ja končini života našega, bezboljeznjeni, nepostidni, mirni, i dobrogo otvjeta na strašnjem sudišči Hristovje, prosim.

Lik: Podaj, Gospodi.

Jerej: Sojedineni-je vjeri i pričestije svjatago Duha ispro-

koristi našim duša-ma, a svijetu mir.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo Gospoda, da preosta-lo vrijeme našega života dovršimo u mi-ru i pokajanju.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Molimo, da kršćanski svršetak našega života bude bez bolova, bez sramote, miran, i da dobro odgovorimo na strašnom Kristo-vom sudu.

Narod: Podaj, Gospode.

Svećenik: Izmoliv-ši za jedinstvo vjere i zajednicu Svetoga

sivše, sami sebe, i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: Tebje, Gospodi.

Jerej: I spodobi nas, Vladiko, so der-znovenijem, neosuž-deno smjeti prizivati Tebe nebesnago Boga Otca i glagolati.

Lik: Otče naš, iže jesi na nebesjeh, da svjatitsja imja Tvoje, da priidet carst-vije Tvoje: da budet volja Tvoja, jako na nebesi i na zemlji. Hljeb naš nasuščnij dažd nam dnes, i o-

Duha, predajmo sa-mi sebe, uzajamno jedan drugog i sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: Tebi, Gospode.

Svećenik: I učini nas, Vladaru, dostoj-nima- da se odvaži-mo, bez osude i smjelo, zazivati tebe nebeskog Boga Oca, i govoriti.

Narod: Oče naš, koji jesi na nebesi-ma, sveti se ime Tvoje. Dođi carstvo Tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I

stavi nam dugi naš-
ja, jakože i mi ostav-
ljajem dolžnikom na-
šim: i ne vovedi nas
vo iskušenije, no iz-
bavi nas od lukava-
go.

Jerej: Jako Tvoje
jest carstvo, i sila i
slava, Otca, i Sina, i
svjatago Duha, ninje
i prisno, i vo vjeki
vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Mir vsjem.

Lik: **I duhovi tvo-
jemu.**

Jerej: Glavi vašja
Gospodevi prikloni-
te.

Lik: **Tebje, Gos-
podí.**

otпусти nam duge na-
še, kako i mi otpu-
štamo dužnicima na-
šim. I ne uvedi nas
u napast, nego izba-
vi nas od zla.

Svećenik: Jer je
tvoje carstvo i sila i
slava: Oca i Sina i
Svetoga Duha, sada i
vazda, i u vijeke
vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Mir svi-
ma.

Narod: **I duhu
tvojemu.**

Svećenik: Priklo-
te svoje glave Gos-
podu.

Narod: **Tebi, Go-
spode.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Blagodatiju
i ščedrotami i čelo-
vjekoljubijem jedi-
norodnago Sina Tvo-
jega, s nimže blago-
sloven jesi, so pre-
svjatim i blagim i
životvorjaščim Tvo-
im Duhom, ninje i
prisno, i vo vjeki
vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Milošću
i milosrđem i čovje-
koljubljem tvog je-
dinorođenog Sina, s
kojim si blagoslov-
ljen zajedno sa pre-
svetim i dobrim i ži-
votvornim tvojim
duhom, sada i vaz-
da, i u vijeke vjeko-
va

Narod: **Amin.**

(Svećenik tiho moli)

Sveta pričest

Jerej: Vonmjem.
Svjataja svjatim.

Lik: **Jedin svjat,
jedin Gospod, Isus**

Svećenik: Budimo
pažljivi! Sveto sveti-
ma.

Narod: **Jedan je
svet, jedan je Go-**

Hristos, vo slavu Boga Oca. Amin.

spod: Isus Krist, na slavu Boga Oca. Amin.

(Narod pjeva pričasten-pričesnu pjesmu, a svećenik se pričešćuje)

Jerej: So strahom božijim i vjeroju pristupite.

Lik: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.

Svećenik: Sa strahom Božijim i s vjerom pristupite.

Narod: Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Bog je Gospod i nama se objavi.

(Pristupaju k carskim vratima oni, koji su za sv. Pričest te zajedno mole Predpričesnu molitvu:)

Vjeruju, Gospodi, i ispovjeduju, jako ti jesi voistinu Hristos, Sin Boga živago prišedij v mir grješnija spasti, ot njihže prvi jesm az.

Vjerujem, Gospode, i priznajem, da si ti zaista Krist Sin Boga živoga, koji si došao na svijet, da spasiš grješnike, od kojih sam prvi ja.

Večeri tvojeja tajnija dnes, Sine božij, pričastnika mja priimi: ne bo vragom Tvoim tajnu povjem, ni lobzanija Ti dam jako Juda, no jako razbojnik ispovjedajusja tebe:

Pomjani mja, Gospodi, jegda priideši v carstvii Tvojem.

Pomjani mja, Vladiko, jegda priideši v carstvii Tvojem.

Pomjani mja, Svjatij jegda priideši v carstvii Tvojem.

Da ne v sud, ili vo osuždenije budet mnje pričastije svjatih Tvoih tain, Gospodi, no vo iscjeljenje duši i tjela.

Za učesnika tvoje tajne večere primi me danas, Sine Božji, jer ja neću izdati tajne tvojim neprijateljima, niti ću ti poljubac dati kao Juda, već ti se kao razbojnik priznajem:

Spomeni se mene, Gospode, kad dođeš u carstvo svoje.

Spomeni se mene, Vladaru, kad dođeš u carstvo svoje.

Spomeni se mene, Sveti, kad dođeš u carstvo svoje.

Da mi ne bude pričest tvojih tajna, Gospode, na sud niti na osudu, nego na ozdravljenje duše i tijela.

Bože, milostiv
budi mnje grješno-
mu.

Bože, očisti grje-
hoja i pomiluj mja.

Bez čisla sogrješih,
Gospodi, prosti mja.

Bože, budi milosr-
dan meni griješno-
mu.

Bože, očisti grije-
he moje i smiluj mi
se.

Bez broja sagrije-
ših, Gospode, opro-
sti mi.

(Pričestivši vjernike pjeva:)

Jerej: Spasi, Bože,
ljudi Tvoja i blago-
slovi dostojanije Tvo-
je.

Lik: Vidjehom
svjet istinij, prija-
hom Duha nebesna-
go, obrjetohom vje-
ru istinuju, neraz-
djeljnej Troicje po-
klanjajemsja: ta bo
nas spasla jest.

Svećenik: Spasi,
Bože, svoj narod i
blagoslovi svoju baš-
tinu.

Narod: Vidjeli smo
istinitu svjetlost, pri-
mili smo nebeskog
Duha, našli smo pra-
vu vjeru, klanjamo se
nerazdjeljivom Troj-
stvu, jer nas je ono
spasilo.

Jerej: Vsegda, ni-
nje i prisno, i vo
vjeke vjekov.

Svećenik: Stalno,
sada i vazda, i u vi-
jeke vjekova.

*(Svećenik odnosi sv. Darove na prosko-
midikon. Počinje zahvala za sv. Pričest)*

Lik: Amin. Da is-
polnjatsja usta naša
hvalenija Tvojego,
Gospodi, jaka da po-
jem slavu Tvoju, ja-
ko sposobil jesi nas
pričastitisja svjatim
Tvoim, božestvenim,
bezsmertnim i živo-
tvorjaščim tajnam:
sobljudi nas vo Tvo-
jej svjatinji, ves den
poučatisja pravdje
Tvojej. Aliluja, ali-
luja, aliluja.

Narod: Amin. Ne-
ke se ispune naša u-
sta hvalom tebi, Go-
spode, da pjevamo
slavu tvoju, što si
nas učinio dostojni-
ma pričestiti se tvo-
jim svetim, božan-
stvenim, besmrtnim
i životvornim tajna-
ma. Sačuvaj nas u
svojoj svetinji: kako
bi se čitav dan pou-
čavali u tvojoj isti-
ni. Aliluja, aliluja,
aliluja.

Jerej: Prosti priim-
še božestvenih, svja-
tih, prečistih, bez-
smernih, nebesnih i
životvorjašćih, straš-
nih Hristovih tain,
dostojno blagodarim
Gospoda.

Lik: **Gospodi po-
miluj.**

Jerej: Zastupi, spa-
si, pomiluj i sohra-
ni nas, Bože, Tvoje-
ju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Den ves so-
veršen, svjat, miren
i bezgrješen isprosi-
še, sami sebe, i drug
druga, i ves život naš

Svećenik: Stanimo
uspravno i, primivši
božanstvene, svete,
prečiste, besmrtni,
nebeske, životvorne,
strašne Kristove taj-
ne, dostojno zahvali-
mo Gospodu.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti,
spasi, pomiluj i oču-
vaj nas, Bože, svojom
milošću.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Izmoliv-
ši, da cijeli dan bu-
de: savršen, svet, mi-
ran i bezgrješan, to
sami sebe i uzajam-

Hristu Bogu preda-
dim.

Lik: **Tebje, Go-
spodi.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Jako Ti jesi
osvjašćenije naše, i
Tebje slavu vozsila-
jem, Otcu i Sinu, i
svjatomu Duhu, ni-
nje i prisno, i vo
vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: S mirom i-
zidem.

Lik: **O imeni Go-
spodni.**

Jerej: Gospodu po-
molimsja.

no jedan drugog, kao
i sav svoj život pre-
dajmo Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Go-
spode.**

Svećenik: Jer ti si
posvećenje naše, i te-
bi upućujemo slavu:
Ocu i Sinu i Sveto-
mu Duhu, sada i vaz-
da, i u vijek vjekov-
va.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Izađimo,
u miru.

Narod: **U ime Go-
spodnje.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Blagoslov-ljajaj blagoslovjašči-ja Tja, Gospodi, i o-svjaščajaj na Tja u-povajuščija, spasi lju-di Tvoja i blagoslo-vi dostojanije Tvoje, ispolnenije cerkve Tvojeja sohrani, o-svjati ljublaščija bla-goljepije domu Tvo-jego: Ti tjih vospo-slavi božestvenuju Tvojeju siloju, i ne ostavi nas, upovaju-šćih na Tja. Mir mi-rovi Tvojemu daruj, cerkvam Tvoim, je-rejem, prederžašćim vlastem našim, i v-sjem ljudem Tvoim. **Jako** vsjako dajanije

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Blago-slivljajući one, koji tebe blagoslivlju, Go-spode, i posvećujući one, koji se pouzda-vaju u tebe: spasi svoj narod i blago-slovi svoju baštinu. Sačuvaj punoću svo-je Crkve i posveti o-ne, koji vole ljepotu tvoje kuće; Ti ih pro-slavi svojom božan-skom moći, a ne za-boravi niti nas, ko-ji se pouzdavamo u tebe. Pokloni mi r svome svijetu, svo-jim crkvama, sveće-nicima, pretpostav-ljenim našim vlasti-ma i svim tvojim

blago, i vsjak dar so-veršen sviše jest, sho-djaj ot Tebe Otca svjetov: i Tebje sla-vu, i blagodarenije i poklonenije voz-silajem, Otcu, i Si-nu, i svjatomu Du-hu, ninjei prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Budi imja Gospo-dne blagosloveno ot ninje i do vjeka, (triždi).

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Blagoslove-nije Gospodne na vas, Togo blagodatiju i čelovjekoljubijem, vsegda, ninje i pri-

narodima. Jer svako dobro darivanje i svaki savršeni po-klon odozgo je, sila-zi od tebe, Oca svjet-losti. I mi tebi upu-ćujemo slavu, hvalu i poklon: Ocu i Si-nu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vi-jeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Neka bude blago-slovljeno ime Go-spodnje od sada pa do vijeka. (3 puta).

Svećenik: Blago-slov Gospodnji neka siđe na vas milošću njegovom i čovjeko-ljubljem: uvijek, sa-

sno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Slava Tebje, Hriste Bože, upovanije naše, slava Tebje.

Lik: **Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.**

Jerej: (Voskresij iz mertvih) Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeja Matere: svjatih slavnih i vsehvalnih apostol: iže vo svjatih otca našego Ioana Zlatoustago, arhi-

da i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.**

Svećenik: (Od mrtvih uskršli) Krist, pravi Bog naš, zagovorom svoje prečiste Majke, svetih slavnih i uvijek hvaljenih apostola, između svetaca oca našeg Ivana Zlatoustoga, nad-

jepiskopa Konstantinija grada: i svjatago (jegože jest hram), i svjatago (jegože jest den): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

biskupa Carigrada, i sveca (čiji je hram), i sveca (čiji je dan) i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

MOLEBEN ISUSU KRISTU

Staroslavenski:

Jerej: Blagosloven
Bog naš vsegda, ni-
nje i prisno, i vo
vjeki vjekov.

Narod: **Amin.**

Hrvatski:

Svećenik: Blago-
slovljen Bog naš:
svagda, sada i va-
zda, i u vijeke vje-
kova.

Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje
jest carstvo, i sila,
i slava: Otca, i Sina,
i svjatago Duha, ni-
nje i prisno, i vo
vjeki vjekov.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Jer je
tvoje carstvo, moć i
slava: Oca i Sina i
Svetoga Duha, sada
i vazda, i u vijeke
vjekova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4. :

Dnes vselenaja ra-
dujetsja, ibo na pre-
stolje Serdce Spasi-
telja v plameni og-
nenjem zritsja, vsjeh
prizivajušče k bože-
stvenomu pristani-
šču, idježe boljezni
duš, i tjeles iscjelja-
jutsja, sego radi pri-
zovi i mene, Spase,
preziraja moja sogr-
ješenija.

Svemir se danas
veseli, jer se na pri-
jestolju u vatrenom
plamenu očituje Spa-
siteljevo Srce, pozi-
vajući sve u božan-
sku luku: gdje se
liječe sve bolesti du-
še i tijela. Radi toga
pozovi, Spasitelju, i
mene: stavivši u za-
borav sve moje gri-
jehe.

Pjesma slave:

Veličajem tja, ži-
votdavče Hriste, jako
spodobil jesi nas biti
pričastnikami ščedrot
svjatjejšago Serdca
tvojego.

Slavimo te, daro-
vatelju života, Kri-
ste, jer si nas uči-
nio dionicima milo-
sti Svog Presvetog
Srca.

Čto vozdam Go-
spodevi o vsjeh, jaže
vozdađe mnje.

Na nego upova
serdce moje i pomo-
že mnje.

Serdce čisto sozi-
ždi vo mnje, Bože,
i duh prav obnovi vo
utrobje mojej.

Slava Otcu, i Sinu,
i svjatomu Duhu, i
njinje i prisno, i vo
vjeki vjekov, amin.

Veličajem tja ...

Jerej: Vonmjem,
mir vsjem, premu-
drost, vonmjem.

Prokimen, glas 4. :

Lik: **Voskliknite**
Gospodevi vsja zem-
lja, pojte že imeni

Čime ću uzvratiti
Gospodu dobročin-
stva, što mi ih učini.

U njega se pouz-
dalo srce moje, i
pomogne mi.

Srce čisto, stvori
mi, Bože, i duh pra-
vi obnovi u meni.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu,
sada i vazda, i u vi-
jeke vjekova, amin.

Slavimo te ...

Svećenik: Budimo
pažljivi! Mir svima!
Mudrost! Budimo
pažljivi!

Narod: **Usklikni**
Bogu sva zemlja,
pjevajte pjesmu nje-

jego, dadite slavu
hvalje jego.

Jerej: Gospodu po-
molimsja.

Lik: **Gospodi, po-**
miluj.

Jerej: Jako svjat
jesi, Bože naš, i vo
svjatih počivaješi, i
tebje slavu vozsila-
jem: Otcu, i Sinu, i
svjatomu Duhu, ni-
nje i prisno i vo
vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Vsjakoje dihanije
da hvalit Gospoda.
Hvalite Boga vo svja-
tih jego. Hvalite jego
vo utvrždeniji sili
jego. Vsjakoje diha-
nije da hvalit Go-
spoda.

govom imenu, dajte
hvalu slavi njegovoj.

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu.

Narod: **Gospode,**
pomiluj.

Svećenik: Jer si
svet, Bože naš, i
među svecima prebi-
vaš, mi ti upućujemo
slavu: Ocu i Sinu i
Svetomu Duhu, sada
i vazda, i u vijeke
vjekova.

Narod: **Amin.**

Sve, što živi, neka
slavi Gospoda. Sla-
vite ga u svecima
negovim. Slavite ga
u čvrstoći njegove
moći. Sve, što živi,
neka slavi Gospoda.

Jerej: I o ježe
spodobitisja nam sli-
šaniju svjatago evan-
gelija, mirom Gospo-
da Boga molim.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.** (Triždi)

Jerej: Premudrost,
prosti, uslišim svja-
tago evangelija, mir
vsjem.

Lik: **I duhovi tvo-
jemu.**

Jerej: Ot Mateja
svjatago evangelija
čtenije.

Lik: **Slava tebe,
Gospodi, slava tebe.**

Jerej: Vonmjem.
Reče Gospod svojim
učenikom: vsja mnje
predana sut Otcem
mojim: i niktože

Svećenik: I da nas
učini dostojnim po-
slušati sveto evan-
đelje, molimo se u
miru Gospodu.

Narod: **Gospode,
pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Mudro-
st! Stanimo usprav-
no i poslušajmo sve-
to evanđelje, mir
svima.

Narod: **I duhu tvo-
jemu.**

Svećenik: Čita se
sveto evanđelje po
Mateju.

Narod: **Slava tebi,
Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo
pažljivi! Reče Go-
spod svojim učeni-
cima: Sve je meni
predao Otac moj, i

znajet Sina, tokmo
Otec: ni Otca kto
znajet, tokmo Sin, i
jemuže ašče volit
Sin otkriti. Pridite ko
mnje vsi truždajuš-
čijisja i obremene-
niji, i az upokoju vi.
Vozmite igo moje na
sebe, i naučitesja ot
mene, jako krotok
jesm i smiren serd-
cem: i obrjaščete
pokoj dušam vašim.
Igo bo moje blago i
bremja moje legko
jest.

Lik: **Slava tebe,
Gospodi, slava tebe.**

Jerej: Isuse, Sine
Boga živago, otkrivij
šćedroti svjatjejšago
Serdca tvojego, po-

nitko ne zna Sina
nego Otac, niti tko
zna Oca nego Sin,
i komu Sin hoće ob-
jiviti. Dođite k meni
svi, koji ste umorni
i opterećeni, i ja ću
vas okrijepiti. Uzmi-
te jaram moj na
sebe i naučite se od
mene, jer sam krotak
i ponizan srcem, i
naći ćete pokoj du-
šama svojim. Jer je
jaram moj sladak i
breme je moje la-
gano.

Narod: **Slava tebi,
Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Isuse,
Sine Boga živoga,
koji si otvorio bla-
godati svog presve-

miluj i spasi tebe
veličajušćih.

Lik: **O najsvjatje-
še Serdce Isusa, po-
miluj nas.**

Ili: **Isuse tihij i
smirena serdca, zdje-
laj serdce moje po
serdцу tvojemu.**

*(To isto pjeva se poslije svakog sljēdećeg
stih)*

Serdce Isusa, kra-
soto presvjetlaja, po-
miluj i spasi tebe
veličajušćih.

Serdce Isusa, silo
nepobjedimaja, po-
pomiluj i spasi i te-
be veličajušćih.

Serdce Isusa, ljubi
neizrečenaja, pomi-

tog Srca, pomiluj
i spasi one, koji te
slave.

Narod: **Presveto
Srce Isusovo, pomi-
luj nas.**

Ili: **Isube blaga i
ponizna srca, učini
srce moje po Srcu
svom.**

Srce Isusovo, pre-
divna ljepoto, pomi-
luj i spasi one, koji
te slave.

Srce Isusovo, ne-
pobjediva silo, po-
miluj i spasi one,
koji te slave.

Srce Isusovo, nei-
zreciva ljubavi, po-

luj, i spasi tebe veli-
čajušćih.

Serdce Isusa, ve-
selije serdca mogego,
pomiluj ispasi i tebe
veličajušćih.

Serdce Isusa, truž-
dajušćihsja pomošće,
pomiluj i spasi tebe
veličajušćih.

Serdce Isusa, dje-
vstvenim cjelomudri-
je, pomiluj i spasi
tebe veličajušćih.

Serdce Isusa, oči-
sti um moj ot po-
mislov sujetnih, po-
miluj i spasi tebe
veličajušćih.

Serdce Isusa, so-
hrani serdce moje ot
pohotej lukavih, po-
miluj i spasi tebe
veličajušćih.

miluj i spasi one,
koji te slave.

Srce Isusovo, ra-
dosti srca moga, po-
miluj i spasi one,
koji te slave.

Srce Isusovo, po-
moćniče trudbenici-
ma, pomiluj i spasi
one, koji te slave.

Srce Isusovo, mu-
drosti nevinih, po-
miluj i spasi one,
koji te slave.

Srce Isusovo, oči-
sti moj um od ispra-
znih misli, pomiluj
i spasi one, koji te
slave.

Srce Isusovo, oču-
vaj moje srce od
požuda griješnih, po-
miluj i spasi one,
koji te slave.

Serdce Isusa, pokrovi žitija mojega, pomiluj i spasi tebe veličajušćih.

Serdce Isusa, nađeždo v smerti mojej, pomiluj i spasi tebe veličajušćih.

Serdce Isusa, utješenje moje na sudje tvojem, pomiluj i spasi tebe veličajušćih.

Jerej: Paki i paki priklonše koljenje, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Gospodi Isuse Hriste, Bože naš, izvolj, da serdca našja stanut presto-

Srce Isusovo, zaštito mojega života, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, ufanje u času smrti moje, smiluj se i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, utjeho moja na sudu tvojemu, smiluj se i spasi one, koji te slave.

Svećenik: Kleknimo, te se opet i opet u miru pomolimo Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Gospode Isuse Kriste, Bože naš! Blagoizvoli učiniti, da naša srca

lom ljubavi tvojeja, usta našja da povjedajut vseščedruju milost tvoju, očesa našja da neprestano vzirajut v jazvu svjatijejšago Serdca tvojego, razum naš da razmišljajet neizsljedimiji soveršenstva tvoji, pamjat našja da sohranjajet dragija vospominanja miloserdija tvojego. Vsjačeskaja v nas, o Gospodi Bože nas, da ispovjedjat neisčetnuju ljubov svjatijejšago Serdca tvojego. Jako blagoslovisja imja tvoje,

postanu prijestolje tvoje ljubavi, naša usta da kazuju oblatu tvoju milost, naše oči neprestano da promatraju ranu tvog Presvetog Srca, naš um da razmatra tvoja nedokučiva savršenstva, naša pamet da sačuva dragu uspomenu na tvoje milosrđe. Sve naše moći, Gospode i Bože naš, neka priznaju neizrecivu ljubav tvog Presvetog Srca. Da bude blagoslovljeno tvoje ime: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i

Otca, i Sina, i svj-
tago Duha, ninje i
prisno, i vo vjeki
vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Pomiluj nas,
Bože, po velicjej mi-
losti tvojoj, molim-
tisja, usliši i po-
miluj.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.** (Triždi)

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Ješče molimsja o
svjatjejšem vselenst-
jem Arhijereje na-
šem (imja rek) Pa-
pje Rimstjem, i
o preosvjašćenjejšem
Arhijepiskopje i Mi-
tropolitje našem Kir
(imja rek), i o bo-
goljubivjem Episko-

vazda, i u vijeke
vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Smiluj
nam se, Bože, po ve-
likom milosrđu svo-
me, molimo te: usli-
ši i pomiluj.

Narod: **Gospode,
pomiluj.** (3 puta)

Još se molimo
za svetog, sveopćeg
Prvosvećenika našeg
(ime) Papu Rimsko-
ga, za preuzvišenog
Nadbiskupa i Metro-
politu našeg Gospo-
dina (ime), za bogo-
ljubnog Biskupa na-
šeg Gospodina (ime),

pje našem Kir (i-
mja rek), o vsjem
svjašćeničestvjem,
dijakonstjem i ino-
čestjem činje, i o
otcjeh naših duhov-
nih i o vsej v Hri-
stje bratiji našej.

Ješče molimsja u-
slišatisja glasu mole-
nija našego i moli-
tvje i pomilovati ra-
bov tvojih ukraš-
jušćih hram sej svja-
tij, da blagoprija-
tna budet milostinja
pred prestolom vla-
dičestvija tvojego,
Gospodi, usliši i po-
miluj.

Ješče molimsja o
ježe umnožitisja či-

za sav svećenički,
đakonski i redovnički
stalež, za naše du-
hovne oce i za svu
našu braću u Kristu.

Još ti se molimo:
usliši glas naših pro-
šnji i molitava i po-
miluj svoje sluge,
koji darivaju u svrhu
poljepšanja ovog sve-
tog hrama. Njihova
dobrota da bude do-
bro primljena pred
prijestoljem tvoje
vlasti. Gospode, usli-
ši i pomiluj.

Još ti se molimo
za povećanje broja

slu počitatelej svjatjejšago Serdca tvojego i blagosloviti počitajušćih je, Gospodi, milostivno usliši i pomiluj.

Ješče molimsja o pretstojaščih ljudeh, čajušćih od tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju i za vsja hristijani.

Jerej: Milostiju i ščedrotami i čelovjekoljubijem jednorodnago Sina tvojego, s nimže blagosloven jesi s presvjatim, blagim i životvorjaščim tvojim Duhom ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

štovatelja tvog Pre-svetog Srca, i za blagoslov onih, koji ga štuju. Gospode, usliši i pomiluj.

Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti; za sve one, koji nam dobro čine i za sve kršćane.

Svećenik: Milošću i milosrđem i čovjekoljubljem tvog jednorodnog Sina, s kojim si blagoslovljen zajedno s presvetim i dobrim i životvornim tvojim Duhom, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Jerej: Slava tebe, Hriste Bože, upovani-je naše, slava tebe.

Lik: **Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno i vo vjeki vjekov amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.**

Jerej: Ot Serdca vsju blagodat istočivij Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeje Materie (i pročaja): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

(Sad se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Isusa Krista)

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.**

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, koji je iz Srca izlio svu milost, zagovorom svoje prečiste Majke (i drugo): i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

MOLEBEN PRESV. BOGORODICI

Staroslavenski:

Hrvatski:

Jerej: Blagosloven
Bog naš, vsegda, ni-
nje i prisno, i vo
vjeki vjekov.

Svećenik: Blago-
slovljen Bog naš:
svagda, sada i vazda,
i u vijeke vjekova.

Lik: **Amin.**Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje
jest carstvo, i sila,
i slava: Otca, i Sina,

Svećenik: Jer je
tvoje carstvo, moć i
slava: Oca i Sina i

i svjatago Duha, ni-
nje i prisno i vo
vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svetoga Duha, sada
i vazda i u vijeke
vjekova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

Ko Bogorodicje
prilježno ninje pri-
tecem, grješniji i
smireniji, i pripadem
v pokajaniji, zovušče
iz dubini duševnija:
Vladičice, pomози,
miloserdstvovavši na
ni: potšisja, jako iz-
gibajem ot množe-
stva grjahov, ne ot-
vrati rab tvojih tš-
čih: tebe bo jedinu
zastupnicu imami.

Slava Otcu, i Sinu,
i svjatому Duhu, i

Mi grješni i ne-
voljni utecimo se
danas k Bogorodici,
i pavši ničice vapi-
mo raskajanim gla-
som iz dubine duše
svoje: Vladařice, po-
mozi nam i budi nam
milosrdna. Smiluj
nam se, jer propa-
damo zbog mnoštva
grijeha svojih. Ne-
moj odbiti ne usli-
šavši svoje slugе,
jer samo u tebi ima-
mo zagovornicu.

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu, sa-

ninje i prisno, i vo
vjeke vjekov, amin.

Ne umolčin nikog-
daže Bogorodice, sili
tvojeja glagolati mi
nedostojniji: ašče bo
ne bi ti predstala
moljaščisja za ni,
kto bi nas izbavil ot
tolikih bjed; kto že
bi ni sohranil do ni-
nje svobodni; ne ot-
stupim od tebe Vla-
dičice: tvoja bo rabi
spasaješi prisno ot
vsjakija bjedi, jedina
blagoslovenaja.

Jerej: Vonmjem,
mir vsjem, premu-
drost vonmjem.

da i vazda, i u vi-
jeke vjekova, amin.

Mi nedostojni ne
ćemo nikada prestati
glasiti tvoju moć,
Bogorodice. Jer, da
se ti nisi zauzela u
svojim molitvama za
nas, tko bi nas izba-
vio od tolikih ne-
voľja? Tko bi nas
sačuvao do danas u
slobodi? Mi se ne
ćemo udaljiti od te-
be, Vladarice, jer ti
spasavaš svoje slu-
ge od svake nevo-
lje, ti jedina bla-
goslovljena.

Svećenik: Budimo
pažljivi! Mir svima!
Mudrost! Budimo pa-
žljivi.

Prokimen, glas 4.:

Lik: **Pomjanu imja
tvoje vo vsjacjem
rodje i rodje.**

Jerej: Gospodu po-
molimsja.

Lik: **Gospodi, po-
miluj.**

Jerej: Jako svjat
jesi, Bože nas, i vo
svjatih počivaješi i
tebje slavu vozsila-
jem: Otcu, i Sinu, i
svjatomu Duhu, ni-
nje i prisno, i vo
vjeke vjekov.

Lik: **Amin.**

**Vsjakoje dihanije
da hvalit Gospoda.
Hvalite Boga vo svja-
tih jeho. Hvalite je-
go vo utvrždeniji**

Narod: **Spomenut
ću se imena tvoga u
svakom rodu i ko-
ljenu.**

Svećenik: Pomoli-
mo se Gospodu.

Narod: **Gospode,
pomiluj.**

Svećenik: Jer si
svet, Bože naš, i
među svetima prebi-
vaš, mi ti upućujemo
slavu: Ocu, i Sinu
i Svetomu Duhu,
sada i vazda, i u vi-
jeke vjekova.

Narod: **Amin.**

**Sve, što živi, neka
slavi Gospoda. Sla-
vite Boga u njego-
vim svecima. Slavite
ga u čvrstoći njego-**

sili jeho. Vsja koje dihanije da h v a l i t Gospoda.

Jerej: I o ježe spodobitisja nam slišaniju svjatago evangelija, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija, mir vsjem.

Lik: **I duhovi tvojemu.**

Jerej: Ot Luki svjatago evangelija čtenije.

Lik: **Slava tebe, Gospodi, slava tebe.**

Jerej: Vonmjem. Vo dni oni, postavši

ve moći. Sve, što živi, neka slavi Gospoda.

Svećenik: I da nas učini dostojnima poslušati sveto evanđelje, pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj** (3 puta)

Svećenik: Premudrost! Stanimo ustavno i poslušajmo sveto evanđelje. Mir svima.

Narod: **I duhu tvojemu.**

Svećenik: Čita se sveto evanđelje po Luki.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Marija u-

Marijam, ide vo gornjaja so tščanijem v grad Judov. I vnide v dom Zaharijin i cjelova Jelisavet. I bist jako usliša Jelisavet cjelovanije Marijino, vzigrasja mladenec v črevje jeja i ispolnisja Duha svjata Jelisavet. I vozopi glasom velijim i reče: Blagoslovena ti v ženah i blagosloven plod čreva tvogojego. I otkudu mnje sije, da prijedet Mati Gospoda mojego ko mnje. Se bo jako bist glas cjelovanja tvogojego v ušiju mojeju, vzigrasja mladenec radoščami v črevje mojem. I blažena

stavši onih dana, oti-de žurno u planine, u grad Judin. I uđe u kuću Zaharijinu i pozdravi Elizabetu. Kad je Elizabeta čula pozdrav Marijin, zaigra dijete u njezinoj utrobi. I Elizabeta se napuni Duha Svetoga, i povika iza glasa: Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje! I otkuda meni ovo, da dođe k meni Mati Gospoda moga? Jer gle, kad dođe glas pozdrava tvoga u moje uši, zaigra dijete od radosti u mojoj utrobi. I blago tebi, što si vjerovala, da

vjerovavšaja, j a k o
b u d e t soveršenije
glagolanim jej ot Go-
spoda. I reče Mari-
jam: Veličit duša mo-
ja Gospoda, i vozra-
dovasja duh moj o
Bozje Spasje mojem:
Jako prizrije na smi-
renije rabi svojeja:
se bo ot ninje ubla-
žat mja vsi rodi. Ja-
ko sotvori mnje ve-
ličije silnij, i svjato
imja jego. Prebist že
Marijam s neju jako
tri mjesjaci, i vozra-
tisja v dom svoj.

Lik: **Slava tebj,**
Gospodi, slava tebj.

Jerej: Presvjataja
djeva Marije Bogo-
rodice vsemilostiva-

će se izvršiti, što ti
je kazao Gospod. I
reče Marija: Veliča
duša moja Gospoda.
I raduje se duh moj
u Bogu, Spasitelju
mojemu. Što pogle-
da na poniznu služ-
benicu svoju, jer, gle,
odsada će me blaže-
nom zvati svi nara-
štaji, jer mi učini
velike stvari onaj,
koji je silan, i sveto
je ime njegovo. Ma-
rija ostade s njom
oko tri mjeseca, i
vrati se kući svojoj.

Narod: **Slava tebi,**
Gospode, slava tebi.

Svećenik: Zdravo
presveta Djevice
Marijo Bogorodice!

ja, radujsja i spasi
na tja upovajušćih.

Lik: **O Marije,**
Mati, Božja, molisja
za nami.

Spasi one, koji se
pouzdavaju u tebe.

Narod: **O Marijo,**
Majko, Božja, moli
se za nas.

(Tako iza svakog slijedećeg zaziva.)

Mati Hrista Boga
našego, radujsja i
spasi na tja upova-
jušćih.

Mati predvječni
ljubve, radujsja i
spasi na tja upova-
jušćih.

Mati Božija blago-
dati, radujsja i spasi
na tja upovajušćih.

Djevo neporočno
začataja, radujsja i
spasi na tja upova-
jušćih.

Zdravo Majko Kri-
sta Boga našega!
Spasi one, koji se
pouzdavaju u tebe.

Zdravo Majko
vječne ljubavi! Spa-
si one, koji se pouzda-
vaju u tebe.

Zdravo Majko Bo-
žje milosti! Spasi o-
ne, koji se pouzda-
zdavaju u tebe.

Zdravo Djevice bez
grijeha začeta! Spa-
si one, koji se pouz-
daju u tebe.

Djevo Heruvimov
čestnjejšaja, radujsja
i spasi na tja upo-
vajušćih.

Djevo Serafimov
slavnjejšaja, radujsja
i spasi na tja upo-
vajušćih.

Marije, golubice
neskvernaja, radujsja
i spasi na tja upo-
vajušćih.

Marije, blagovonij
cvjete netljenija, ra-
dujsja i spasi na tja
upovajušćih.

Marije, prečisti o-
braze djevam, raduj-
sja i spasi na tja u-
povajušćih.

Zdravo Djevice uz-
višenija po časti od
Kerubima! Spasi o-
ne, koji se pouzda-
vaju u tebe.

Zdravo Djevice ve-
ća po slavi od Sera-
fima! Spasi one, ko-
ji se pouzdavaju u
tebe.

Zdravo Marijo, ne-
oskvrnjena golubice!
Spasi one, koji se po-
uzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, mi-
omirisni cvijete ne-
raspadljivosti! Spasi
one, koji se pouzda-
vaju u tebe.

Zdravo Marijo, či-
sti u z o r e djevica!
Spasi one, koji se po-
uzdavaju u tebe.

Marije, pokrove
miru širšij oblaka,
radujsja i spasi na
tja upovajušćih.

Marije, pravedna-
go Sudiji umolenije,
radujsja i spasi na
tja upovajušćih.

Marije, plačušćih
utješeniye, radujsja i
spasi na tja upova-
jušćih.

Marije, grješnikov
pribježišće, radujsja
i spasi na tja upo-
vajušćih.

Marije, hodatajice,
vo uspeniji tvojem
nas ne ostavljajušča-
ja, radujsja i spasi
na tja upovajušćih.

Zdravo Marijo, ši-
ra od oblaka zaštito
svijeta! Spasi one,
koji se pouzdavaju
u tebe.

Zdravo Marijo, u-
dobrovoljiteljice pra-
vednoga Suca! Spasi
one, koji se pouzda-
vaju u tebe.

Zdravo Marijo, u-
tjehe rasplakanih!
Spasi one, koji se
pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, u-
utočište grješnika!
Spasi one, koji se
pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, po-
srednice, koja nas ne
ostavljaš poslije u-
snuća svoga! Spasi
one, koji se pouzda-
ju u tebe.

Marije, jedina čistaja i blagoslovenaja, radujsja i spasi na tja upovajušćih.

Jerej: Paki i paki, priklonše koljenje, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Carice moja preblagaja, nadeždo moja, Bogorodice, prijateljišće si rim, stranim predstatelnice, skorbjaščim radoste, obidimim pokroviteljnice, zriši moju skorb, pomozi mi jako strana, obijedu moju vjesi, razrješi tu, jako voliši, ibo ne imam inija

Zdravo Marijo, koja si jedina čista i blagoslovljena! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Svećenik: Klekni mo, te se opet i opet u miru pomolimo Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Svećenik: Predobra moja Carice i Bogorodice! Ti si utočište siromasima, zaštitnica strancima, utjeha žalosnima i pokroviteljica osamljenima. Pogledaj moju žalost i udostoj se osloboditi me od nje. Jer ja nemam druge pomoćnice osim tebe, ni zaštitnice dru-

pomošći razvje tebe, ni inija predstatelnici, ni blagija utješiteljnici tokmo tebe, o Bogomati: jako da sohraniši mja i pokriješi vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti tvojej, molim-tisja usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi).

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Ješće molimsja o svjatjejšem vselenstem Arhijereje našem (imja rek) Pap-

ge, ni tješiteljice dobre osim tebe, Majko Božja. Ti me čuvaj i zaštititi u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, molimo te: usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Još se molimo za svetog, svenpćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimsko-

je Rimstjem, i o preosvjašćenijšem Arhiepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episkopje našem Kir (imja rek), o vsem svjaščeničestjem, dijakonstjem i inočestjem činje, i o otcjeh naših duhovnih i o vsej v Hristje bratiji našej.

Ješče molimsja o ježe sohranitisja gradu semu (vesi sej) i vsjakom gradu, vesi i stranje: od glaa, gubiteljstva, trusa, potopa, ognja, meča, našestvija inoplemenih, i meždusobnija brani, i o ježe

ga, za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za sav svećenički, đakonski i redovnički stalež, za naše duhovne oce i za svu našu braću u Kristu.

Još se molimo, da se očuva ovaj grad (ovo selo), i svaki drugi grad, selo i kraj od: gladi, kuge, potresa, poplave, tuče, požara, rata, provale neprijatelja i građanskog rata. I da nam bude milo-

milostivu biti, blagopremjeniteljnomu, blagomu, i čelovjekoljubivomu Bogu našem, i otvratiti ves gnjev svoj na ni dvižašćijsja, i izbaviti nas naležašćago pravednago svojego prešćenija, i pomilovati nas.

Ješče molimsja o predstojašćih ljudeh, čajušćih od tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjašćih nam milostinju, i za vsja hristijani.

Jerej: Usliši ni, Bože, Spasitelju naš, upovanije vsjem koncem zemlji i sušćim

srđan, lako pomirljiv, dobar i čovjekoljubiv Bog naš, i da odvrati svoju srdžbu, koja se na nas diže, i da nas izbavi od svoje pravedne prijetnje, koja nas uznemiruje, i da nas pomiluje.

Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti, sve one, koji nam dobro čine i za sve kršćane.

Svećenik: Usliši nas, Bože, Spasitelju naš! Ti si ufanje svima onima, koji su

na mori daleče, i milostive milostiv budi nam o grjesjeh naših i pomiluj nas: milostiv bo i čelovjekoljubec Bog jesi, i tebe slavu vozsilajem, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, njemu i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Slava tebe, Hriste Bože, upovanije naše, slava tebi.

Lik: **Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i njemu i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, po-**

diljem zemlje, i onima, koji su daleko na moru. Milosrdniče, budi i nama milosrdan u otpuštanju grijeha naših, i pomiluj nas. Jer si milosrdan i čovjekoljubiv Bog, i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, po-**

miluj, Gospodi, pomiluj, Blagoslovi.

Jerej: Hristos istinj Bog naš, molitvami prečistija svojeja Matere (i proča): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

miluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, zagovorom svoje prečiste Majke (i drugo): i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

(Sad se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Presvete Bogorodice)

POKLONSTVENO BOGOSLUŽENJE

Pjesma hvale na čast Isusa Krista
u Presvetoj Euharistiji

Pred izloženim svetim Tajnama: svećenik i narod (klečeći) pjevaju slijedeće zazive, i to tako, da najprije svećenik otpjeva svaki pojedini zaziv, a narod taj isti zaziv za svećenikom ponovi — podrugajući.

Staroslavenski:

Svjatij Bože, svjatij
krjepkij, svjatij
bezsmertnij, pomiluj
nas.

Ot povjetrija, glada,
ognja i vojni, izbavi
nas, Gospodi.

Hrvatski:

Sveti Bože, sveti
jaki, sveti besmrtni,
pomiluj nas.

Od oluje, glada i
rata: izbavi nas, Gospode.

Ot naglija i nepodjevanija smrti,
sohrani nas, Gospodi.

Mi grješniji tebe
Boga prosim, usliši
nas, Gospodi.

Mi grješniji tebe
Boga prosim, prosti
nam, Gospodi.

Mi grješniji tebe
Boga prosim, pomiluj
nas, Gospodi.

O Isuse, o Isuse,
o Isuse Sine Boga
višnjago, umilosrdijsja
nad nami.

O Marije, o Marije,
o Marije Djevo i Mati
Božaja, pričinisja
za nami.

O svjatij Josife,
pokrovitelju svjatija
katoličeskija Cerkve,

Od nagle i nenadane smrti: očuvaj
nas, Gospode.

Mi grješnici tebe
Boga molimo: usliši
nas, Gospode.

Mi grješnici tebe
Boga molimo: oprosti
nam, Gospode.

Mi grješnici tebe
Boga molimo: pomiluj
nas, Gospode.

O Isuse, o Isuse,
o Isuse Sine Svevišnjeg
Boga: budi milosrdan
nama.

O Marijo, O Marijo,
o Marijo Djevice i Majko
Božja: zauzmi se za nas.

O sveti Josipe, pokrovitelju
svete katoličke Cerkve: moli

molí Boga o nas grješnih.

O svjatij proroče, predteče i krestitelju Gospodnji loane, molí Boga o nas grješnih.

O svjatiji pervoučitelije, pervoprosvjetitelije i apostoli slavjanstiji, Kirile i Metodije, molite Boga o nas grješnih.

O svjatij:

Svećenik okrenut prema narodu i držeći u rukama Svete Tajne, dva puta pjeva (a narod ponavlja) ovaj stih:

Spasi ljudi tvoja, Gospodi.

Jerej: Spasi ljudi tvoja, Gospodi, i blagoslovi dostojanije tvoje.

Boga za nas grješnike.

O sveti proroče, predhodniče i krestitelju Gospodnji Iwane: molí Boga za nas grješnike.

O sveti prvoučitelji, prvoprosvjetitelji i apostoli slavenski, Ćirile i Metode: molite Boga za nas grješnike.

O sveti ...

Spasi narod svoj, Gospode.

Svećenik: Spasi narod svoj, Gospode, i blagoslovi svoju baštinu.

Lik I ispravi ja i voznesi ja vo vjeki. Vo vsja dni blagoslovim tebe, i voshvalim imja tvoje vo vjeki, i vo vjek vjeka. Spodobi, Gospodi, v den sej (večer sej) bez grjeha sohranitisja nam. Umiľerdisja nad nami, Gospodi, umiľerdisja nad nami. Gospodi, umiľerdisja nad nami. Da budet miľerdisje tvoje, Gospodi, nad nami, jakože upovahom na tja. Na tja, Gospodi, upovahom, da ne postidimsja vo vjeki. Amin.

(Sada se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Gospoda Isusa Krista)

Narod: **Uspravi ih i uzvisi ih u vijeke, Tebe blagosivamo u sve dane, i tvojemu imenu čast iskazujemo u vijeke, i u vijeke vjekova. Učini nas dostojnima, Gospode, da budemo pošteđeni ovoga dana (ovo veče) od svakoga grijeha. Smiľuj nam se, Gospode, i pomiľuj nas. Neka bude miľosrđe tvoje, Gospode, s nama: kao što smo se pouzdali u tebe. U tebe smo se pouzdavali, Gospode, da se ne postidimo u vijeke. Amin.**

BLAGODARENJE

*Staroslavenski:**Hrvatski:*

Jerej: Blagosloven
Bog naš, vsegda, ni-
nje i prisno, i vo
vjeke vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Blago-
slovljen Bog naš, sva-
gda, sada i vazda, i
u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje
jest carstvo, i sila,
i slava: Otca, i Sina,
i svjatago Duha, ni-
nje i prisno, i vo
vjeke vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer je
tvoje carstvo, moć i
slava: Oca i Sina i
Svetoga Duha, sada i
vazda, i u vijeke vje-
kova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4. :

Blagodarni sušče
nedostojniji rabi tvo-
ji, Gospodi, o tvo-
jih blagodjejanijih na
nas bivših, slavjašče
tja hvalim, blagodslo-
vim, blagodarim, po-
jem i veličajem tvo-
je blagoutrobije, i
rabski ljuboviju vo-
pijem ti: Blagodje-
telju Spase naš, sla-
va tebe.

Kao nedostojni slu-
ge zahvaljujemo ti,
Gospode, na velikim
dobročinstvima, koje
si nam učinio, i tom
zgodom slaveći tebe:
hvalimo, blagosiva-
mo, zahvaljujemo,
pjevamo i veličamo
tvoje milosrđe. Iz lju-
bavi također tebi
smjerno vapimo: do-
bročinitelju i Spasi-
telju naš, slava tebi.

Slava: I ninje: Kondak, glas 3. :

Tvojih blagodjeja-
nija i darov tuge, ja-
ko rabi nepotrebniji,
spodobljesja, Vladi-
ko, k tebe userdno

Vladaru! Iako smo
nepotrebne tvoje slu-
ge, učinio si nas do-
stojnima svojih do-
bročinstava i darova.

pritekajušće, blagodarenije po silje pri-nosim, i tebe jako blagodjetelja i tvor-ca slavjašće, vopijem: slava tebe, Bože vseščedrij.

Zato ti se usrdno utječemo, i prema svojim silama hvalu ti iskazujemo. I slaveći tebe kao našeg dobročinitelja i Stvoritelja, kličemo ti: slava tebi Bože premilostivi.

Veliki hvalospjev

Jerej: Slava tebe pokazavšemu nam svjet.

Lik: Šlava vo višnih Bogu, i na zemlji mir, vo čelovječeh blagovolenije.

Hvalim tja, blagoslovim tja, klanjajemtisja, slavoslovim tja.

Svećenik: Slava tebi, koji si nam pokazao svjetlo.

Narod: Slava Bogu na visini, a na zemlji mir, i među ljudima dobra volja.

Hvalimo te, blagoslivamo te, klanjamo ti se i pjevamo.

Blagodarim tja, velikija radi slavi tvojeja, Gospodi, Carju nebesnij.

Bože Otče vsederžiteljju, Gospodi Sine jedinorodnij, Isuse Hriste, i svjatij Duše, Gospodi Bože.

Agnče Božij, Sine Otč.

Vzemljaj grijeh mi-ra, pomiluj nas.

Vzemljaj grijehi mi-ra, primi molitvi našja.

Sjedjaj odesnuju Otca, pomiluj nas.

Jako ti jedin svjat, ti jedin Gospod Isus Hristos, vo slavu Boga Otca, amin.

Zahvaljujemo ti radi velike slave tvoje, Gospode, Care nebeski.

Bože Oče svemogućići, Gospode Sine jedinorođeni Isuse Kriste, i Sveti Duše, Gospode Bože.

Jaganjče Božji, Sine Očev.

Koji uzimlješ grijehe svijeta, pomiluj nas.

Koji uzimlješ grijehe svijeta, usliši molitvu našu.

Koji sjediš zdesna Ocu, pomiluj nas.

Jer si ti jedini svet, ti si jedini Gospod Isus Krist na slavu Boga Oca, amin.

Na vsjak den blagoslovim tja, i vos-hvalim imja tvoje vo vjek, i vo vjek vjeka.

Spodobi, Gospodi, v den sej bez grjeha sohranitisja nam.

Blagosloven jesi, Gospodi Bože otec naših, i hvalno i proslavljeno imja tvoje vo vjek, amin.

Budi, Gospodi, milost tvoja na nas, ja-kože upovahom na tja.

Blagosloven jesi, Gospodi, nauči nas opravdanim tvojim.

Blagosloven jesi, Vladiko, vrazumi nas

Iz dana u dan blagoslovimo tebe. I hvalimo ime tvoje u vijeke i u vijeke vjekova.

Dostoj se, Gospode, u dan ovaj sačuvati nas od grijeha.

Budi blagoslovljen, Gospode Bože otaca naših, i hvaljeno i proslavljeno ime tvoje u vijeke, amin.

Nek bude milosrđe tvoje, Gospode, nad nama, kako se ufamo u tebe.

Ti si blagoslovljen, Gospode, pouči nas u svojim zapovjedi-ma.

Ti si blagoslovljen, Vladaru, daj nam ra-

oprvađanijem tvojim.

Blagosloven jesi, Svjatij, prosvjeti nas opravdanim tvojimi.

Gospodi, pribježišće bil jesi nam, v rod i rod.

Az rjeh, Gospodi, pomiluj mja: i iscje-li dušu moju, jako sogrješih tebe.

Gospodi, k tebe pribjegoh, nauči mja tvoriti volju tvoju, jako ti jesi Bog moj.

Jako u tebe jest istočnik života, v svjetje tvojem uzrim svjet.

Popravi milost tvoju vjedušćim tja.

zumjeti svoje nared-be.

Ti si blagoslovljen, Sveti, prosvijetli nas u svojim propisima.

Ti si nam, Gospode, bio utočište od pokoljenja do pokoljenja.

Ja rekoh, Gospode, pomiluj me i očisti dušu moju, jer sam ti sagriješio.

K tebi se utekoh, Gospode, nauči me vršiti volju svoju, jer si ti Bog moj.

Jer je u tebi izvor života, to ćemo u svjetlu tvojemu ugle-dati svjetlo.

Umnoži milost svoju u onima, koji te priznaju.

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicij milosti tvoje, molimti-sja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi).

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Blagodarjašče so strahom i trepetom, jako rabi nepotreb-niji tvojemu blagou-trobiju, Spase i Vla-diko naš Gospodi, o tvojih blagodjejani-jih, jaže izliljal jesi izobilno na rabi tvo-ja, pripadajem i sla-vosloviye tebe jako Bogu prinosim, i u-mileno vopijem: iz-bavi ot vsjeh bjed

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po ve-likom milosrđu svo-me, molimo te, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

K a o nepotrebne sluge zahvaljujemo sa strahom i trepe-tom tvojoj dobroti, Spasitelju, Vladaru i Gospode naš: za s v a dobročinstva, kojima si obilno na-dijelio svoje sluge. Zato tebi, kao Bogu svojemu, prinosimo usrdnu hvalu i poni-zno vapimo: izbavi sluge svoje (ili: slu-

rabi tvoja (ili: ra-ba tvojego), i vseg-da jako milostiv is-polni vo blagih žela-nije vsjeh nas, pri-lježno molimtisja, u-sliši i pomiluj.

Jaakože ninje milo-stivno uslišal jesi mo-litvi rabov tvojih (i-li: raba tvojego (im-ja rek), Gospodi, i javil jesi na nih (ili: na nem) blagoutro-bije čelovjekoljubija tvojego, sice i vo prednjaja ne prezira-ja, ispolni vo slavu tvoju vsja blagaja hotjenija vjernih tvo-jih (ili: vjernago tvo-jego), i javi vsjem

gu svoga) od svih nevolja i svagda is-puni, jer si milosr-dan, sve naše dobre želje. Mi ti se po-nizno molimo: usliši i pomiluj.

Gospode, kao što si sada dobrohotno uslišao molitve svo-jih slugu (svoga slu-ge) — ime— i na njima (na njemu) očitovao svoje milo-srđe iz ljubavi pre-ma ljudima, tako i ubuduće nemoj pre-zreti, nego ispuni sve dobre želje svo-jih vjernih (s v o g vjernog), i svima na-ma pokaži veliko svo-

nam bogatuju milost tvoju, vsja nam so-grješenija preziraja, molimtisja, usliši i pomiluj.

Blagoprijatno, jako kadilo blagovonoje, i jako tučnaja vsesoženija, da budet, vseblagi Vladiko, blagodarenije si-je naše pred veličestvom slavi tvojeja, i nizposli vsegda jako ščedr rabom tvojim (rabu tvojemu) — imja rek — bogatija milosti, i ščedroti tvoja i ot vsjih so-protivlenij vidimih i nevidimih vragov cerkov tvoju svjatuju izbavi, ljudem že tvojim vsjem bez-

je milosrđe te pogledaj na naše grijehe. Mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Predobri Vladaru! Neka bude ova naša zahvala tako ugodna pred veličanstvom tvoje slave, kao što je ugodan miomirisni kad tamjana i obilni prinos žrtve paljenice. A ti, jer si milosrdan, pošalji svagda svojim slugama (svojemu sluzi) — ime — obilje svojih milosti i milosrđa, a svoju svetu Crkvu očuvaj od svih nasrtaja vidljivih i nevidljivih neprijatelja, i svemu narodu

grješnoje so zdravijem dolgodenstvije, i vo vsjih dobrodjeteleš prespjejanije daruj, molimtisja, vseščedrij Carju, milostivno usliši, i skoro pomiluj.

Ješče molimsja o predstojaščih ljudeh, čajuščih ot tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju, i za vsja hristijani.

Jerej: Jako milostiv i čelovjekoljubec Bog jesi, i tebje slavu vozsilajem: Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

17*

svojemu daruj: bezgrješan i dug život, zdravlje i napredak u svim vrlinama. Premilostivi Care, mi ti se molimo: usliši nas i brzo pomiluj.

Još se molimo za prisutne ovdje ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti; za sve one koji nam čine dobro i za sve kršćane.

Svećenik: Jer si ti milosrdan i čovjekoljubac Bog, i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Sada se zapjeva mnogoljetstviije ili pak zahvalna pjesma svetog Ambrozija »Tebe Boga hvalimo«)

Mnogoljetstviije

J e r e j : NN-u po-
dažd, Gospodi, mir,
zdravije so dolgoden-
stvijem na mnogaja
i blagaja ljeta.

Lik: **Mnogaja ljeta.**
(Triždi)

Svećenik: NN-u u-
dijeli, Gospode, mir,
zdravlje i dug život
na mnogo sretnih go-
dina.

Narod: **Mного го-**
dina. (3 puta)

Zahvalna pjesma sv. Ambrozija

Tebe Boga hvalim,
tebe Gospoda ispo-
vjedujem.

Tebe prevječnago
Otca, vsja zemlja
veličajet.

Tebje vsi Angeli,
tebje nebesa, i vsja

Tebe Boga hvali-
mo, tebe Gospoda
priznajemo.

Tebe vječnog Oca,
sva zemlja poštuje.

Tebi svi anđeli,
tebi nebesa i sve

Sili, tebe Heruvimi
i Serafimi nepresta-
nimi glasi vzivajut:

Svjat, svjat, svjat
Gospod Bog Savaot,
polni sut nebesa i
zemlja veličestva sla-
vi tvojeja.

Tebe preslavni A-
postolski lik, tebe
Proročeskoje hvaleb-
noje čislo.

Tebe hvalit pres-
vjetloje Mučeniče-
skoje voinstvo, tebe
po vsej vselenjej is-
povjedujet svjataja
Cerkov:

Ota nepostižema-
go veličestva, pokla-
njajemago tvojego
istinago i jedinorod-
nago Sina, i svjatago
Utješitelja Duha.

vlasti. Tebi Kerubi
i Serafi kliču bez
prestanka:

Svet svet, svet Go-
spod Bog Sabaot.
Puna su nebesa i
z e m j a veličanstva
slave tvoje.

Tebe hvali slavnj
apostola zbor. Tebe
proroka dična četa.

Tebe mučenika svi-
jetla vojska, tebe po
svem svijetu sveta
uzvišuje Crkva.

O c a neizmjernog
veličanstva, časnoga
tvojeg istinog i jed-
nog Sina, i Svetoga
Tješitelja Duha.

Ti Car slavi, Hriste, ti Otca neprisno-sušćnij Sin jesi.

Ti ko izbavljeniju prijemlja čelovjeka, ne vozgnušalsja jesi Djevičeskago čreva.

Ti odoljel smerti žalo, otverzl jesi vjerujuščim carstvo nebesnoje.

Ti odesnuju Boga sjediši v slavje Otčej, sudija vjerišisja priti.

Tebe ubo prosim, pomози rabom tvojim, ihže čestnoju Kroviju iskupil jesi.

I spodobi so Svjati timi tvojimi, v vječ-njej slavje tvojeje carstvovati.

Ti Kralju slave, Kriste. Ti si Očev vjekovječni Sin.

Ti, da za naše spa-senje postaneš čov-jekom, nisi se stra-šio krila Djevice.

Ti, svladavši oštri-nu smrti, otvorio si vjernima carstvo nebesko.

Ti sjediš zdesna Bogu u slavi Očevoj. Vjerujemo, da ćeš doći kao Sudac.

Tebe, dakle, mo-limo, pomози svojim slugama, koje si ot-kupia dragocjenom krvlju.

U vječnoj slavi daj, da se ubrojimo među svete tvoje.

LITURGIJSKI OBRED POGREBA

(u skraćenom obliku)

Prije polaska na groblje

Staroslavenski:

Hrvatski:

Jerej: Blagosloven Bog naš vsegda, ni-nje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Blago-slovljen Bog naš, svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje jest carstvo, i sila, i slava: Otca, i Sina, i svjatago Duha, ni-

Svećenik: Jer je tvoje carstvo, i moć, i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada

nje i prisno, i vo i vazda, i u vijeke
vjeke vjekov. vjekova.

Lik: **Amin.**

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

So duhi pravednih
skončavšihsja, dušu
raba tvojego (dušu
rabi tvojeja) Spase,
upokoj: sohranjaja
ju vo blaženjej žizni,
jaže u tebe, čelovje-
koljubče.

Vo pokojišči tvo-
jem, Gospodi, idježe
vsi svjatiji tvoji
upokojajutsja, upo-
koj i dušu raba
tvojego (rabi tvo-
jeja), jako jedin je-
si čelovjekoljubec.

Sa dušama premi-
nulih pravednika
smiri, Spasitelju, du-
šu sluge svoga
(službenice svoje) i
sačuvaj ju u blaže-
nom životu, koji se
nalazi u tebi, čovje-
koljubče.

U mjestu pokoja,
Gospode, gdje su se
svi sveti tvoji smi-
rili, primi i dušu
sluge svoga (službe-
nice svoje), jer si ti
jedin čovjekoljubac.

Slava Ocu i Sinu
i svjatomu Duhu.

Ti jesi Bog sošedij
vo ad, i uzi okova-
nih razrješivij, sam
i dušu raba tvojego
(rabi tvojeja) upo-
koj.

I ninje i prisno,
i vo vjeke vjekov,
amin.

Jedina čistaja i ne-
poročnaja Djevo, Bo-
ga bez sjemene rož-
dšaja, toga moli spa-
stisja duši jeho (je-
ja).

Jerej: Pomiluj nas,
Bože, po velickej mi-
losti tvojoj, molim-
tisja, usliši i po-
miluj.

Narod: **Gospodi,**
pomiluj. (Triždi)

Slava Ocu i Sinu
i Svetomu Duhu.

Ti si Bog, koji si
sišao u pretpakao i
sužnje riješio veriga,
daj pokoj i duši svo-
ga sluge (svoje slu-
žbenice).

Sada i vazda i
u vijeke vjekova,
amin.

Jedina čista i bez
grijeha Djevice, koja
si bez sjemena rodila
Boga, Njega moli, da
spasi dušu njegovu
(njezinu).

Svećenik: Smiluj
nam se, Bože, po
velikom milosrđu
svome, molimo ti se:
usliši i pomiluj.

Lik: **Gospode, po-**
miluj. (3 puta).

Jerej: Ješće molim-sja o upokojeniji du-ši usopšago raba Božija (usopšija ra-bi Božija) — imja rek — i o ježe pro-stitisja jemu (jej) vsjakomu pregreše-niju voljnomu i ne-voljnomu.

Lik: **Gospodi, po-miluj.** (Triždi).

Jerej: Jako da Go-spod Bog učinit dušu jego (jeja), idježe pravedniji upokoj-a-jutsja.

Lik: **Gospodi, po-miluj.** (Triždi)

Jerej: Milosti Bo-žija, carstva nebe-snago, i ostavljenija grijehov jego (jeja) u Hrista bezsmert-

Svećenik: Još se molimo za pokoj du-še preminulog slu-ge Božjeg (pre-minule službenice Božje) — ime — i da mu (joj) se opro-ste svi grijesi hoti-mični i nehotimični.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Svećenik: Da Go-spod Bog smiri dušu njegovu (njezinu) tamo, gdje u pokoju prebivaju pravednici.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Besmrt-noga Cara, Krista Boga našega molimo: milost Božju, carstvo nebesko i otpuštenje

nago carja i Boga našega prosim.

Lik: **Podaj, Go-spodi.**

Jerej: Gospodu po-molimsja.

Lik: **Gospodi, po-miluj.**

njegovih (njezinih) grijeha.

Narod: **Podaj, Go-spode.**

Svećenik: Pomoli-mo se Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli ovu molitvu:)

Bože duhov i vsja-kija ploti, smert popravij, i dija-vola uprazdnivij, i život miru Tvoje-mu darovavij: sam, Gospodi, u p o k o j dušu usopšago ra-ba Tvojega (usop-šija rabi Tvojeja), v mjestje svjetlje, v mjestje zlačnje, v mjestje pokojnje, ot-

Bože duhova i sve-ga što je sazdano od tijela! Ti si po-bjednik smrti i đav-la, a darovatelj ži-vota svojemu svijetu. Udijeli, Gospode, po-koj duši preminulog sluge svojega (pre-minule službenice svoje) u mjestu sjaja, obilja i mira otkuda nestade bo-

njoduže otbježe boljezn, pečal i vozdihanije: vsjakoje so grješenije, sodjejanoe im (jeju) slovom, ili djelom, ili pomišlenijem, jako blag i čelovjekoljubec Bog prosti: jako njest čelovjek, iže živ budet, i ne sogrješit: Ti bo jedin kromje grjeha, pravda Tvoja, pravda vo vjeki, i slovo Tvoje istina.

Jerej: Jako Ti jesi uskresenije i život i pokoj usopšagoraba tvojego (usopšija rabi tvojeja) — imja rek — Hriste Bože naš, i tebe slavu vozsilajem, so beznačalnim tvojim

lesti, tuge i uzdisaja. I oprosti mu (joj) svaki grijeh učinjen mišlju, riječju ili djelom, jer si ti dobar i čovjekoljubiv Bog. Nema čovjeka, koji bi živio a da ne bi griješio. Samo si ti jedini bez grijeha. Tvoja pravda ostaje do vijeka, a riječ je tvoja istina.

Svećenik: Jer si ti uskrsnuće, život i pokoj preminulog sluge svoga (preminule službenice svoje) — ime — Kriste Bože naš, i tebi zajedno s tvojim Ocem, koji nema

Ocem i presvjatim i blagim i životvorjašćim tvojim Duhom, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Vonmjem. Mir vsjem, Premudrost, vonmjem.

početka, kao i s presvetim, dobrim i životvornim tvojim Duhom iskazujemo slavu sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Mir svima. Mudrost! Budimo pažljivi.

Prokimen, glas 4. :

Lik: **Blažen put, v onže ideši dnes, duše, jako ugotovasja tebe mjesto upokojenija.**

Jerej: Premudrost. Čtec: Ko Solunjanom pervago poslanija svjatago apostola Pavla čtenije.

Narod: **Blažen put, kojim stupaš danas, dušo, jer ti je pripravljeno prebivalište pokoja.**

Svećenik: Mudrost! Čitač: Čita se prva poslanica Solunjanima svetog apostola Pavla.

Jerej: Vonmjem.

Čtec: Bratije, ne hošću vas ne vjedjeti o umerših, da ne skorbite, jakože i pročiji ne imušćiji upovanija. Ašće bo vjerujem, jako Isus umre i uskrese, tako i Bog umeršija o Isusje privedet s nimi. Sije bo vam glagolem slovom Gospodnim, jako mi živuščiji ostavlšiji v prišestvije Gospodne ne imami predvariti umerših. Jako sam Gospod v poveljeniji vo glasje Arhangelovje i v trubje Božiji snide s nebese i mertviji o Hristje

Svećenik: Budimo pažljivi!

Čitač: Braćo, hoćemo, da vi znate za one, koji su usnuli, da ne žalite kao i ostali, koji nemaju nade. Ako vjerujemo, da je Isus umro i uskrsnuo, tako će Bog i one, koj su usnuli, po Isusu dovesti s njime. Jer vam ovo kazujemo po riječi Gospodnjoj, da mi, koji živimo i ostajemo za dolazak Gospodnji, ne ćemo preteći onih, koji su usnuli. Jer će sam Gospod na zapovijed, kad zaori glas arkandelov i trublja Božja, sići s

voskresnut pervjeje. Potom že mi živuščiji ostavlšiji kupno s nimi voshišćeni budem na oblacjeh v srjetenije Gospodne na vozdušje, i tako vsegda s Gospodem budem.

Jerej: Mir ti. Premudrost, vonmjem.

Lik: **Aliluja, aliluja, aliluja.**

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatego evangelija, otloana svjatego evangelija čtenije.

Lik: **Slava tebe, Gospodi, slava tebe.**

neba, i mrtvi u Kristu uskrsnut će najprije. Zatim mi živi, koji ostajemo, bit ćemo zajedno s njima preneseni na oblacima u susret Gospodu u uzduh, i tako ćemo svagda biti s Gospodinom.

Svećenik: Mir tebi! Mudrost! Budimo pažljivi.

Narod: **Aliluja, aliluja, aliluja.**

Svećenik: Mudrost! Uspravno stanimo i poslušajmo sveto evanđelje, čita se sveto evanđelje po Ivanu.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Jerej: Vonmjem. Reče Gospod ko prišedšim k nemu Judeom: Amin, amin glagolju vam, jako slušajaj slovese mojega i vjerujaj poslavšemu mja, imat život vječnij, i na sud ne prijdet, no prejdet ot smerti v život. Amin, amin glagolju vam jako grijadet čas i ninje jest, jedga mertviji uslišat glas Sina Božija, i uslišavše oživut. Jakože bo Otec život imat v sebj, tako dade i Sinovi život imjeti v sebj. I oblast dade jemu i sud tvoriti, jako Sin čelovječ jest. Ne

Svećenik: Budimo pažljivi! Reče Gospod okupljenim oko sebe Židovima: Zaista, zaista vam kažem: Tko sluša riječ moju i vjeruje onome, koji me je poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. Zaista, zaista vam kažem: Ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega, i koji ušćuju, živjet će. Jer kao što Otac ima život u sebi, tako dade i Sinu, da ima život u sebi; i dade mu vlast, da sudi, jer je Sin čovječji. Ne ču-

divitesja semu, jako grijadet čas, v onže svi suščiji v grobjeu uslišat glas Sina Božija. I izidut sotvoršiji blagaja vo voskreseniji života, a sotvoršiji zlaja, vo voskreseniji suda. Ne mogu az o sebj, tvoriti ničesože; ja-kože slišu suždu i sud moj praveden jest: jako ne išću volji mojeja, no volji poslavšago mja Otca.

Lik: **Slava tebj,**
Gospodi, slava tebj.

dite se ovomu, jer ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas njegov. Izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda. Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe. Kako čujem, sudim, i moj je sud pravedan, jer ne tražim volju svoju, nego volju Oca, koji me je poslao.

Narod: **Slava tebi,**
Gospode, slava tebi.

(Dok svećenik daje cjelivati ručni križ pokojnikovoj rodbini i drugima prisutnima, pjevači za to vrijeme pjevaju po glasu drugom ovu pjesmu:)

Pridite, posljednje cjelovanije dadim, bratije, umeršemu (umeršej), blagodarjašče Boga, sej (sija) bo izide ot srodstva svojego, i ko grobu približajetsja, ne ktomu pekijsja (pekuščisja) o sujetnih i o mnogostrastnjej ploti. Gdje ninje rodi i družu, se bo razlučajemsja: jegože (juže) da upokojit Gospod, pomolimsja.

Otpust

Jerej: Premudrost.

Lik: Čestnjejšuju Heruvim i slavnjejšuju i bez sravneni-

Bogu blagodareći dođimo, braćo, i dajmo posljednji cjelov pokojniku (pokojnici), jer ovaj (ova) pođe od roda svoga i bliži se grobu: ne brineći se više o ispraznostima i mnogo napaćenom tijelu. Gdje su sada rođaci i prijatelji, jer se evo rastajemo. Pomolimo se, da mu (joj) Gospod udijeli pokoj.

Svećenik: Mudrost.

Narod: Časniju od Kerubima i neusporedivo slavniju

ja Serafim, bez istljenija Boga Slovo roždšuju, suščuju Bogorodicu tja veličajem.

Jerej: Slava tebe, Hriste Bože, upovanije naše, slava tebe.

Lik: Slava Ocu i Sinu i svatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.

Jerej: Živimi i mertvimi obladajaj, Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeja Mate-

od Serafima, koja si bezgrješno Boga Riječ rodila; ti si Bogorodica, mi te slavimo.

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, koji vlada nad živima i mertvima, molitvama svoje prečiste Majke,

re, svjatih slavnih i vsehvalnih apostol, prepodobnih i bogonosnih otec naših, i vsjeh svjatih, dušu ot nas prestavlšagosja raba svojego (prestavlišjasja rabi svojeja) — imja rek — v selenih pravednih učinit, v njedrjeh Avraama upokojit, i s pravednimi pričet, i nas pomilujet, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

Jerej: V blaženjem uspeniji vječnij pokoj podažd, Gospodi, prisnopominajemomurabu tvojemu (pri-

svetih slavnih i uvi-jek hvaljenih apostola, Božjih ugodnika i s Bogom nerazdruživo sjedinjenih otaca naših, i svih svetih, da dušu između nas preminulog sluge svojega (preminule službenice svoje) nastani u naselji-ma pravednih, dade joj pokoj na krilu Abrahama, i među pravedne ubroji, a nas pomiluje, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

Svećenik: U blaženom usnuću podaj, Gospode, vječni pokoj vazda spominjanom slugi svo-

snopominajemjej rabe tvojej) — imja rek — i sotvori jemu (jej) vječnuju pamjat.

Lik: **Vječnaja pamjat.** (Triždi).

jemu (vazda spominjanoj svojoj službenici) — ime — i učini mu (joj) vječni spomen.

Narod: **Vječni spomen.** (3 puta).

Putem prema groblju

Jerej: Tvoj jesmaz, Gospodi, spasi mja.

Svećenik: Tvojsam, Gospode, spasi me.

Lik: **Spase, spasi dušu raba tvojego** (rabi tvojeja).

Narod: **Spasitelju, spasi dušu sluge svoga** (službenice svoje).

(To isto se pjeva poslije svakog slijedećeg stiha)

Jerej: Svjetilnik nogama mojima zakon tvoj, i svjet stezam mojim.

Svećenik: Svjetilnika mojim nogama i osvjettljenje mojih staza je zakon tvoj.

Usta moja otverzoh, i privlekoh duh, jako zapovjedi tvojih želah.

Prizri na mja i pomiluj mja, po sudu ljubjašćih imja tvoje.

Da približitsja molitva moja pred tja, Gospodi, po slovesi tvojemu vrazumi mja.

Živa budet duša moja i voshvalit tja, i sudbi tvoja pomognut mnje.

Zabludih jako ovča pogibšeje: vzišći raba tvojega, jako zapovjedi tvojih ne zabih.

Slava Ocu i Sinu i svjatomu Duhu, i

Otvaram usta svoja i dišem, jer sam se uželio zapovjedi tvojih.

Pogledaj me i smiluj mi se: kao što radiš s onima, koji ljube ime tvoje.

Neka prodre molitva moja pred lice tvoje, Gospode, po riječi svojoj prosvjetli me.

Neka živi duša moja i tebe slavi, a upute tvoje neka mi pomognu.

Lutao sam kao izgubljena ovca; traži slugu svojega, jer zapovjedi tvojih ne zaboravih.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sa-

ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. da i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

Na ulazu u groblje

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjtago evangelija, ot Marka svjatgo evangelija čtenije.

Lik: **Slava, tebj, Gospodi, slava tebj.**

Jerej: Vonmjem: Reče Gospod: Iže hoščet po mnje iti, da otveržetsja sebe, i vozmet krest svoj i po mnje grjadet. Iže bo ašče hoščet, dušu svoju spasti, pogubit ju: a iže pogubit dušu svoju mene radi i

Svećenik: Mudrost! Uspravno stanimo i poslušajmo sveto evandjelje, čita se sveto evandjelje po Marku.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Reče Gospod: Ako tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj i ide za mnom. Jer tko hoće da spasi život svoj, izgubit će ga. A tko izgubi život svoj po-

evangelija, toj spa-
set ju. Kaja bo polza
čelovjeku, ašče prio-
brjaščet mir ves, i
oščetit dušu svoju.
Ili čto dast čelovjek
izmjenu za dušu svo-
ju? Iže bo ašče po-
stiditsja mene i mo-
jih sloves v rodje
sem preljubodje-
njem i grješnjem, i
Sin čelovječeskij po-
stiditsja jegu, jegda
pridet vo slavje Otca
svojego so Angeli
svjatimi.

Lik: **Slava tebeje,
Gospodi, slava tebeje.**

radl mene i evan-
đelja, spasit će ga.
Jer što koristi čov-
jeku, da sav svijet
dobiye, a dušu svoju
da izgubi? Ili što će
dati čovjek u zam-
jenu za svoju dušu?
Jer tko se postidi
mene i mojih riječi
u ovom preljubnom
i grješnom naraštaju,
i Sin će se čovječiji
postidjeti njega, kad
dođe u slavi Oca
svoga sa svetim an-
đelima.

Narod: **Slava tebi,
Gospode, slava tebi.**

Kod groba

(Svećenik škropi svetom vodom grob.
Slijedi: Ektenija »Pomiluj nas, Bože«
uključivo sa svećenikovom molitvom i
vozglasom, strana 265. Iza toga:)

Jerej: Gospod Isus
Hristos Bog naš, iže
božestvenija zapovje-
di svjatim svojim
učenikom i aposto-
lom davij, vo ježe
vjazati i rješati pad-
ših grjechi, i ot onjih
paki mi prijemše
vini tožde tvoriti: da
prostit tebeje, čado
duhovnoje, ašče čto
sodjelal jesi v ni-
nješnjem vjecje volj-
noje i nevoljnoje,
ninje i prisno, i vo
vjecki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Gospod
Isus Krist Bog naš,
koji je dao božanske
zapovijedi svojim
svetim učenicima i
apostolima, da gri-
jehe grješnika mogu
pridržati ili razrije-
šiti, a od njih smo
i mi primili vlast to
isto činiti: neka te-
bi, čado duhovno,
oprosti, ako si što u
ovom svijetu sagri-
ješio (sagriješila)
hotimice i nehotice,
sada i vazda, i u
vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Svećenik baca lopatom malo zemlje
na lijes u grob, govoreći:)

Jerej: Zemlja, prah
i pepel jesi, o čelo-

Svećenik: Čovječe,
zemlja si, prah i

vječe, i v zemlju
paki po poveljeniju
Božiju vozvrašćaje-
šisja: no vječnaja ti
pamjat.

pepeo, i po nalogu
Božjem opet se vra-
ćaš u zemlju: Neka
ti bude vječni spo-
men.

(Svećenik »pečati« grob, govoreći:)

Jerej: Pečatajetsja
grob sej do vtorago
prišestvija Hristova:
Vo imja Otca i Sina
i Svjatago Duha
amin.

Zemle! Zinuvši
primi od tebe sozda-
noje rukoju Božijeju
tjelo, paki že voz-
vrašćajesja k tebje
roždšej; ježe bo po
obrazu bist, sozda-
telj prijat, ti že pri-
mi sije jako svoje.

Svećenik: O v a j
grob se pečati do
drugog dolaska Kri-
stova: u ime Oca i
Sina i Svetoga Duha,
amin.

Zemljo! Otvori se
i primi tijelo, koje
je od tebe sazдала
ruka Božja, a koje
se opet vraća k tebi,
svojoj roditeljici.
Što bijaše na sliku
njegovu, Stvoritelj je
primio. Pa i ti primi
ovo kao svoje.

Otpust, str. 274.

NEDJELJNI TROPARI

GLAS PRVI

Tropar: Kameni zapečatanu ot
Judej, i voinom stregušćim prečistoje
tjelo tvoje, voskresl jesi tridnevni,
Spase, darujaj mirovi žizn. Sego radi
sili nebesnija vopijahu ti, žiznodavče:
slava voskreseniju tvojemu Hriste, slava
carstviju tvojemu, slava smotreniju tvo-
jemu, jedine čelovjekoljubče.

Kondak: Voskresl jesi jako Bog
iz groba vo slavje, i mir sovoskresil
jesi, i jestestvo čelovječeskoje jako
Boga vospjevajet tja, i smert isčeze:
Adam že likujet: Vladiko, Eva ninje ot
uz izbavljačema, radujetsja zovušći: ti

jesi, iže vsjem podaja, Hriste uskresenje.

Bogorodičen: Gavriilu vješčavšu tebe, djevo: radujsja, so glasom voploščašesja vsjeh Vladika, v tebe svjat-jem kivotje, jakože reče pravednij David: javilasja jesi širšaja nebes, ponosivši zižditelja tvojego. Slava vselšemu-sja v tja: šlava prošedšemu iz tebe, slava svobodivšemu nas roždestvom tvoim.

Prokimen: Budi, Gospodi, milost tvoja na nas, jakože upovahom na tja.

Pričasten: Hvalite Gospoda s nebes, hvalite jega vo višnjih.

Aliluja, aliluja, aliluja.

(Ovaj isti Pričasten pjeva se svake nedjelje)

GLAS DRUGI

Tropar: Jegda snizšel jesi k smerti, živote bezsmertnij, togda ad umertvil jesi blistanijem božestva. Jegda že i

umeršija ot preispodnih uskresil jesi, vsja sili nebesnija vzivahu: žiznodavče Hriste Bože naš, slava tebe.

Kondak: Uskresl jesi ot groba, vsesilne Spase, i ad vidjev čudo, užasesja, i mertvii vostaša: tvar že vidjašči, sradujetsja tebe, i Adam sveselitsja, i mir, Spase moj, vospjevajet tja prisno.

Bogorodičen: V molitvah neuspajuščuju Bogorodicu, i v pretstatelstvah nepreložnoje upovanije, grob i umerščvlenije ne uderžasta: jakože bo života mater, k životu prestavi, vo utrobu vselivisja prisnodjevstvenuju.

Prokimen: Krjepost moja i pjenije moje Gospod, i bist mnje vo spa-senije.

GLAS TREĆI

Tropar: Da veseljatsja nebesnaja, da radujutsja zemnaja, jako sotvori državu mišceju svojeju Gospod: po-

prav smertiju smert pervenec mertvih bist, iz čreva adova izbavi nas, i podade mirovi veliju milost.

Kondak: Voskresl jesi dnes ot groba, ščedre, i nas vozvel jesi ot vrat smertnih: dnes Adam likujet, i radujetsja Eva, vkupje že i proroci s patriarhi vospjevajut neprestano božestvenuju državu vlasti tvojeja.

Bogorodičen: Djeva dnes predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevidimo za ni molitsja Bogu: Angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likovstvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

Prokimen: Pojte Bogu našemu, pojte, pojte carevi našemu, pojte.

GLAS ČETVRTI

Tropar: Svjetluju voskresenija propovjed ot angela uvjedjevša Gospodnja učenici, i pradjedneje osuždenije otvergše apostolom hvaljašćesja

glagolahu: isproveržesja smert, voskrese Hristos Bog, darujaj mirovi veliju milost.

Kondak: Spas i izbavitelj moj, iz groba jako Bog, voskresi ot uz zemnorodnija, i vrata adova sokruši, i jako Vladika voskrese tridneven.

Bogorodičen: Joakim i Ana ponošenija bezčadstva, i Adam i Eva ot tli smertnija svobodistasja, prečistaja, vo svjatjem roždestvje tvojem. To praznujut i ljudiye tvoji, vini pregrješeni izbavlšesja, vnegda zvati ti: neplodi raždajet Bogorodicu, i pitatelnicu žizni našeja.

Prokimen: Jako vozveličišasja djela tvoja, Gospodi, vsja premudrostiju sotvoril jesi.

GLAS PETI

Tropar: Sobeznačalnoje Slovo Otcu i Duhovi, ot djevi roždšesja na spasenije naše, vospoim vjerniji i po-

klonimsja: jako blagovoli plotiju vziti na krest, i smert preterpjeti, i voskresiti umeršija, slavnim voskresenijem svojim.

Kondak: Ko adu, Spase moj, sošel jesi, i vrata sokrušivij jako vsesilen, umerših, jako sozdatelj, sovoskresil jesi, i smerti žalo sokrušil jesi, i Adam ot kljatvi izbavljen bist, čelovjekoljubče. Tjemže vsi zovem: spasi nas, Gospodi.

Bogorodičen: Radujsja, dve-re Gospodnja neprohodimaja: radujsja, stjeno i pokrove pritekajušćih k tebe: radujsja neoburevajemoje pristanišće, i neiskusobračnaja, roždšaja plotiju tvorca tvojego i Boga: moljašćine oskudjevaj o vospjevajušćih, i klanjajušćihsja roždestvu tvojemu.

Prokimen: Ti, Gospodi, sohra-niši ni, i sobljudeši ni ot roda sego i vo vjek.

GLAS ŠESTI

Tropar: Angelskija sili na grobje tvojem, i stregušćiji omertvješa, i stojašće Marija vo grobje, iščušći prečistago tjela tvojego. Pljenil jesi ad, ne iskusivsja ot nego: srjetil jesi djevu, darujaj život. Voskresij iz mertvih, Gospodi, slava tebe.

Kondak: Živonačalnoju dlaniju, umeršija ot mračnih udolij, žiznodavec voskresiv vsjeh Hristos Bog, voskresenije podade čelovječeskomu rodu: jest bo vsjeh Spasitelj, voskresenije i život, i Bog vsjeh.

Bogorodičen: Zastupnice hristijan nepostidnaja, hodataice ko tvorcu nepreloznaja, ne prezri grješnih molenij glasi, no predvari jako blagaja, na pomošč nas vjerno vopijušćih ti: uskori na molitvu, i potščisja na umolenije, predstatelstvujušći prisno, Bo-Bogorodice, čtušćih tja.

Prokimen: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

GLAS SEDMI

Tropar: Razrušil jesi krestom tvojim smert, otverzl jesi razbojniku raj, mironosicam plač preložil jesi, i apostolom propovjedati poveljel jesi: jako uskresl jesi, Hriste Bože, darujaj mirovi veliju milost.

Kondak: Ne ktomu država smertnaja vozmožet deržati čelovjeki: Hristos bo snide, sokrušaja i razorjaja sili jeja. Svjazujem bivajet ad: proroci so-glasno radujušsja, predsta glagoljušče, Spas suščim v vjerje: izidite vjerniji na uskresenije.

Bogorodičen: Jako našego uskresenija sokrovišče, na tja nadjejuščijasja, vsepjetaja, ot rova i glubini pre-grješenij vozvedi: ti bo povinija grjehu spasla jesi, roždšaja spasenije naše: ja-

že prežde roždstva djeva, i vo roždstvje djeva, i po roždstvje paki prebivaješi djeva.

Prokimen: Gospod krjepost ljudem svojim dast, Gospod blagoslovit ljudi svoja mirom.

GLAS OSMI

Tropar: S visoti snizšel jesi, blagoutrobne, pogrebenije prijal jesi tri-dnevnoje, da nas svobodiši strastej: ži-vote i uskresenije naše, Gospodi, slava tebe.

Kondak: Uskres iz groba, umeršija vzdvigl jesi, i Adama uskresil jesi, i Eva likujet vo tvojem uskreseniji, i mirstiji konci toržestvujuť, ježe iz mertvih vostanijem tvojim, mnogomilostive.

Bogorodičen: Vozbranjej vojevodje pobjeditelnaja, jako izbavlšesja ot zlih, blagodarstvenaja vospisujem ti ra-

bi tvoji, Bogorodice: no jako imuščaja državu nepobjedimuju, ot vsjakih nas bjed svobodi, da zovem ti: radujsja nevjesto nenevjestnaja.

Prokimen: Pomolitesja i vzdadite Gospodevi Bogu našem.

SEDMIČNI TROPARI

PONEDJELJAK: Anđelima

Tropar: glas 4.: Nebesnih voinstv arhistratizi, molim vas prisno mi nedostojniji, da vašimi molitvami ogradite nas krovom kril neveščestvenija vašeja slavi, sohranjajušče ni pripadajuščija prilježno, i vopijuščija: ot bjed izbavite ni, jako činonačalnici višnih sil.

Kondak: glas 2.: Arhistratizi božiji, služitelije božestvenija slavi, angelov načalnici i čelovjekov nastavnici, poleznoje nam prosite i veliju milost, jako bezplotnih arhistratizi.

Pogorodičen: V molitvah neuspajajuščuju Bogorodicu, i v predstavljanjstvih nepreložnoje upovanije, grob i u-

merščvlenije ne uderžasta: jakože bo života mater, k životu prestavi, v utrobu vselivijsja prisnodjevstvenuju.

Prokimen, glas 4.: Tvorjaj angeli svoja duhi, i slugi svoja plamen ognenij.

Pričasten: Tvorjaj angeli svoja duhi, i slugi svoja plamen ognenij. Ali luja, aliluja, aliluja.

UTORAK: Sv. Ivanu Krstitelju

Tropar, glas 2: Pamjat pravednago s pohvalani, tebje že dovljejet svidjeteljstvo Gospodne predteče: pokazal bo sia jesi voistinu i prorokov čestnejšij, jako i v strujah krestiti spodobilsja jesi propovjedanago. Tjemže za istinu postradav radujajsja, blagovjestil jesi i suščim vo adje Boga javlšagosja plotiju, vzemljuščago grjeh mira, i podajuščago nam veliju milost.

Kondak, glas 3.: Prežde neplodi dnes Hristova predteču raždajet, i toj

jest ispolnenije vsjakago proročstva: jehože bo proroci propovjedaša, na sego vo Jordanje ruku položiv, javisja božija slova prorok, propovjednik, vkupje i predteča.

Bogorodičen: Predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevidimo za ni molitsja Bogu: angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likostvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

Prokimen; glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

Pričasten: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja, aliluja, aliluja.

SRIJEDA: Presvetoj Bogorodici

Tropar kresta, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje, pobjedi blagovjernim lju-

dem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjaja krestom tvoim žiteljstvo.

K o n d a k, glas 4.: Voznesijsja na krest voleju, tezoimenitomu tvojemu novomu žiteljstvu, ščedroti tvoja daruj Hriste Bože: vozveseli siloju tvojeju blagovjernih ljudej, pobjedi daja im na supostati, posobije imuščim tvoje oružije mira, nepobjedimuju pobjedu.

P r o k i m e n, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

P r i č a s t e n: Čašu spasenija prijemu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja, aliluja, aliluja.

ČETVRTAK: Apostolima i svetom Nikoli

T r o p a r a p o s t o l i m a, glas 3.: Apostoli svjatiji, molite milostivago Boga, da pregrješenij ostavlenije podast dušam našim.

T r o p a r s v. N i k o l i, glas 4.: Pravilo vjeri i obraz krotosti, vozderžanija učitelja, javi tja stadu tvojemu, jaže

vešcej istina. Sego radi stjažal jesi smirenijem visokaja, niščetoju bogataja: otče svjaščenonačalniče Nikolaje, molí Hrista Boga, spastisja dušam našim.

K o n d a k a p o s t o l i m a, glas 2.: Tverdi ja i bogovješčanja propovjedatelji, verh učenik tvojih, Gospodi, prija! jesi v naslaždenije blagih tvojih i pokoj boljezni bo onjih, i smert prija! jesi pače vsjakago vseplodija, jedine svjedij serdečnaja.

K o n d a k s v. N i k o l i, glas 3.: V mirjeh svjate svjaščenodjejsvitelj pokazalsja jesi, Hristovo bo prepodobne evangeli je ispolniv, položil jesi dušu tvoju o ljudeh tvojih, i spasl jesi nepovini ja od smerti. Sego radi osvajatilsja jesi, jako velikij tajnik božija blagodatí.

B o g o r o d i č e n, glas 3.: Djeva dnes predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevimo za ni molitsja Bogu: angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likovstvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

Prokimen, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješćanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Pričasten: Vo vsju zemlju izide vješćanije ih, i v konci vselenija glagoli ih. Aliluja, aliluja, aliluja.

PETAK: Križu Gospodnjem

Tropar i Kondak isti kao u srijedu, vidi str. 295.

Prokimen, glas 7.: Voznosite Gospoda Boga našega, i poklanjajtesja podnožiju nogu jego, jako svjato jest.

Pričasten: Znamenasje na nas svjet lica tvojega, Gospodi. Aliluja, aliluja, aliluja.

SUBOTA: Svim svetima

Tropar, glas 2.: Apostoli, mučenici i proroci, svjatitelji, prepodobniji, dobre podvig soveršivšiji i vjeru sobljudišiji, derznovenije imušće ko Spasu, o

nas toga jako blaga molite spastisja, molimsja, dušam našim.

Kondak, glas 8.: Jako načatki jestestva, nasaditelju tvari, vselenaja pri-nosit ti, Gospodi, bogonosnija mučeniki: tjih molitvami v mirje glubocje cerkov tvoju, žiteljstvo tvoje, Bogorodiceju sobljudi, mnogomilostive.

Prokimen, glas 8.: Veselitesja o Gospodje i radujtesja, pravedniji.

Pričasten: Radujtesja pravedniji O Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja, aliluja, aliluja.

PRIGODNI TROPARI

ZA SVAKU POTREBU

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gospodi, pomiluj nas: vsjako bo otvjeta nedoumjejušče, siju ti molitvu jako Vladicje grješniji prinosim: pomiluj nas.

Konda k: Gospodi, pomiluj nas, na tja bo upovahom, ne prognjevajsja na ni zjelo, niže pomjani bezakonij naših: no prizri i ninje jako blagoutroben, i izbavi ni ot vrag naših: ti bo jesi Bog naš, i mi ljudiye tvoji, vsi djela ruku tvojeju, i imja tvoje prizivajem.

Bogorodičen: Miloserdija dveri otverzi nam, blagoslovenaja Boogrodice, nadjejuščijsja na tja da ne pogibnem, no da izbavimsja toboju ot bjed: ti bo jesi spasenije roda hristijanskogo.

Prokimen, glas 4.: Gospodi, usliši molitvu moju, vnuši molenije moje v istinje tvoje.

Pričasten: Usliši, Gospodi, glas moj, imže vozvah, i pomiluj mja. Aliluja, aliluja, aliluja.

ZA POKOJNE

Tropar, glas 2: Pomjani, Gospodi, jako blag rabi tvoja, i jelika vo žitiji sogrješiša, prosti: niktože bo bez grjeha, tokmo ti, jedin, mogij i pre-stavljenim dati pokoj.

Tropar, glas 8.: Glubinoju mudrosti čelovjekoljubno vsja strojaj, i poleznoje vsjem podavajaj, jedine sodjete-lju, upokoj, Gospodi, duši rab tvojih (dušu raba tvojego, dušu rabi tvojeja), na tja bo upovaniye vozložiša (vozloži) tvorca i žižditelja i Boga našego.

Konda k, glas 8.: So svjatimi upokoj, Hriste, duši rab tvojih, idježe njest boljezn, ni pečal, ni vzdihaniye, no žizn bezkonečnaja.

Bogorodičen: Tebje i stjenu, i pristanišće imami, i molitvenicu blagoprijatnu k Bogu: jegože rodila jesi, Bogorodice, beznevjestnaja, vjernih spasenije.

Prokimen, glas 6.: Duši ih vo blagih vodvorjatsja.

Pričasten: Blaženi, jaže izbral i prijal jesi, Gospodi, i pamjat ih v rod i rod. Aliluja, aliluja, aliluja.

TROPARI POMIČNIH SVETKOVINA

NEDJELJA MITARA I FARIZEJA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 3.: Vozdihanija pri-
nesem mitarskaja Gospodevi, i k nemu
pristupim grješnji jako Vladicje: hoš-
čet bo spasenija vsjeh čelovjekov: osta-
vlenije podajet vsjem kajušćimsja. Nas
bo radi voplotisja, Bog sij, Otcu sobe-
značalnij.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

Prokimen i Pričasten nedjelje redovi-
tog glasa.

NEDJELJA O BLUDNOM SINU

Tropar nedjelje redovitog glasa.

K o n d a k, glas 3.: Otečeskija slavi tvojeja udalihsja bezumno, vo zlih raštočiv, ježe mi predal jesi bogatstvo. Tjemže ti bludnago glas prinošu: sogrješih pred tobom, Otče ščedrij: prijmi mja kajuščasja, i sotvori mja jako jedinago ot najemnik tvojih.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

Prokimen i Pričasten nedjelje redovitog glasa.

NEDJELJA MESOPUSNA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

K o n d a k, glas 1.: Jegda priješi, Bože, na zemlju so slavoju, i trepeščut vsjačeskaja: rjeka že ognenaja pred sudiščem tečet, i knigi razgibajutsja, i tajnaja javljajutsja: togda izbavi mja ot ognja neugasimago, i spodobi mja odesnuju tebe stati, sudije pravednijejšij.

Bogorodičen nedjelje prvog glasa.

Prokimen, glas 3.: Velij Gospod naš, i velija krjepost jeho, i razuma jeho njest čisla.

Pričasten nedjelje redovitog glasa i ovaj: Radujtesja pravedniji, o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Ali luja (3 puta).

NEDJELJA SIROPUSNA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

K o n d a k, glas 6.: Premudrosti nastavniče, smisla podatelju, nemudrih nakazatelju i nišćih zaščitelju, utverdi, vrazumi serdce moje, Vladiko: ti dažd mi slovo, otčeje Slovo, se bo ustnam mojim ne vozbranju, vo ježe zvati tebje: milostive, pomiluj mja padšago.

Bogorodičen nedjelje šestog glasa.

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vzdadite Gospodevi Bogu našem.

Pričasten nedjelje redovitog glasa.

PRVA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar, glas 2.: Prečistomu obrazu tvojemu poklanjajemsja, blagij, pro-sjašće prošćenija pregrješnij naših, Hriste Bože; voleju bo blagovolil jesi plotiju vziti na krest, da izbaviši, jaže sozdao jesi, ot raboti vražija. Tjemže blagodarstveno vopijem ti: radosti ispolnil jesi vsja, Spase naš, prišedij spasti mir.

Slava: I ninje:

Kon d a k, glas 8.: Neopisanoje Slovo otčeje, iz tebe Bogorodice opisasja voploščajem, i oskvernšijsja obraz v drevneje voobraziv, božestvenoju dobrotoju smjesi: no ispovjedajušće spasienje, djelom i slovom, sije voobražajem.

Pro k i m e n, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi, Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeku.

Mjesto Dostojno: O tebe radujetsja, blagodatnaja, vsjakaja tvar, angelskij sobor i čelovječeskij rod, osvjašćenij hrame, i raju slovesnij, djevstvenaja pohvalo, iz nejaže Bog voplotisja, i mladenec bist, prežde vjek sij Bog naš: ložesna bo tvoja prestol sotvori, i črevo tvoje prostranjeje nebes sobjela. O tebe radujetsja, blagodatnaja, vsjakaja tvar, slava tebe.

Pri č a s t e n nedjelje redovitog glasa i ovaj:

Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

DRUGA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kon d a k, glas 4.: Ninje vremena djelatelnije javisja, pri dvereh sud, vo stanem ubo postjašćesja, prinesem slezi umilenija milostinjami, zovušće: Sogrje-

šihom pače peska morskago; no oslabi, sodjetelju vsjih, jako da prijemem netljenija vjenci.

Bogorodičen nedjelje četvrtog glasa.

Prokimen, glas 5.: Ti, Gospodi, sohraniši ni, i sobljudeši ni ot roda sego i vo vjek.

Mjesto Dostojno: O tebe radujetsja ... (str. 307).

Pričasten nedjelje redovitog glasa.

TREĆA NEDJELJA VEL. POSTA (»Krestopklona«)

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar krestu, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanje tvoje, pobjedi blagovjernim ljudem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjanja krestom tvojim žiteljstvo.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 7.: Uže plamenoje oružije ne hranit vrat jedemskih, na toje bo najde preslavnoje ugašenje,

drevo krestnoje, smerti žalo i adova pobjeda prognasja: i predstal jesi, Spase moj, vopija suščim vo adje: vnidite paki v raj.

Mjesto Svati j Bože: Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko, i svjatoje voskresenije tvoje slavim, (3 puta). Slava: I ninje: I svjatoje voskresenije tvoje slavim. Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko, i svjatoje voskresenije tvoje slavim.

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanje tvoje.

Mjesto Dostojno: O tebe radujetsja ... (str. 307).

Pričasten: Znamenasje na nas svjet lica tvojego, Gospodi. Aliluja (3 puta).

ČETVRTA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar, glas 1.: Pustinij žitelj, i v tjelesi angel, i čudotvorec pokazalsja

jesi, bogonose otče naš loane: postom, bdjenijem, molitvoju nebesnaja darovanja prijem, iscjeljaješi nedužnija i duši vjeroju pritekajušćih k tebe. Slava davšemu tebe krjepost: slava vjenčavšemu tja: slava djestvujušćemu toboju vsjem iscjelenija.

K o n d a k, glas 4.: Na visotje Gospod vozderžanija istina tja položi, jakože zvjezdu nelestnuju, svjetovodjaščuju konci, nastavniče loane, otče naš.

Bogorodičen nedjelje četvrtog glasa.

P r o k i m e n nedjelje redovitog glasa i ovaj, glas 8.:

Voshvaljatsja prepodobniji vo slavje, i vozradujutja na ložah svojih.

Mjesto D o s t o j n o: O tebe radujetsja ... (str. 307).

P r i č a s t e n nedjelje redovitog glasa i ovaj:

V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitisja. Aliluja (3 puta).

PETA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar, glas 8.: K tebe, mati, izvjestno spacesja ježe po obrazu: prijimši bo krest, posljedovala jesi Hristu, i djejušči učila jesi, prezirati ubo plot, prehodit bo, prilježati že ot duši, vešči bezsmertnej. Tjemže i so angeli sradujetsja, prepodobnaja Marije, duh tvoj.

K o n d a k, glas 3.: Bludami pervjeje preispolnena vsjačeskimi, Hristova nevjesta dnes pokajanjem javisja, angel-skoje žiteljstvo podražajušči, demoni kresta oružijem pogubljaet. Sego radi carstvija nevjestja javisja Marija pre-slavnaja.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

P r o k i m e n, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog izrailev.

Mjesto D o s t o j n o: O tebe radujetsja ... (str. 307).

P r i č a s t e n nedjelje redovitog glasa i ovaj:

V pamjat vječnuju budet pravednik,
ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja
(3 puta).

LAZAREVA SUBOTA

Tropar, glas 1.: Obščeje voskresenije
prežde tvojeja strasti uvjerjaja,
iz mertvih vzdvigl jesi Lazarja, Hriste
Bože. Tjemže i mi, jako otroci pobjedi
znamenija nosjašče, tebje pobjeditelju
smerti vopijem: osana v višnih, blago-
sloven grjadij vo imja Gospodne.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 2.: Vsjuh radost,
Hristos, istina, svjet, žizn i mira voskre-
senije, suščim na zemlji javisja, svojeju
blagostiju, i bist obraz voskresenija,
vsjem podaja božestvenoje ostavljenje.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo
Hrista krestistesja, vo Hrista obleko-
stesja. Aliluja (3 puta). Slava: i ninje:

Vo Hrista oblekotesja. Aliluja. Jelici
vo Hrista krestistesja, vo Hrista oble-
kotesja. Aliluja.

Prokimen, glas 3.: Gospod pro-
svješćenije moje, i Spasitelj moj, kogo
ubojusja.

Mjesto Dostojno: Čistuju slavno
počtim ljudije Bogorodicu, ognj bože-
stva prijemšuju v črevje neopalno, i
pjesmni nemolčnimi veličajem.

Pričasten: Iz ust mladenec i
ssušćih soveršil jesi hvalu. Aliluja (3
puta).

CVJETNA NEDJELJA

Prvi antifon

Vozljubih, jako uslišit Gospod glas
molenija mojego.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi
nas.

Jako prikloni uho svoje mnje, i vo
dni moja prizovu.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Objaša mja boljezni smertnija, bjedi adovi obrjetoša mja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Skorb i boljezn obrjetoh, i imja Gospodne prizvah.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Drugi antifon

Vjerovah, tjemže vozglagolah: az že smirihsja zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, vozsjedij na žrebja, pojuščija ti: aliluja.

Čto vozdam Gospodevi o vsjeh jaže vzdade mi;

Spasi nas, Sine Božij...

Čašu spasenija prijmu, i imja Gospodne prizovu.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Ispovjedajtesja Gospodevi, jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Tropar, glas 1.: Obščeje voskresenije prežde tvojeja strasti uvjerjaja, iz mertvih vozdvigl jesi Lazarja, Hriste Bože. Tjemže i mi, jako otroci pobjedi znamenija nosjašče, tebje pobjeditelju smerti vopijem: osanna vo višnih, blagosloven gradij vo imja Gospodne.

Da rečet ubo dom izrailev: jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Tropar: Obščeje voskresenije...

Da rekut ubo vsi bojaščijisja Gospoda: jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Tropar: Obščeje voskresenije...

Vhodnoje: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, blagoslovihom vi iz

domu Gospodnja, Bog Gospod i javisja nam.

Tropar: Obščeje voskresenije ...

Slava:

Tropar, glas 4.: Spogrebšesja tebe kreščenijem, Hriste Bože naš, bezsmertnija žizni spodobihomsja voskresenijem tvojim, i vospjevajušče zovem: osanna v višnih, blagosloven grjadij vo imja Gospodne.

I ninje:

Kondak, glas 6.: Na prestolje na nebesi, na žrebjati na zemlji nosimij, Hriste Bože, angelov hvalenije, i djetej vospjevanije prijal jesi, zovušćih ti: blagosloven jesi grjadij Adama vozvati.

Prokimen, glas 4.: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.

Pričasten: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam. Aliluja (3 puta).

VELIKI ČETVRTAK

Tropar, glas 8.: Jegda slavniji učenci na umoveniji večeri prosvješćahu-sja, togda Juda zločestivij srebroljubijem nedugovav omračašesja, i bezakonnim sudijam tebe pravednago Sudiju predajet. Vižd, imjenij račitelju, sih radi udavlenije upotrebivša; bježi nesitija duši, učitelju takovaja derznuvšija: iže o vsjeh, blagij Gospodi, slava tebe.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 2.: Hljeb prijem v rucje predatelj, sokroveno tija prostirajet, i prijemlet cjenu sozdavšago svojima rukama čelovjeka, i ne ispravljen prebist Juda rab i lstec.

Prokimen, glas 7.: Knjazi ljudstvi sobrašasja vkupje na Gospoda, i na Hrista jeho.

Mjesto lže heruvimi; glas 6.: Večeri tvojeja tajnija dnes, Sine Božij, pričastnika mja primi, ne bo vragom tvojim tajnu povjem, ni lobzanija ti dam jako Juda, no jako razbojnik ispovjedaju tja: pomjani mja, Gospodi, v carstviji tvojem.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Stranstvija Vladičnja, i bezsmertnija trapezi na gornjem mjestje visokimi umi, vjerniji pridite nasladimsja, vžešedša Slova, ot Slova naučivšesja, jehože veličajem.

Mjesto Pričastena i Da ispolnjatsja pjeva se: Večeri tvojeja tajnija dnes...

VELIKA SUBOTA

Tropar, glas 2.: Blagoobraznij Josif, s dreva snem prečistoje tjelo tvo-

je, plaščaniceju čistoju obviv, i blagohanmi v grobje novje pokriv položi.

Tropar: Jedga snizšel jesi... str. 284).

Slava: glas 2.:

Mironosicam ženam, pri grobje predstav angel vopijaše: mira mertvim sut prilična, Hristos že istljenija javisja čužd.

I ninje: glas 6.:

Bezdnju zaključiviv, mertv zritsja, i smirnoju i plaščaniceju obvivsja, v grobje polagajetsja jako smertnij bezsmertnij, ženi že prijoša pomazati jeho mirom, plačuščija gorko i vopijuščija: sija subota jest preblagoslovenaja, v nejže Hristos usnuv, voskresnet tridneven.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista krestitesja... str. 312).

Prokimen, glas 8.: Vsja zemlja da poklonitsja tebe, i pojet tebe, da pojet že imeni tvojemu, Višnij.

Mjesto Ali-lu-ja iza Apostola pjeva se po glasu 7.: Voskresni, Bože, sudi zemlji, jako ti nasljediši vo vsjeh jazicjeh.

Mjesto Iže heruvimi pjeva se po glasu 8.: Da molčit vsjakaja plot čelovječa, i da stojit so strahom i trepetom. I ničtože zemnoje v sebye da pomišljajet. Car bo carstvujuščih, i Gospod gospodstvujuščih. Prihodit zaklatisja, i datisja v snjed vjernim. Pret-hodjat že semu lici angelskiji so vsjakim načalom i vlastiju. Mnogoočitiji heruvimi i šestokrilatiji serafimi. Lica zakrivajušče, i vopijušče pjesn, aliluja, aliluja, aliluja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Ne ridaj mene Mati, zrzašči vo grobje, jehože v črevje bez sjemene začala jesi sina: vstanu bo i proslavljusja, i voznesu so slavoju neprestano

jako Bog, vjeroju i ljuboviju Tja veličajuščih.

Pričasten: Vosta jako spja Gospod, i voskrese spasajaj nas, aliluja, aliluja, aliluja.

USKRS

Prvi i drugi antifon uzima se nedjeljni (vidi tekst liturgije).

Antifon treći

Da voskresnet Bog, i rastočatsja vrazi jeho, i da bježat ot lica jeho nenavidjašćiji jeho.

Tropar: Hristos voskrese iz mertvih, smertiju smert poprav, i suščim vo grobje život darovav.

Jako isčezajet dim, da isčeznut, jako tajet vosk ot lica ognja.

Hristos voskrese...

Tako da pogibnut grješnici ot lica Božija, a pravednici da vozveseljatsja.

Hristos uskresse ...

V h o d n o j e : V cerkvah blagoslovite Boga, Gospoda ot istočnik israilevih.

Tropar: Hristos uskresse ...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 8.: Ašče i vo grob snizšel jesi, bezsmertne, no adovu razrušil jesi silu, i uskresl jesi jako pobjeditelj, Hriste Bože, ženam mirinosicam vješčavij: radujtesja, i tvojim apostolom mir darujaj, padšim podajaj uskresenije.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista krestistesja ... (str. 312).

P r o k i m e n, glas 8.: Sej den, jegože sotvori Gospod, vozradujemsja i vozveselimsja v on.

Mjesto D o s t o j n o : Angel vopijaše blagodatnej: čistaja djevo, radujšja. I paki reku radujšja: tvoj sin uskresse trideneven ot groba, i mertvija vzdignuvij: ljudije veselitesja.

Svjetsja, svjetsja, novij Jerusalime, slava bo Gospodnja na tebje vozsija: likuj ninje i veselisja, Sione. Ti že, čistaja, krasujšja, Bogorodice, o vostaniji roždstva tvojego.

Pričasten: Tjelo Hristovo prijmite, istočnika bezsmernago vkusite. Aliluja (3 puta).

Mjesto: »Blagosloven grjadij«, »Vidjehom svjet istinij«, »Da ispolnjatsja«, »Budi imja Gospodne«, i »Slava: I ninje:« pjeva se: Hristos uskresse ...

(Napomena: Svi ovi dijelovi uzimlju se kroz čitav Svijetli tjedan, izuzev Prokimen, koji je za svaki dan drugačiji).

Prokimeni u Svijetlom tjednu

Uskrsni ponedjeljak: glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješćanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Uskrsni utorak: glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Uskrsna srijeda: glas 4.: Pomjanu imja tvoje vo vsjakom rodje i rodje.

Uskrsni četvrtak: glas 3.: Pojte Bogu našem, pojte, pojte carevi našem pojte.

Uskrsni petak: glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješćanije ih, i v konci vsele-nija glagoli ih.

Uskrsna subota: glas 3.: Gospod prosvješćenije moje i Spasitelj moj, kogo ubojusja.

NEDJELJA DRUGA: O TOMI

Tropar, glas 7.: Zapečatanu grobu, život ot groba vozsijal jesi, Hriste Bože, i dverem zaključenim, učenikom pred-stal jesi, vsjih voskresenije, duh pravij tjemi obnavljaja nam, po velicjej tvojej milosti.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Ljubopitnoju de-sniceju žiznopodatelnaja tvoja rebra Toma ispita, Hriste Bože: zaključenim bo dverem jako všel jesi, s proćimi apostoli vopijaše tebj: Gospod jesi i Bog moj.

Prokimen, glas 3.: Velij Gospod naš, i velija krjepost jeho, i razuma jeho njest čisla.

Mjesto Dostojno: Angel vopi-jaše... (str. 323).

Pričasten: Pohvali, Jerusalime, Gospoda; hvali Boga tvojego, Sione. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA TREĆA: O MIRONOSICAMA

Tropar, glas 2. Jegda snizšel jesi... (str. 284).

Tropar, glas 2.: Blagoobraznij Josif, s dreva snem prečistoje tjelo tvoje, plaščaniceju čistoju obviv i blagouhanmi, vo grobje novje pokri položi: no tridneven voskresl jesi, Gospodi, podaja mirovi veliju milost.

Slava:

Kondak, glas 2.: Radovatisja mironosicam poveljel jesi, plač pramatere Evi utolil jesi voskresenijem tvojim, Hriste Bože, apostolom že tvojim povjedati poveljel jesi: Spas voskrese ot groba.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašče i vo grob snizšel jesi... (str. 322).

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše... (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo priimate, istočnika bezsmertnago vkusite. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA ČETVRTA: O RASLABLENOM

Tropar, glas 3.: Da veseljatsja nebesnaja... (str. 285).

Slava:

Kondak, glas 3.: Dušu moju, Gospodi, vo grjesjeh vsjačeskih i bezmjestnimi djejanmi ljutje razslablenu vzdigni božestvenim tvojim predstatelstvom, jakože i razslablenago vzdvigl jesi drevle, da zovu ti spasajem: ščedre, slava, Hriste, deržavje tvoje.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašče i vo grob sniz-
šel jesi... (str. 322).

Prokimen, glas 1.: Budi, Gospodi,
milost tvoja na nas, jakože upovahom
na tja.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše...
(str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo (str. 323)
i: Hvalite Gospoda... (str. 284).

SRIJEDA PREPOLOVLJENJA

Tropar, glas 8.: Prepolovivšusja
prazniku, žažduščuju dušu moju bla-
gočestija napoj vodami, jako vsjem,
Spase, vozopil jesi: žaždaj da grjadet
ko mnje i da pijet. Istočniče žizni na-
šeja, Hriste Bože, slava tebe.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Prazniku zako-
nomu prepolovlajajuščusja, vsjeh tvorče

Vladiko, k predstojaščim glagolal jesi,
Hriste Bože: prijdite i počerpite vodu
bezsmertija. Tjemže tebe pripadajem i
vjerno popijem: ščedroti tvoja daruj
nam, ti bo jesi istočnik žizni našeja.

Prokimen: Glas 3.: Velij Gospod
naš, i velija krjepost jeho, i razuma
jego njest čisla.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 8.:
Čužde matere djevstvo, i strano djevan
djetoroždenije: na tebe, Bogorodice,
oboja ustrojišasja. Tjem tja vsja ple-
mena zemnaja neprestano veličajem.

Pričasten, Jadij moju plot, i pi-
jaj moju krov, vo mnje prebivajet i az
v nem, reče Gospod. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA PETA: O SAMARJANCI

Tropar, glas 4.: Svjetluju voskrese-
nija... (str. 286).

Tropar, glas 8.: Prepolovivšusja praz-
niku... (str. 328).

Slava:

K o n d a k, glas 8.: Vjeroju prišedši na kladjaz, samarjaninja vidje tja pre-mnogosti vodu, jejuže napojivšisja obilno, carstvije višnjeje nasljedova vječno prisnoslavnaja.

I ninje:

Kondak, glas 4.: Prazdniku zakonomu ... (str. 328).

Prokimen, glas 3.: Pojte Bogu našem, pojte, pojte carevi našem, pojte.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše ... (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo ... (str. 323). i: Hvalite Gospoda ... (str. 284).

NEDJELJA ŠESTA: O SLIJEPCU

Tropar, glas 5.: Sobeznačalnoje slovo ... (str. 287).

Slava:

K o n d a k, glas 4.: Duševnima očima osljeplen k tebe, Hriste, prihoždu, jakože sljepij ot rođenija, pokajanijem zovu ti: ti sušćih v tmje svjet presvjetlij.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašće i vo grob snizšel jesi ... (str. 322).

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vzdadite Gospodevi Bogu našem.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše ... (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo ... (str. 323). i: Hvalite Gospoda ... (str. 284).

UZAŠAŠĆE GOSPODNJE — SPASOVO

Prvi antifon

Vsi jazici vospješćite rukami, voskliknite Bogu glasom radovanja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Jako Gospod višnij strašen, car velij po vsej zemlji.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Pokori ljudi nam, i jaziki pod nogi našja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Vzide Bog v voskliknoveniji, Gospod vo glasje trubnje.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Drugi antifon

Velij Gospod i hvalen zjelo, vo gradje Boga našego, v gorje svjatjej jago.

Spasi nas, Sine Božij, vzosnesijsja vo slavje, pojuščija ti: aliluja.

Gori sionskija, rebra sjeverova, grad carja velikago.

Spasi nas, Sine Božij ...

Bog v tjažestjeh jago znajem jest, jegda zastupajet i.

Spasi nas, Sine Božij ...

Jako se carije zemstiji sobrašasja, snidošasja vkupje.

Spasi nas, Sine Božij ...

Slava: I ninje: Jedinordnij Sine ...

Treći antifon

Uslišite sija, vsi jazici, vnušite, vsi živuščiji po vselenjej.

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi vo slavje, Hriste Bože naš, radost sotvorivij učenikom, objetovanijem svjatago Duha, izvješčenim im bivšim blagoslovenijem, jako ti jesi Sin Božij, izbavitelj mira.

Zemnorodniji že i sinove čelovječe-stiji, vkupje bogat i ubog.

Vozneslsja jesi vo slavje...

Usta moja vozglagoljut premudrost,
i poučenje serdca mojega razum.

Vozneslsja jesi vo slavje...

V h o d n o j e: Vzide Bog vo vosklik-
noveniji, Gospod vo glasje trubnje.

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi vo
slavje...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 6.: Ježe ot nas ispol-
niv smotrenije, i jaže na zemlji soje-
diniv nebesnim, vozneslsja jesi vo slav-
je, Hriste Bože naš, nikakože otlu-
čajasja, no prebivaja neotstupnij, i
vopija ljubljaščim tja: az jesm s vami,
i niktože na vi.

P r o k i m e n, glas 7.: Voznesisja na
nebesa, Bože, i po vsej zemlji slava
tvoja.

M j e s t o D o s t o j n o: Veličaj duše
moja, iže v slavje na nebesa s plotiju
vozneshšagosa Gospoda.

Irmos, glas 5.: Tja pače uma i slovese
Mater Božiju, v ljetu bezljjetnago neiz-
rečeno roždšuju, vjerniji jedinomu dre-
no veličajem.

P r i č a s t e n: Vzide Bog v vosklik-
noveniji, Gospod vo glasje trubnje.
Aliluja (3 puta).

NEDJELJA SEDMA: SVETIH OTACA

Tropar, glas 6.: Angelskija sili...
(str. 289).

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi...
(str. 333).

T r o p a r, glas 8.: Preproslavljen jesi,
Hriste Bože naš, svjetila na zemlji otc
našja osnovavij, i tjemi ko istinjej
vjerje vsja ni nastavivij: mnogoblago-
utrobne, slava tebj.

Slava

K o n d a k, glas 8.: Apostol propo-
vjedanije i otec dogmati jedinu vjeru

utverdiša cerkvi, jaže i nosjašči rizu istini, istkanu ot svišnjago bogoslovija, pravo pravit i slavit blagočestija veli-koje tajinstvo.

I ninje:

Kondak, glas 6.: Ježe o nas ispol-niv... (str. 334).

Prokimen, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi, Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeki.

Pričasten: Hvalite Gospoda..... (str. 284). i: Radujtesja pravedniji... (str. 299).

DUHOVI

Prvi antifon

Nebesa povjedajut slavu Božiju, tvo-renije že iruku jeho vozvješčajet tverd.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Den dni otrigajet glagol, i nošč nošči vozvješčajet razum.

Molitvami Bogorodici...

Vo vsju zemlju izide vješčaniye ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Uslišit tja Gospod v den pečali, zašči-tit tja imja Boga Jakovlja.

Spasi nas, Utješitelju blagij, pojušči-ja ti: aliluja.

Poslet ti pomošč ot svjatago, i ot Siona zastupit tja.

Spasi nas, Utješitelju blagij...

Dast ti Gospod po serdцу tvojemu, i ves sovjet tvoj ispolnit.

Spasi nas, Utješitelju blagij...

Slava: I ninje:
Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Gospodi, siloju tvojeju vozveselitsja car, i o spaseniji tvojem vozradujetsja zjelo.

Tropar, glas 8.: Blagosloven jesi, Hriste Bože naš, iže premudri lovci javlej, nizposlav im Duha svjatago, i tjemi ulovlej vselenuju: čelovjekoljubče, slava tebe.

Želaniya serdca jego dal jesi jemu, i hotjenija ustnu jego njesi lišil jego. Blagosloven jesi, Hriste Bože naš...

Jako predvaril jesi jego blagoslovenijem blagostinim, položil jesi na glavje jego vjenec ot kamene čestna.

Blagosloven jesi, Hriste Bože naš...

Vhodnoje: Voznesisja, Gospodi, siloju tvojeju, vospojem i pojem sili tvoja.

Tropar: Blagosloven jesi...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Jegda snizšel jaziki slija, razdjeljaše jaziki višnjij: jegda že ognenija jaziki razdajaše, v sojedenenije vsja prizva, i soglasno slavim vsesvjatago Duha.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista krestistesja, vo Hrista oblekoste-sja. Aliluja.

Prokimen, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčaniye ih, i v konci vsele-nija glagoli ih.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, v trijeh licjeh suščeje, jedino božestvo.

Irmos, glas 4.: Radujsja, carice, materodjevstvenaja slavo: vsjaka bo udobobraščateljnaja blagoglagolivaja usta vitijstvovati ne moguť tebe pjeti dostojno izumjevajet že um vsjak tvoje roždestvo razumjeti. Tjemže tja soglasno slavim.

Pričasten: Duh tvoj blagij postaviti mja na zemlju pravu. Aliluja (3 puta).

DUHOVSKI PONEDJELJAK

Sve kao i jučer, osim:

Trisvjato je: Svjatij Bože...

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

NEDJELJA SVIH SVETIH

Tropar, glas 8.: S visoti snizšel jesi... (str. 291).

Tropar svetima, glas 4.: Vo vsem mirje mučenik tvojih krovni, jako bagrjaniceju i vissom, cerkov tvoja ukrasivšisja, tjemi vopijet ti, Hriste Bože: ljudem tvojim ščedroti tvoja nisplosi, mir žiteljstvu tvojemu daruj, i dušam našim veliju milost.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Jako načatki jeststva... (str. 299).

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vzdadite Gospodevi Bogu našem.

Prokimen, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog israilev.

Pričasten: Hvalite Gospoda (str. 284). i: Radujtesja pravedniji... str. 299).

TIJELOVO — PRAZNIK EUHARISTIJE

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se u četvrtak iza nedjelje svih svetih).

Prvi antifon

Gospod paset mja, i ničtože mja lišit, na mjestje zlačnje, tamo vseli mja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Ašče bo i pojdu posredje sjeni smert-nija, ne ubojusja zla, jako ti so mnoju jesi.

Molitvami Bogorodici...

Ugotoval jesi pred o mnoju trapezu suprotiv stužajuščih mnje.

Molitvami Bogorodici...

Slava: i ninje:

Molitvamj Bogorodici...

Drugi antifon

Vjerovah, tjemže vozglagolah, az že smirihsja zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, pitavij plotiju i kroviju svojeju, pojuščija ti: aliluja.

Čto vozdam Gospodevi o vsjeh, jaže vzdade mi.

Spasi nas, Sine Božij...

Čašu spasenija prijemu i imja Gospodne prizovu.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Vnegda prižvati mi, usliša mja Bog pravdi mojeja.

Tropar, glas 4.: Vospominanije tvoje, Hriste Bože naš, vozsija mirovi den prazdenstven: ot tebe bo rib lovci učahusja, bezkrovnjuju ti žertvu hljebom i vinom prinositi, i tako tvoriti tvoje Božestvenoje vospominanije, ježe i mi prazdnujušče zovem: Gospodi, slava tebe.

Požrite žertvu pravdi, i upovajte na Gospoda.

Vospominanije tvoje...

Dal jesi veselije v serdcje mojem, ot ploda pšenici, vina i jeleja svojego umnožišasja.

Vospominanije tvoje...

Vhodnoje: Tebe požru žertvu hvali, i vo imja Gospodne prizovu.

Tropar, glas 4.: Vospominanije tvoje...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 4.: Se predležit Hristos na pišču vsjem: pridite i pripadajušče poklonimsja Hristu Bogu, simi tajnami utajenomu, so umilenijem vzivajušče: Vladiko, da ne opališi nas nedostojnih priobščenijem, no budi popalja-ja grjehi, i očišćaja duši našja.

P r o k i m e n, glas 4.: Napita ih ot tuka pšenična, i ot kamene meda nasiti ih.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, Gospoda, plot i krov svoju v pišču tajnu davšago.

I r m o s, glas 2.: Ves jesi želanije, ves sladost, Slove Božij, djevi sine, Bože bogov, Gospodi, svjatih presvjatij: tjem tja vsi, so roždšēju veličajem.

P r i č a s t e n: Jadij moju plot, i pijaj moju krov, vo mnje prebivajet, i az v nem, reče Gospod. Aliluja (3 puta).

PRESVETO SRCE ISUSOVO

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se trećeg petka iza Duhova).

Prvi antifon

Kol voljublena selenija tvoja, Gospodi sil: želajet i skončavajetsja duša moja vo dvori Gospodni.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Serdce moje i plot moja vozradovastasja o Bozje živje.

Molitvami Bogorodici...

Ibo ptica obrjete sebje hraminu, i gorlica gnjezdo sebje, idježe položiti ptenci svoja.

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Ispovjemsja tebe, Gospodi, vsjem
serdcem mojim, povjem vsja čudesa
tvoja.

Spasi nas, Sine Božij, voljubivij bez-
konečno, pojušćija ti: aliluja.

I da upovajut na tja znajušćiji imja
tvoje, jako ne ostavil jesi vziškajušćih
tja, Gospodi.

Spasi nas, Sine Božij...

Želanije ubogih uslišal jesi, Gospodi,
ugotovaniju serdca ih vnjat uho tvoje.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: i ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Otrignu serdce moje slovo blago, gla-
golju az djela moja carevi.

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gos-
podi, pomiluj nas: vjakago bo otvje-

ta nedoumjejušće, siju ti molitvu jako
Vladicje grješnji prinosim: pomiluj
nas.

Krasen dobrotoju pače sinov čelovje-
českih, izlijasja blagodat vo ustnah tvo-
jih.

Pomiluj nas, Gospodi...

Krasotoju tvojeju i dobrotoju tvoje-
ju: i naljaci, i uspjevaj, i carstvuj istini
radi i krotosti i pravdi.

Pomiluj nas, Gospodi,...

V h o d n o j e: Ispovjedajtesja Gos-
podi, jako blag, jako vo vjek milost
jego.

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gos-
podi...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 8.: Vozbrani Voj-
vodo i Gospodi, ada pobjeditelju, jako
izbavlsja ot vječnija smerti, pohvalnaja

vospisuju ti, sozdanije i rab tvoj: no jako imjejaj miloserdije neizrečenoje: ot vsjakih mja bjed svobodi, zovušča: Isuse, Sine Božij, pomiluj mja.

Prokimen, glas 4.: Povjem imja tvoje bratiji mojej, posredje cerkve vospoju tja.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, sladčajšago Isusa, čelovjekoljubca.

Irmos: Ot Boga Slova, neizrečenoju mudrostiju prišedšago obnoviti Adama, jadiju v tljenje padšago ljutje, ot svjatija Djevi neizrečeno voplotivšagosja nas radi, vjerniji, jedinomudreno pjesnmi veličajem.

Pričasten: Vidješa vsi konci zemlji spasenije Boga našego. Aliluja (3 puta).

MUKE PRESVETE BOGORODICE

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se u treću subotu iza Duhova).

Tropar, glas 6.: So učnikom djevtstvenikom Mati Djeva predstojašči krestu, iže iz neja prošedšemu, ne terpjašči sego zrjeti vozvišajema na krest, vopijaše, sojemlema bivši ridanmi: kako straždeši, iže jestestvom bezstrasten; slavlju tvoju neizrečenuju, Sine moj, blagost, vsjak um preimuščaju.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Vidjašči tja na krestje prigvoždajema, Isuse, i strasti prijemljušča voleju, Vladiko, Djeva i Mati tvoja, uvi, mnje, vopijaše, čado sladkoje: rani nepravednje kako terpiši, iscjelitelju čelovječeskago nemoženija: i ot tli vsjeh izbavivij miloserdijem tvojim.

Prokimen, glas 4.: Plača plakasja v nošči, i slezi jeja na lanitu jeja.

Pričasten: Ašče jest boljezn, jako boljezn moja; sego radi i utroba moja smjatesja vo mnje. Aliluja (3 puta).

TROPARI NEPOMIČNIH SVETKOVINA

OBREZANJE GOSPODNJE

I SV. BAZILIJE VEL.

1. siječnja

Tropar Obrezanju, glas 1.: Na prestolje ognježračnem v višnih sjedaj so Otcem beznačalnim, i božestvenim tvojim Duhom, blagovolil jesi roditisja na zemlji ot otrokovici neiskusomužnija tvojeja Matere, Isuse: sego radi i obrežan bil jesi jako čelovjek osmodnev-nij. Slava vseblagomu tvojemu sovjetu, slava smotreniju tvojemu: slava snishoždeniju tvojemu, jedine čelovjekoljubče.

Tropar svecu, glas 1.: Vo vsju zemlju izide vješčanije tvoje, jako pri-

jemšuju slovo tvoje, imže bogoljepno naučil jesi, jestestvo sušćih ujasnil jesi, čelovječeskija običaji ukrasil jesi: carskoje svjaščeniye otče prepodobne Vasilije, moli Hrista Boga, spastisja dušam našim.

Slava:

Kondak svecu glas 4.: Javilsja jesi osnovaniye nepokolebimoje cerkve, podaja vsjem nekradomoje gospodstvo čelovjekom, zapečatljeja tvojimi veljenmi, nebo-javlene Vasilije prepodobne.

Slava: I ninje:

Kondak Obrezaniju, glas 3.: Vsjech Gospod obrjezanije terpit, i čelovječeskaja pregrješenija jako blag obrjezujet: dajet spasenije dnes miru: radujetsja že v višnih i sozdatelev jerarh i svjetonosnij, božestvenij tajnik Hristov Vasilij.

Prokimen Obrezanju, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja i blagoslovi dostojanije tvoje.

Prokimen svecu, glas 1.: Usta moja vozglagoljut premudrost, i poučeniye serdca mojego razum.

Mjesto Dostojno: O tebj e radujetsja ... (str. 307).

Pričasten nedjeljni i ovaj: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja (3 puta).

SUBOTA PRED BOGOJAVLJENJEM

Prokimen dana, glas 8.: Veselitesja o Gospodje i radujtesja pravedniji.

Pričasten: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

PREDPRAZDENSTVO BOGOJAVLJENJA

od 2. siječnja

Tropar, glas 4.: Gotovisja, Zavulone, i krasujsja, Neftalime: Jordane rje-ko, stani, podimi vzigraja krestitisja grijadušča Vladiku. Veselisja Adame, s pramateriju, ne krijta sebe, jakože v raji prežde: ibo nagi vidjev vi javisja, da oblečet v pervuju odeždu: Hristos javisja, vsju tvar hotja obnoviti.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: V strujah dnes jordanskih biv Gospod, loanu vopijet: ne ubojsja krestiti mja, spasti prijdoh Adama pervozvanago.

Prokimen i Pričasten: sveca ili dana.

NEDJELJA PRED BOGOJAVLJENJEM

Tropar nedjelje redivitog glasa.

Tropar predprazdenstva: Gotovisja Zavulone...

Slava: I ninje:

Kondak predprazdenstva: V strujah dnes... (str. 354).

Prokimen i Pričasten nedjelje redovitog glasa.

NAVEČERJE BOGOJAVLJENJA —
MALI BADNJAK

5. siječnja

Tropar, glas 4.: Vozvraščašesja inogda Jordan rjeka milotiju jelisejevoju, vozesušusja Iliji, i razdjeljahusja vodi sjudu i vsjudu, i bist jemu suh put iže mokrij, vo obraz voistinu kreščenija, imže mi tekuščeje žitija prehodim šestvije: Hristos javisja vo Jordanje osvja-titi vodi.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 2.: Vsjuh Hriste blagoutrobije, otjemlja pregrješnij mno-

žestvo, milosti radi bezmjernija, jordan-
skimi vodami krestitisja grjadeši jako
čelovjek, odeždu mja odjevaja, slavi
drevnija obnažena ljutje.

Prokimen, glas 3.: Gospod pro-
svješćenije moje i Spasitelj moj, kogo
ubojusja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas
6.: Ne ridajte vsuje, otčajanija tenetami
udavljajemi čelovjeci poviniji zlih, no
v umireniji duši pristupim, očišćajušče-
mu vsja, jako jedinomu čistomu, i da-
juščemu prošćenije krešćenijem.

Pričasten: Hvalite Gospoda s
nebes, hvalite jega vo višnih, Aliluja (3
puta).

BOGOJAVLJENJE GOSPODNJE

6. siječnja

Prvi antifon

Vo ishodje israilevje ot Egipta, domu
Jakovlja iz ljudej varvar.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi
nas.

Bist Juda svjatinja jega, Israil oblast
jega.

Molitvami Bogorodici...

More vidje i pobježe, Jordan vozvratil-
sja vspjat.

Molitvami Bogorodici...

Čto ti jest more, jako pobjeglo jesi;
i tebje Jordane jako vozvratilsja vspjat

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Vozljubih, jako uslišit Gospod glas
molenija mojega.

Spasi nas, Sine Božij, krestivijsja vo
Jordanje ot Ioana, pojuščija ti: aliluja.

Jako prikloni uho svoje mnje, i vo
dni moja prizovu.

Spasi nas, Sine Božij...

Objaša mja boljezni smertnija, vjedl-
adovi obrjetoša mja.

Spasi nas, Sine Božij...

Milostiv Gospod i praveden, i Bog naš milujet.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Ispovjedajtesja Gospodevi, jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Tropar, glas 1.: Vo Jordanje kreščajuščusja tebe, Gospodi, trojčeskoje javisja poklonenije: roditelev bo glas svidjetelstvovaše tebe, vozljubljenago tja Sina imenuja: i Duh v vidje golubinje, izvjestvovaše slovese utverždenije. Javlejsja, Hriste Bože, i mir prosvješčej, slava tebe.

Da rečet ubo dom israilev, jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Vo Jordanje...

Da rečet ubo dom Aaron, jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Vo Jordanje...

Da rekut vsi bojaščijisja Gospoda, jako blag, jako vo vjek milost jeho.

Vo Jordanje...

Vhodnoje: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, blagoslovihom vi iz domu Gospodnja, Bog Gospod i javisja nam.

Tropar; glas 1.: Vo Jordanje...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Javilsja jesi dnes vselenjej, i svjet tvoj, Gospodi, zname-nasja na nas, v razumje pojuščih tja: prišel jesi, i javilsja jesi svjet nepri-stupnij.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista... (str. 312).

Prokimen, glas 4.: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.

Mjesto Dostojno: Veličaj duše moja, vo Jordanje krestivšagosja carja Hrista.

Irmos, glas 2.: Nedoumjejet vsjak jazik blagohvaliti po dostojaniju, izumjevajet že um i premirnij pjeti tja Bogorodice, obače blagaja sušči, vjeru primi, ibo ljubov vjesi božestvenuju našu. Ti bo hristijan jesi Predstatelnica, tja veličajem.

Pričasten: Javisja blagodat Božija spasiteljnjaja vsjem čelovjekom. Aliluja (3 puta).

TRI SVETITELJA:

Bazilije Vel., Grgur Bogoslov i Ivan Zlat.

30. siječnja

Tropar, glas 4.: Jako apostolov jedinatoravniji, i vselenija učitelije, Vladi-ku vsjih molite, mir vselenjej darovati, i dušam našim veliju milost.

Kondak, glas 2.: Svjaščeniija i bogovješčaniija propovjedniki, verh učitelej Gospodi, prijal jesi v naslaždenije blagih tvojih i upokojenije: trudi bo onjeh i smert prijal jesi pače vsjakago vseplodija, jedine proslavljaaj svjatija tvoja.

Bogorodičen, glas 6.: Zastupnice hristijan... (str. 289).

Prokimen, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčaniije ih, i v konci vsele-nija glagoli ih.

Pričasten: Radujtesja pravedni-ji o Gospodje, pravim podobajet pohva-la. Aliluja (3 puta).

SRETENJE GOSPODNJE

2. veljače

Vhodnoje: Skaza Gospod spase-nije svoje, pred jaziki otkri pravdu svoju.

Tropar, glas 1.: Radujsja blagodatnaja Bogorodice Djevo, iz tebe bo voz-sija solnce pravdi, Hristos Bog naš, prosvješčajaj suščija vo tmje: veselisja i ti starče pravednij, prijemij vo obja-tija svoboditelja duš naših, darujuščago nam voskresenije.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 1.: Utrobu djevičinu osvjetivij roždestvom tvojim, i rucje Si-meonje blagoslovivij, jakože podobaše, predvariv i ninje spasl jesi nas Hriste Bože: no umiri vo branah žiteljstvo, i ukrjepi carej, ihže voljublubil jesi, jedine čelovjekoljubče.

Prokimen, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Mjesto Dostojno: Bogorodice djevo, upovanije hristijanom, pokrij, so-bljudi i spasi na tja upovajuščih.

Irmos, glas 3.: V zakonje sjeni i pi-sanij, obraz vidim vjerniji, vsjak muže-skij pol ložesna razverzaja, svjat Bogu. Tjem pervoroždenoje Slovo, Otca bez-načalna, Sina pervorodjaščasja Materiju neiskusomužno veličajem.

Pričasten: Čašu spasenija priju-mu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja (3 puta).

BLAGOVIJEST

25. ožujka

Vhodnoje: Blagovjestite den ot dne spasenije Boga našego.

Tropar, glas 4.: Dnes spasenija našego glavizna, i ježe ot vjeka tajnstva javlenije: Sin Božij sin djevi bivajet, i Gavriil blagodat blagovjestvujet. Tjem-že i mi s nim Bogorodicje vozopijim: radujsja blagodatnaja, Gospod s toboju.

K o n d a k, glas 8.: Vozbranoj vojvodje pobjediteljna, jako izbavlšesja ot zlih, blagodarstvenaja vospisujem ti rabi tvoji, Bogorodice: no jako imuščaja državu nepobjedimuju, ot vsjakih nas bjed svobodi, da zovem ti: radujsja nevjesto nenevjestnaja.

P r o k i m e n, glas 4.: Blagovjestite den ot dne spašenije Boga našego.

Mjesto D o s t o j n o: Blagovjestvuj, zemle, radost veliju, hvalite nebesa slavu Božiju.

I r m o s, glas 4.: Jako oduševlenomu Božiju kivotu, da nikakože kosnetsja ručka skvernih. Ustnje že vjernih Bogorodice nemolčno, glas angela vospjevujušče, s radostiju da vopijut: radujsja blagodatnaja, Gospod s tobou.

P r i č a s t e n: Izbra Gospod Siona, i izvoli jega v žilišče sebje. Aliluja (3 puta).

JURJEVO

Sv. velikomučenik Juraj

23. travnja

T r o p a r, glas 4.: Podvigom dobrim podvizalsja jesi strastoterpče Hristov Georgije vjeroju, i mučitelej obličil jesi nečestije, žertva že blagoprijatna Bogu prineslsja jesi. Tjemže i vjenec prijal jesi pobjedi, i molitvami svjate tvojimi, vsjem podaješi pregrješenij proščenije.

K o n d a k, glas 4.: Vozdjelan ot Boga, pokazalsja jesi blagočestija djelatelj čestnjejšij, dobrodjetelej rukojati so-brav sebje: sjejav bo v slezah, veselijem žneši, stradalčestvovav že kroviju, Hrista prijal jesi: i molitvami svjate tvojimi vsjem podaješi pregrješenij proščenije.

Bogorodičen, glas 6.: Zastupnice Hristijan ... (str. 289).

Prokimen, glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje i upovajeť na nego.

Pričasten: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja (3 puta).

IVANJE

Rođenje svetog Ivana Krstitelja

24. lipnja

Tropar, glas 4.: Proroče i predteče prišestvija Hristova, dostojno vos-hvaliti tja nedoumjemem mi, ljuboviju čtuščiji tja: neplodstvo bo roždšija i otčeje bezglasiye razrješisja, slavnim i čestnim tvojim roždestvom, i voploščeniye Sina Božija mirovi propovjedujetsja.

Kondak, Bogorodičen, Prokimen i Pričasten od utorka (str. 294).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, čestnoje roždestvo Hristova krsitelja i predteči Ioana.

Irmos, glas 4.: Sokrovenoje Božije neizrečenoje v tebe soveršajetsja jastvenoje tajinstvo, djevo prečistaja: ibo Bog iz tebe vplotisja za miloserdije. Tjemže tja jako Bogorodicu veličajem.

PETROVO

Vrhovni apostoli sv. Petar i Pavao

29. lipnja

Tropar, glas 4.: Apostolov pervoprestolnici, i vselenija učitelije. Vladiku vsjih molite, mir vselenjej darovati, i dušam našim veliju milost.

Kondak, glas 2.: Tverdija i bogovječčanja propovjedatelji, verh apostolov tvojih, Gospodi, prijal jesi v naslaždenije blagih tvojih i pokoj: boljezni bo

onjih i smert prijal jesi pače vsjakago vseplodija, jedine svjedij serdečnaja.

Bogorodičen, Prokimen i Pričasten od četvrtka (str. 297).

Mjesto Dostojno: Veličaj duše moja, tverdij kamen Petra, i sosud izbrani Pavla, Hristovija cerkve.

Irmos, glas 4.: Tja preslavnuju nevjestu, i vsesvjatuju Bogorodicu, ziždite-lja roždšuju nevidimih že i vsjeh vidimih pjesnmi veličajem.

ĆIRILOVO

Slavenski apostoli sveta braća
Ciril i Metod

5. srpnja

(Ovo je nezapovjedni blagdan).

Tropar, glas 4.: Jako apostolov jedinonaravniji i slavjanskih stran učitelije, Kirile i Metodije bogomudriji, Vladiku vsjeh molite, vsja jaziki slavjan-

skija utverđiti v pravovjeriji i jedinomislji, umiriti mir, i spasti duši našja.

Kondak, glas 3.: Svjaščenuju dvojicu prosvjetitelej naših počtim, božestvenih pisani preloženijem istočnik bogopoznanija nam istočivših, iz negože daže do dnes neoskudno počerpajušče, ublažajem vas, Kirile i Metodije, prestolu višnjago predstojaščih, i toplje moljaščihsa o dušah naših.

Prokimen, glas 6.: Čestna pred Gospodem smert prepodobnih jeho.

Pričasten. V pamjat vječnuju... (str. 295).

ILIJINJE

Sveti Ilija, prorok

20. srpnja

Tropar, glas 4.: Vo ploti angel, prorokov osnovanije, vtorij predteča prišestvija Hristova Ilija preslavnij,

sviše poslavij Jelisejevi blagodat, nedugi odgonjati, i prokaženija očiščati: tjemže i počitajušćim jeho točit iscjele-
lenija.

K o n d a k, glas 2.: Proroče i providče velikih djel Boga našego, Ilije velikoimenite, vješćanijem tvojim ustavivij vōdotočnija oblaki, moli o nas jedinago čjelovjekoljubca.

P r o k i m e n, glas 4.: Ti jesi jerej vo vjek po činu Melhisedekovu.

Pričasten: V pamjat vječnuju ... (str. 295).

PREOBRAŽENJE GOSPODNJE

6. kolovoza

P r v i a n t i f o n

Voskliknite Gospodevi, vsja zemlja, pojte že imeni jeho, dadite slavu hvalje jeho.

Molitvami, Bogorodici, Spase, spasi nas,

Glas groma tvojego v kolesi, osvjetiša molnija tvoja vselenuju, podvižesja i trepetna bist zemlja.

Molitvami Bogorodici ...

Vo ispovjedanije i v veleljepotu obleksja jesi, odjejasja svjetom jako rizoju.

Molitvami Bogorodici ...

Slava: I ninje.

Molitvami Bogorodici ...

D r u g i a n t i f o n

Gori sionskija, rebra sjeverova, grad carja velikago.

Spasi nas, Sine Božij, preobrazivisja na gorje, pojuščija ti: Aliluja.

I vvede ja v goru svjatini svojeja, goru siju, juže stjaža desnica jeho.

Spasi nas, Sine Božij ...

Goru sionju, juže vozljubi, i sozda
jako jedinoroga svjatiljšče svoje.

Spasi nas, Sine Božij ...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine ...

Treći antifon

Nadjejušćijisja na Gospoda, jako gora
Sion ne podvižitsja vo vjek.

Tropar, glas 7.: Preobrazilsja jesi
na gorje, Hriste Bože, pokazavij učeni-
kom tvojim slavu tvoju, jakože možahu:
da vozsijajet i nam grješnim svjet tvoj
prisosušćnij, molitvami Bogorodici,
Svjetodavče, slava tebe.

Gori okrest jego, i Gospod okrest
ljudej svojih ot ninje i do vjeka.

Preobrazilsja jesi na gorje ...

Gospodi, kto obitajet v žilišči tvojem;
ili kto vselitsja vo svjatuju goru tvoju.

Preobrazilsja jesi na gorje ...

Kto vzidet na goru Gospodnju; ili kto
stanet na mjestje svjatjem jego?

Preobrazilsja jesi na gorje ...

Vhodnoje: Gospodi, posli svjet
tvoj i istinu tvoju, ta mja nastavista, i
vvedosta mja v goru svjatuju tvoju.

Tropar, glas 7.: Preobrazilsja jesi na
gorje ...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 7.: Na gorje preobra-
zilsja jesi, i jakože vmješčahu učenci
tvoji, slavu tvoju, Hriste Bože vidješa:
da jegda tja uzrjat raspinajema, strada-
nije ubo urazumjejut voljnoje, mirovi
že propovjedjat: jako ti jesi voistinu
otčeje sijanije.

Prokimen, glas 4.: Jako vozveli-
čišasja djela tvoja, Gospodi, vsja pre-
mudrostiju sotvoril jesi.

Mjesto Dostojno: Veličaj duše
moja, na Tavorje preobrazivšagosja
Gospoda.

Irmos, glas 4.: Roždestvo tvoje net-
ljeno javisja: Bog iz boku tvojeju

projde, jako plotonosec javisja na zemlji, i s čelovjeki požiye. Tja Bogorodice, tjem vsi veličajem.

Pričasten: Gospodi, vo svjetje lica tvojego pojdem, i o imeni tvojem vozradujemsja vo vjeki. Aliluja (3 puta).

UZNESENJE MARIJINO

Uspenije Presv. Bogorodice — Velika Gospa

15. kolovoza

Tropar, glas 1.: V roždestvje djevstvo sohranila jesi, vo uspeniji mira ne ostavila jesi, Bogorodice, prestavilasja jesi k životu, Mati sušči života: i molitvami tvojimi izbavljaješi ot smerti duši našja.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 2.: V molitvah neuspajuščuju Bogorodicu, i v predstavl'stvah nepreložnoje upovanije, grob i umerščvlenije ne uderžasta: jakože bo

života mater, k životu prestavi, vo utrobu vselivisja prismetstvenuju.

Prokimen, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Božje Spasje mojem.

Mjesto Dostojno: Angeli uspenije prečistija vidjevše udivišasja, kako djeva voshodit ot zemlji na nebo.

Irmos, glas 1.: Pobježdajutsja jestestva ustavi v tebe djevo čistaja: djevu stvujet bo roždestvo, i život predobručajet smert: po roždestvje djeva, i po smerti živa, spasaješi prisno Bogorodice, nasljedije tvoje.

Pričasten: Čašu spasenija prijemu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja (3 puta).

USJEKOVANJE

Glavosjek sv. Ivana Krstitelja

29. kolovoza

Tropar, glas 2.: Pamjat pravednago... (str. 294).

Kondak, glas 6.: Predtečevo slavoje usjeknovenije, smotrenije bist njekoje božestvenoje: da i suščim vo adje Spasovo propovjest prišestvije. Da ridajet ubo Irodija, bezakonoje ubijstvo isprosiš: ne zakon bo Božij, ni živij vjek voljubij, no pritvornij, privremenij.

Prokimen, glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

Pričasten: V vamjat vječnuju... (str. 295).

ROĐENJE PRESV. BOGORODICE

Mala Gospa

8. rujna

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje, Bogorodice Djevo, radost vozvjesti vsej vselenjej: iz tebe bo vozsija solnce pravdi Hristos Bog naš, i razrušiv kljat-

vu, dade blagoslovenije: i uprazniv smert, darova nam život vječnij.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Joakim i Ana... (str. 287).

Prokimen i Pričasten od Uspenija (str. 375).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, ot neplodove roždšujusja djevu Mariju.

Irmos, glas 2.: Čužde materem djevstvo, i strano djevam djetoroždenije: na tebe, Bogorodice, oboja ustroišasja. Tjem tja vsja plemena zemnaja neprestano veličajem.

UZVIŠENJE SVETOG KRIŽA

14. rujna

Prvi antifon

Bože, Bože moj, vonmi mi, vskuju ostavil mja jesi; daleče ot spasenija mojega slovesa grjehopadenij mojih.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Bože moj, vozovu vo dni, i ne uslišiši, i v nošči, i ne v bezumije mnje.

Molitvami Bogorodici ...

Ti že vo svjatjem živeši, hvalo isra-ileva.

Molitvami Bogorodici ...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici ...

Drugi antifon

Vskuju, Bože, otrinul jesi do konca, razgnjevasja jarost tvoja na ovci pažiti tvojeja.

Spasi nas, Sine Božij, plotiju raspnij-sja, pojuščija ti: aliluja.

Pomjani sonm tvoj, jehože stjažal jesi isperva, izbavil jesi žezlom dostojanija tvojego.

Spasi nas, Sine Božij ...

Gora Sion sija, v nejže vselilsja jesi.

Spasi nas, Sine Božij ...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine ...

Treći antifon

Gospod vocarisja, da gnjevajutsja ljudije: sjedjaj na heruvimjeh, da pod- vižitsja zemlja.

Tropar, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje, pobjedi blagovjernim ljudem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjaja krestom tvojim žiteljstvo.

Gospod v Sionje velik, i visok jest nad vsjemi ljudmi.

Spasi, Gospodi, ljudi tvoja ...

Da ispovjedjatsja imeni tvojemu veli- komu, jako strašno i svjato jest.

Spasi, Gospodi, ljudi tvoja ...

Vhodnoje: Voznosite Gospoda Boga našego, i poklanjajtesja podnožiju nogu jeho, jako svjato jest.

Tropar, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja ...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Voznesijsa na krest voleju ... (str. 296).

Mjesto Svjatij Bože: Krestu tvojemu ... (str. 309).

Prokimen: Voznosite Gospoda Boga... (str. 298).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, prečestnij krest Gospoden.

Irmos, glas 8.: Tain jesi Bogorodice raj, nevozđjelano vozrastivšij Hrista, imže krestnoje živonosnoje na zemlji nasadisja drevo. Tjem ninje voznosimu, poklanjajuščesja jemu, tja veličajem.

Pričasten: Znamenasje na nas... (str. 298).

MITROVO

Sv. velikomučenik Dimitrije

26. listopada

Tropar, glas 3.: Velika obrjete v bjedah, tja pobornik vselenaja strastoterpče, jaziki pobježdajušča, jakože ubo Lijevu nizložil jesi gordinju, i na podvig derznovena sotvoriv Nestora: tako svjate Dimitrije, Hristu Bogu molisja, darovati nam veliju milost.

Kondak, glas 2.: Krovej tvojih strujami, Dimitrije, cerkov Bog obagri, davij tebje krjepost nepobjedimuju, i sobljudaja grad tvoj nevredim: togo bo jesi utverždenije.

Prokimen i Pričasten od Jurjeva (str. 366).

MIHOLJE

Sv. Arkandeo Mihovil (Mihajlo).

8. studenog

Tropar, Kondak, Prokimen i Pričasten isti kao u ponedjeljak (str. 293).

UVOD BOGORODICE U HRAM

21. studenog

Tropar, glas 4.: Dnes blagovolenija Božija predobraženije, i čelovjekov spasenija propovjedanije, v hramje Božiji jasno djeva javljajetsja, i Hrista vsjem predvozveščajet. Toj i mi veleglasno vozopim: radujsja, smotrenija zizdi-televa ispolnenije.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Prečistij hram Spasov, mnogocjenij čertog i djeva, svjaščenoje sokrovišče slavi Božija, dnes vvoditsja v dom Gospodn, blagodat sovvodjašči, jaže v Dusje božestvenom, juže vospjevajut angeli Božiji: sija jest selenije nebesnoje.

Prokimen i Pričasten od srijede (str. 296).

Mjesto Dostojno: Angeli vhoždenije prečistija zrijašče udivišasja,

kako djeva vnide vo svjataja svjatih. Irmos, glas 4.: Jako oduševlenomu Božiju kivotu, da nikakože kosnetsja ruka skvernih, ustnje že vjernih Vladi-cje nemolčno, glas angela vospjevajušče s radostiju da vopijut: istino visši vsjeh jesi djevo čistaja.

NIKOLJE

Sv. Nikola, čudotvorac

6. prosinca

Tropar, glas 4.: Pravilo vjeri... (str. 296).

Kondak, glas 3.: V mirjeh svjate... (str. 297).

Prokimen, glas 3.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

Pričasten: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubo-jitsja. Aliluja (3 puta).

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJE- VICE MARIJE

9. (8.) prosinca

Tropar, glas 4.: Dnes bezčadija uzi razrješajutsja, Joakima bo i Anu uslišav Bog, pače nadeždi roditi tjem javje obješčavajet bogootrokovicu, iz nejaže sam rodisja neopisanij, čelovjek biv, angelov poveljev vopiti jej: radujsja blagodatnaja, Gospod s toboju.

Kondak, glas 4.: Praznujete dnes vselenaja Anino začatije, bivšeje ot Boga: ibo ta porodi pače slova Slovo roždšuju.

Prokimen, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog israilev.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, preslavnoje začatije Božija Matere.

Irmos: Živoprijemnij istočnik prisnotekušij, svjetonosnij svjetilnik blagodat, hram oduševlenij, sjen prečistuju,

nebese i zemlji prostranjejšuju, Bogoricu vjerniji veličajem.

Pričasten: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA SVETIH PRAOTACA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar praocima, glas 2.: Vjeroju praotci opravdal jesi, ot jazik tjemi predobručivij cerkov: hvaljatsja vo slavje svjatiji, jako ot sjemene ih jest plod blagosloven, bez sjemene roždšaja tja. Tjih molitvami Hriste Bože, pomiluj nas.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 6.: Rukopisanago obraza ne početše, no neopisanim suščestvom zaščitivšesja treblaženiji, v pod-

vizje ognja proslavistesja: sredje že plamene nesterpimago stojašče, Boga prizvaste: uskori, o ščedrij, i potščisja jako milostiv v pomošč našu, jako možeši hotjaj.

Prokimen, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi Bože otec naših, i hvalno i proslavljeno imja tvoje vo vjeki.

Pričasten nedjeljni i: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podoba-jet pohvala. Alilula (3 puta).

PREDBOŽIČNA NEDJELJA — SVETIH OTACA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar ocima, glas 8.: Velija vjeri ispravljenja, vo istočnicje plamene jako na vodje upokojenija, svjatiji trije radovahusja: i prorok Danijil ljavom pastir jako ovcam javljašesja. Tjeh molitvami Hriste Bože, spasi duši našja.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 6.: Rukopisanago obraza ne početše ... (str. 385).

Prokimen i Pričasten Nedjelje praotaca (str. 386).

PREDBOŽIČNO SLAVLJE — PREDPRAZ-DENSTVO ROŽDESTVA HRISTOVA

počinje od 20. prosinca

Tropar, glas 4.: Gotovisja, Vitlejeme, otverzisja vsjem, Edeme, krasuj-sja, Eufrato, jako drvo života v ver-tepje procvjete od djevi: raj bo onoja črevo javisja mislenij, v nemže bože-stvenij sad, ot negože jadše živi budem, ne jakože Adam umrem. Hristos ražda-jetsja, prežde padšij vozstaviti obraz.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes prev-ječnoje Slovo v ver-tepje grjadet roditi

neizrečeno: likuj, vselenaja, uslišavši, proslavi s angeli i pastirmi hotjaščago javitisja otroča mlado, prevječnago Boga.

Prokimen i Pričasten sveca ili dana.

BADNJAK

24. prosinca

Tropar, glas 4.: Napisovašesja inogda s starcem Josifom, jako ot sjemene Davidova, v Vitlejemje Marijam, črevonosjašči bezsjemenoje roždenije: nasta že vremena roždestva i mjesto nijedinože bje obitališču: no jakože krasnaja palata vertep caricje pokazasjesja.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes prevječnoje Slovo... (str. 387).

Prokimen, glas 1.: Gospod reče k mnje, Sin moj jesi ti, az dnes rodih tja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Ne divisja ninje, o Mati, vidjašči mja jako mladenca, jehože iz čreva prežde denici rodi Otec, vozstaviti bo proslaviti čelovječeskoje padšeje jestestvo prijdoh, javstveno vjeroju i ljuboviju tja veličajem.

Pričasten nedjeljni.

BOŽIĆ — ROĐENJE KRISTOVO

25. prosinca

Prvi antifon

Ispovjemsja tebe, Gospodi, vsjem serdcem mojim, povjem vsja čudesa tvoja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

V sovjetje pravih i sonmje, velija djela Gospodnja, iziskana vo vsjeh voljah jeho.

Molitvami Bogorodici...

Ispovjedanje i velikoljepije djelo
jego, i pravda jeho prebivajet vo vjek
vjeka.

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje: Molitvami Bogoro-
dici...

Drugi antifon

Blažen muž bojajsja Gospoda, v za-
povjedeh jeho voshoščet zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, roždejsja ot
Djevi, pojuščija ti: aliluja.

Silno na zemlji budet sjemja jeho,
rod pravih blagoslovitsja.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava i bogatstvo v domu jeho, i
pravda jeho prebivajet vo vjek vjeka.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Reče Gospod Gospodevi momemu:
sjedi odesnuju mene, dondeže položu
vrage tvoja, podnožije nog tvojih.

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje,
Hriste Bože naš, vozsija mirovi svjet
razuma: v nem bo zvjezdam služaščiji
zvjezdoju učahusja, tebje klanjatisja
solncu pravdi, i tebe vjedjeti s visoti
vostoka: Gospodi, slava tebje.

Žezl sili poslet ti Gospod ot Siona,
i gospodstvuj posredje vragov tvojih.

Roždestvo tvoje, Hriste Bože naš...

S toboju načalo v den sili tvojeja, vo
svjetlosteh svjatih tvojih.

Roždestvo tvoje, Hriste Bože naš...

Vhodnoje: Iz čreva prežde de-
nici rodih tja, kljatsja Gospod, i ne
raskajetsja: ti jerej vo vjek po činu
Melhisedekovu.

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes pre-
suščestvenago raždajet, i zemlja vertep
nepristupnomu prinosit. Angeli s pa-

stirmi slavoslovjat, volsvi že so zvjezdoju putešestvujut: nas bo radi rodisja otroča mlado, prevječnij Bog.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista... (str. 312).

Prokimen, glas 8.: Vsja zemlja da poklonitsja tebe, i pojet tebe, da pojet že imeni tvojemu, Višnjij.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, v vertepje roždšagosja carja Hrista.

Irmos, glas 1.: Tainstvo stranoje vižu i preslavnoje: nebo, vertep: prestol heruvimskij, Djevu: jasli, vmjestilišče, v nihže vozleže nevmjestimij Hristos Bog, jegože vospjevajušče veličajem.

Pričasten: Izbavljenje posla Gospod ljudem svojim. Aliluja (3 puta).

DRUGI DAN BOŽICA — ZBOR PRESV. BOGORODICE

26. prosinca

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 6.: Iže prežde denici ot Otca bez matere rodivijsja, na zemlji bez otca voplotisja dnes iz tebe. Tjemže zviezda blagovjestvujet volhvom, angeli že s pastirmi pojut neskazanoje roždestvo, blagodatnaja.

Prokimen, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, čestnejšuju i slavnjejšuju gornih voinstv, Djevu prečistuju Bogorodicu.

Irmos, glas 1.: Ljubiti ubo nam, jako bezbjednoje strahom, udobjeje molčanje ljuboviju že Djevo, pjesni tkati

sprotjažemo složenija, neudobno jest: no i Mati, silu, jeliko jest proizvoljenje, dažd.

Pričasten: Izbavljenje posla Gospod ljudem svojim. Aliluja (3 puta).

TREĆI DAN BOŽICA — SV. STJEPAN, PRVOMUČENIK

27. prosinca

Tropar, glas 4.: Podvigom dobrim podvizalsja jesi pervomučeniče Hristov i apostole, i mučitelej obličin jesi nečestije: kamenijem bo pobijen od ruk bezakonih, vjenec ot jaže sviše desnici prijal jesi, i k Bogu vzival jesi, vopija: Gospodi, ne postavi im grjeha sego.

Kondak, glas 3.: Vladika včera nam plotiju prihoždaše, i rab dnes ot ploti ishoždaše: včera carstvujaj plotiju rodisja, dnes rab kamenijem pobivajetsja. Togo radi i skončavajetsja pervomučenik i božestvenij Stefan.

Kondak, glas 3.: Djeva dnes ... (str. 391).

Prokimen i Pričasten četvrtka (str. 292).

NEDJELJA POSLIJE BOŽICA

(Spomen sv. Josipa, zaručnika Marijina, Davida kralja i Jakoba, rođaka Gospodnjeg).

Tropar nedjelje redovitog glasa i Božica.

Tropar svetima, glas 3.: Blagovjestvuj Josife, Davidu čudesa bogootcu: Djevu vidjel jesi roždšuju, s pastirmi slavoslovil jesi, s volhvi poklonilsja jesi, angelom vjest prijem. Moli Hrista Boga, spasti duši našja.

Slava:

Kondak svetima, glas 3.: Veselija dnes David ispolnjajetsja božestvenij, Josif že hvalenije so Jakovom prinosit: vjenec bo srodstvo Hristovim

prijemše radujutsja, i neizrečeno na zemlji roždšagosja vospjevajut, i vopijut: ščedre, spasaj tebe čtuščija.

I ninje:

Kondak Božića: Djeva dnes ... (str. 391).

Prokimen nedjelje redovitog glasa i: Diven Bog... (str. 384).

Pričasten nedjeljni i: Radujtesja pravdnij... (str. 299).

CRKVENE PJESME

BOŽIĆNE PJESME

Bog predvječni

1. Bog predvječni narodil sja * Prišel dnes so nebes * Da spaset narod ves * I utješit vsja.

2. Narodilsja v Vitlejemje * Mesija Hristos naš * Gospod naš, dlja vsjih nas * Nam narodilsja.

3. V Vitlejemje nad vertepom * zvijezda sta, gdje Hrista * Nevjesta prečista * Sina rodila.

Radost nam sja javljajet

1. Radost nam sja javljajet, * Djeva Sina raždajet, * Nebesa, nebesa, nebesa pojut, pojut. * Angeli sja udivljajut, * Pastirije poklon dajut * Naroždenomu.

2. Ubogo sja narodil, * Bogatago zasmutil * Iroda, Iroda, Iroda zlago, zlago, * Sej bo djete ubivajet, * Na žizn Hrista nastupajet * Narodzenago.

3. Trije cari predstaša, * Hristu poklon vozdaša: * Roždenu, roždenu, roždenu, Spasu, Spasu, * Vmjesto mira slavu daša, * Spasa v jasleh cjelovaša * V bjednom vertepje.

Nebo i zemlja

1. Nebo i zemlja, nebo i zemlja ninje toržestvujut, * Angeli s ljudmi, angeli s ljudmi veselo praznujot: * Hristos rodisja, Bog voplotisja, * Angeli spjevajut, carije vitajut, * Poklon jemu dajut, pastirije igrajut, * Čudo, čudo povjedajut.

2. Vo Vitlejemje, vo Vitlejemje vesela novina, * Čistaja Djeva, čistaja Djeva porodila Sina: * Hristos rodisja...

3. Slovo Otčeje, Slovo Otčeje, vosprijalo tjelo, * V temnotah zemnih, v temnotah zemnih solnce zasvjetilo: * Hristos rodisja...

4. Narodzenomu, narodzenomu Bogu poklon dajmo, * Slava vo višnih, slava vo višnih jemu zapjevajmo: * Hristos rodisja...

Radujtesja vsi ljudiye

1. Radujtesja vsi ljudiye, * Radost s neba nam spadaje: * Veselaja nam novina * Porodila Djeva Sina, * Marija, Marija, Marija.

2. S nami Bog zapjevajmo. * Djevu čistu veličajmo; * Veselaja nam novina...

3. Naša radost i nadežda, * Radujsjaja Djevo Marija; * Veselaja nam novina...

Oj pastiri čudo novo

1. Oj pastiri čudo novo! * Niste nigda vidjeli ovo: * U jaslicam prostim rodio se Bog, * Koji s neba siđe radi puka svog.

2. Betlem evo nije daleko! * Znajte, da vam istinu rekoh: * U štalici prosto leži djetešce, * Na slamici oštroj kao Janješce.

3. Ljubav Božja prevelika! * Primi pravu put čovjeka: * S neba siđe dolje radi grijehnika, * Rodi se u štali radi čovjeka.

4. Hajdmo dakle u veselju! * Klanjati se Spasitelju: * Nosimo mu tamo dare ljubavi, * On sve nas sirote ne zaboravi.

5. O Isuse, Božji Sine! * Spasenje nam s tobom sine: * Zato za sve vijeke orit će se glas, * Slavne tvoje dike, što izbavi nas.

Radujte se narodi

1. Radujte se narodi kad čujete glas, * Da se Isus porodi u blaženi čas. * Svaki narod čuj, čuj! * I Betlemu pristupljaj, pristupljaj!

2. Vidi Božje Otajstvo u podrtoj štalici, * I tko trpi uboštvo na toj tvrdoj slamici! * To Otajstvo čuj, čuj! * I k jaslcam pristupljaj, pristupljaj!

3. Raduje se Marija s Josipom gledeći, * Anđeo pjeva pjesmice po zraku leteći! * I ti, svijete čitavi, * Spasitelja pozdravi, pozdravi!

4. U podrtoj štalici leži Djetešce * I na tvrdoj slamici kano janješce. * Majka Djeva nevina * Ljubi Sina jedina, jedina.

5. Već pastiri k Betlemu od svud dolaze, * Te k Djetetu Božjemu tiho ulaze, * Lijepo mu se klanjaju, * Darove mu daruju, daruju.

6. Zvijezda čudne svjetlosti s kraljima hoći * Te ih pune radosti k Djetetu vodi, * Tu ga obožavaju, * Lijepi dar mu daruju, daruju.

7. Pođi i ti, narode, k betlemskom dvoru, * Pridruži se klanjajuć anđeoskom zboru! * Lijepe dare daj, daj * Pa mu lijepo zapjevaj, zapjevaj.

8. O Isuse! Hvala ti, što izbavi nas, * Tebi će se klanjati uvijek narod vas. * Tvoje sveto rođenje * Bilo svim na spasenje, spasenje.

Narodi nam se kralj nebeski

1. Narodi nam se kralj nebeski * Od Marije čiste Djevice. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

2. Anđeli s neba milo poju: * Isusu slava na visini. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

3. Njemu pastiri klanjaju se * I srca svoja otvaraju. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

4. Sveta tri kralja dare nose * Tamjan i zlato, plemenitu mast. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

5. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje, * Na tom mladom ljetu svega obilja. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

U to vrijeme godišta

U to vrijeme godišta * Mir se svijetu naviješta, * Porodenjem Djetesca, * Kom je majka Djevica.

2. Anđeli se javili, * Rajsku pjesmu slagali, * Slava Bogu pjevali, * A mir ljudma prosili.

3. Djeva Sina rodila, * Đavlu silu slomila, * Svijetu Spasa podala, * Nama Majka postala.

4. A mi Kristu hvalimo, * S anđelima pjevajmo: * Radi žrtve njegove * Božić rado slavimo.

Tiha noć, sveta noć

1. Tiha noć, sveta noć! * Sve već spi, samo bdi * Josip blag i Marija s njim, * Milo Dijete u jaslama tim * Spava u slatkome snu, spava u slatkome snu.

2. Tiha noć, blažena noć! * Bože moj, smiješak tvoj * Kako blag s ustašca tih! * Mir nam donosiš sladak i tih, * Sviće nam radosni dan, sviće nam radosni dan.

3. Tiha noć, blažena noć! * Pjeva svet rajski svijet * Slaveć Boga, tješeći nas! *

Lijepih anđela ori se glas: * Došao Isus je
Spas, došao Isus je Spas.

Zdravo budi, mladi Kralju

1. Zdravo budi, mladi Kralju, * U štalici
rođeni, * I od Majke, Djeve čiste, * U ja-
slices stavljeni!

2. Zemlju, more i nebesa * Silan ti nadi-
laziš, * A sad među volom, oslom * Malešan
se nalaziš.

3. O ti drago Janje Božje * U toj hladnoj
štalici, * Kako dršćeš, kako plačeš * Ležeći
na slamici.

4. Dršćeš zato, da svog srca * Ljubavlju
nas ogriješ, * Plačeš zato, da nas njome *
Kao zlatom odjeneš.

5. Za tu ljubav, milo Dijete, * Što da
tebi damo mi? * Srdaca ti naših evo, *
O Isuse, primi ih.

6. Puna sreće dolaze ti, * Lete s pjesmom
radosnom: * S Ocem, s Duhom slava tebi,
* Mladom Kralju premilom.

7. Hvaljen, slavljen od svih bio * Na
nebu i zemlji svoj, * sav svijet vazda za-
hvaljivo * Majci tvojoj prečisto.

USKRSNE PJESME

Hristos voskrese

Hristos voskrese iz mertvih, * Smertiju
smert poprav, * I sušćim vo grobjeh * život
darovav.

Hristos aneste

Hristos aneste ek nekron, * Tanato ta-
naton patesas * Kaj tois en tois mnemasin
* Zoen harisamenos.

Angel vopijaše

1. Angel vopijaše Blagodatnje: * Čistaja,
Djevo, radujsja, * I paki reku radujsja: *
Tvoj Sin voskrese tridneven ot groba, * I
mertvija vzdvignuvij, ljudije veselitesja.

2. Svjetisja, svjetisja, novij Jerusalime, *
Slava bo Gospodnja na tebję vozsija: * Li-

kuj ninje i veselisja, Sione, * Ti že čistaja,
krasujsa, Bogorodice, * O vostaniji rožde-
stva tvojego.

PJESME ISUSU KRISTU

Do nebesa nek se ori

1. Do nebesa nek se ori * Naših grudi
gromki glas, * Neka jeknu rajski dvori, *
Nek nas čuje Isus Spas.

Isukrste, Srcu tvom * S nama naš se
kune dom: * Dušom, tjelom vijek sam
tvoj, * Za krst časni bijući boj!

2. Čujte puci širom svijeta, * Oci naši
čujte sad! * Čujte slugе pakla kleta, * Kako
Hrvat kliče mlad:

Isukrste, Srcu tvom...

3. Stijeg Hrvata Srce Krista, * Tu nam
rudi sreća, spas; * Tu sloboda zlatna blista,
* Tu se ori slavski glas:

Isukrste, Srcu tvom...

4. Pređi naši kano lavi * Za krst časni
biše boj, * Tko je sinak ovoj slavi, * Kristu

vjeran vijekom poj:

Isukrste, Srcu tvom...

5. Neka grmi pakao hudi, * Neka bijesni
cijeli svijet, * Neka borba lomi grudi, *
Čvrsto stoji zavjet svet:

Isukrste, Srcu tvom...

6. Kralju slave silni, blagi, * Blagoslovi
zavjet taj! * Blagoslovi rod nam dragi, *
U svom srcu stan mu daj!

Isukrste, Srcu tvom...

Za tobom mi vene duša

1. Za tobom mi vene duša, * Spasitelju
moj, * Daj da sretna Tebe kuša, * Daj joj
pokoј svoj.

Dođi, dođi, Spasitelju moj, * Stan ne
prezri srca moga, * Budi pokoј moj.

2. Žiće moje neka bude * Odsjev žića
tvog, * Volja tvoja kaži tude * Stazu žića
mog.

Dođi, dođi, Spasitelju moj...

3. Daj, pohiti, željo moja, * Tebe žudim
ja, * Samo ljubav sveta tvoja * Pokoj
dati zna.

Dođi, dođi, Spasitelju moj...

Isuse Kralju, Isuse slavo

Isuse Kralju, Isuse slavo! * Vječna ti
hvala, beskrajna čast! * Nebo je tvoje pri-
jestolje divno, * Svemirom tvoja stene se
vlast.

Slava ti Kralju, slava ti Bože! * Pred
tobom sve je pepeo, prah. * Dokle smo
tvoji, tko nam što može, * Ti si nam nada,
ljubav i strah.

2. Isuse Kralju mira i sreće, * Uz tebe
stoji narod sav tvoj * Opojen vinom kra-
ljevskega pira, * Za tebe hrli u sveti boj.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

3. Isuse Kralju sunca i slave, * Divna je
tvoje desnice moć! * Paklenog ropstva
rastrga lance, * Donese svjetlo, rasprši noć.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

4. Isuse Kralju ljubavi vječne, Srce je
tvoje ljubavi hram, * Puno je blaga, milo-
sti za nas, * Svojom nas krvlju napajaš
sam.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

5. Isuse Kralju vjerni i dobri, * Ti si
nam život, istina, put, * Bez tebe nema
svjetla ni snage, * Čeka nas poraz krvav
i ljut.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

6. Isuse Kralju, ufanje naše, * Zastava
tvoja znak nam je svet, * Ponosna svoja
dižemo čela, * Neka nas po njoj pozna sav
svijet.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

7. Isuse Kralju silni i moćni, * Pobjede
tvoje svanute će dan, * Mi ćemo s tobom,
dobri naš Kralju, * Radosni u tvoj unići
stan.

Slava ti Kralju, slava ti Bože...

Čist da si, krsni zavjete

1. Čist da si krsni zavjete, * Ja Crkvu
slušat hoću, * I majčine joj savjete, * A
vijek ću bježat zloću.

Sved hvaljen Bog na daru tom, * Što žiće
moje sveza s njom* Njoj vjeran bit ću
vazda.

2. Oj divna svezo ljubavi: * Bog otac
moj, ja dijete. * Ti, Bože, me ne ostavi,
Kad napasti mi prijete.

A ljubiti Boga cilj je moj, * Jer nauk,
Majko, svet je tvoj —* Tebi vjeran bit ću
vazda.

PJESME PRESV. BOGORODICI

Zdravo Djevo, svih milosti

1. Zdravo Djevo, svih milosti puna, *
Vječnog sunca ogrnu te sjaj; * Oko čela
zvjezdana ti kruna, * Ispod nogu stenje
pakla zmaj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata, * Naša
Majko, naša zoro zlata, * Odanih ti srca
primi dar, * Primi čiste ljubavi nam žar!

2. Blažena si, jerbo sva si čista, * Zmijin
dah ne okuži ti grud! * Zvijezda sreće i
nama da blista, * Noći grijeha mrak rasprši
hud!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata...

3. Hrvat za križ bojak bije sveti: * Vodio
ga ljiljan-barjak tvoj! * Nova neman križu
časnom prijeti: * Silna Djevo, na braniku
stoj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata...

4. Nevjera se od Isusa dijeli, * Na znak
Božji sipa strijela roj, * Ti nad nama plašt
razastri bijeli, * Brani, Gospo, brani narod
svoj.

Rajska Djevo, kraljice Hrvata...

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, *
Zadnji borbe zahvati nas jad: * Na grud
svoju, Majko, nas prisloni, * U nebeskog
doma nosi grad.

Rajska Djevo, kraljice Hrvata...

Čuj nas, Majko, nado naša

1. Čuj nas, Majko, nado naša, * K tebi
vapimo mi svi, * Svak' ti srce sad iznaša, *
Srce puno ljubavi.

Primi, primi, mila Majko, naša srdašca, *
To je sve, što mogu dati tvoja dječica.

2. Sretan onaj tko te hoće * Svojom
zvati majčicom, * Jer od svake ti ćeš
zloće * Zaštitom ga branit svom.

Primi, primi, mila Majko...

3. Brani i nas, Majko slatka, * Budi
nama u pomoć, * A najvećma onog sata, *
Kad nam s tog je svijeta poč.

Primi, primi, mila Majko...

Lijepa si lijepa, Djevo Marija

1. Lijepa si lijepa, Djevo Marija, * Tebe
vijek časti rajska družina; * Anđeli lijepo
pjevu, * Tebi čast vijekom davaju.

2. Pogledaj na nas, milena Mati, * Svrni
k sirotam pogled svoj zlatni; * Usliši nas,
o Majčice, * Ne odbij svoje dječice.

3. Ti si nam zvijezda, jedina nada, *
Posred zemaljskih tuga i jada: * Koji se
tebi utiče, * Utjehu slatku naći će.

4. Ti si nam vrutak milja i sreće, * Koji
te zove, propasti neće, * Koji te ljubi, ti
ćeš mu * Pribavit slavu nebesku.

5. Presjajna zvijezdo, svijetli nam, svi-
jetli, * Ti nam daj sretno u raj dospjeti, *
Tad ćemo vijekom s anđeli, * Majčice tebe
slavit mi.

Marijina smo djeca mi

1. Marijina smo djeca mi, * O čujte nas,
o čujte svi! * Nek pjev taj javlja zore
trak, * Nek glasi još u noćni mrak, * Nek
ore skladno živi svi, * Da Marije smo
djeca mi.

2. Naudit neće dušman klet, * Gdje cvate
vijek Marjin cvijet, * Nek mirno slatko
duša sni, * Dok Marije smo djeca mi.

3. Ni imenom ne budmo tek, * Nek nije
pustog slova rijek, * Već djelima pokažemo
svi, * Marije smo djeca mi.

4. Da duša naša drag je kam, * A srce
Duha Svetog hram, * I odsjev rajske ljubavi,
* Jer Marije smo djeca mi.

5. Kad na grud ona vine nas, * Uzbijesni
pakla kleti jaz, * Uzdršću tmine dusi zli, *
Jer Marije smo djeca mi.

6. Oj vjerimo se život vas, * Bit djeca
njena raja kras, * O čuj nas, Oče nebeski, *
Čuj, Marije smo djeca mi.

Marijo, o mili glas

1. Marijo, o mili glas, * Slatko ime za
sve nas — Marijo! * Ime tvoje kad čujem,
U srcu se radujem — Marijo! * O Ma-
rijo! Tebe vazda * Želim smjerno hvaliti *
I pred svakim slaviti — Marijo!

2. Od sunca si svjetlija, * A od zvijezda
sjajnija — Marijo! * Ponizno te hvalimo, *
Od sveg srca slavimo — Marijo! * O Ma-
rijo! Tebe vazda * Želim smjerno hvaliti *
Od tvog Sinka šalje se — Marijo!

3. Koji tebe poštuje, * Koj' se tebi ra-
duje — Marijo! * Čuvaj od zla onoga *

I od grijeha svakoga — Marijo! * O Ma-
rijo, moli Sinka, * Da nam grijehe oprosti,
* Duše naše očisti — Marijo!

4. O nebeska ružice, * Anđeoska Kraljice
— Marijo! * Utočište grješnika, * Pomoći
nevoljnika — Marijo! * O Marijo, rajska
vrata, * Moli Sinka za sve nas * Sada i na
smrtni čas — Marijo!

O zvijezdo mora, Kraljice divna

1. O zvijezdo mora, Kraljice divna, *
Dušama ti si nevoljnim spas! * O zvijezdo
mora, vrata nebeska, * Putniku cilj i nade
si vir!

Pogledaj na nas, minu nas jadi, * Sunašće
sreće sja vrh nas.

2. O zvijezdo mora, Kraljice slavna, *
Ti u tegobi podaješ moć! * O zvijezdo
mora, luči nebeska, * Grješniku spas si i
slatki mir!

Posvijetli meni morem života, * Šute
oluje, prati me mir.

O Marijo, zvijezdo mora

1. O Marijo, zvijezdo mora, * Svijetli
nama do na kraj; * Preko tvoga zagovora, *
Daj nam doći u vječni raj!

O Marijo, lijep si cvijet, * Tebe štuje
cijeli svijet.

2. Primi nas, o Majko, primi * Pod okri-
lje milosti, * S duša naših bijednih snimi *
Breme svake grješnosti.

O Marijo, lijep si cvijet ...

3. Daj, da staze tvoje slijedit, * O Dje-
vice, nevina, * Slavu tvoju unaprijedit, *
Želja nam je jedina.

O Marijo, lijep si cvijet ...

4. Moli, Majko, Sina svoga, * Da nam
grijehe oprosti * I da svakog pravednoga *
Utvrđi u krijeposti.

O Marijo, lijep si cvijet ...

5. Brani našu domovinu * I hrvatski
narod vas, * Daj, da jadi svi nas minu, *
Daj nam sreću, vječni spas!

O Marijo, lijep si cvijet ...

Marijo, Djevo, naša Carice

1. Marijo, Djevo, naša Carice, * Prečista,
jasna, rajska zornice, * Svemožna Gospa,
nad svim zvjezdama, * Raduj se raduj,
raduj med nama.

2. O blagodatna, čista jedina, * Bezgr-
ješna Majko Božjega Sina, * Nevjesto Djevo
među ženama, * Raduj se, raduj med
nama.

PJESME U ČAST SVETOM KRIŽU

Častimo te, križu sveti

1. Častimo te, križu sveti, * Na kom
umrije Isus naš, * Na života tamnoj stazi *
Kao zvijezda ti nam sjaš.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu
Isusov!

2. Na pokoru, križu, nukaš * Nevoljnoga
grješnika, * Na strpljivost, krjeposnoga, *
Utjeho nam velika.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu
Isusov!

3. Ti u tuzi i veselju, * Križu, bud nam
zastava, * Ti nas vjerne k Bogu vodi, *
Preko svijeta varava.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu
Isusov!

4. Uspomenu Krista muke, * I žarke mu
ljubavi, * Svim, što k tebi dižu ruke, *
Sretan život pripravi.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu
Isusov!

5. Daj nam svoju milu svjetlost, * Kad
nam smrtni dođe čas, * Da imamo Božju
milost, * Kad nas njegov zovne glas.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu
Isusov!

Krestu tvojemu

Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko,
i svjatoje uskresenije tvoje slavim.

Križu se tvome, Gospode, klanjamo
I sveto uskrснуće tvoje slavimo.

PJESME SV. ĆIRILU I METODU

Pojmo harno

1. Pojmo harno u čast vječnom Bogu, *
Što nam sjajno zora osvanu: * S nas kad
skinu ropstva tugu mnogu, * A spasenja
sunce ogranu. * Pojmo hvalu Bogu sa vi-
sina * Nek ga slavi. cijela domovina. *
Razigraj se, rode slavenski, * Razkliktaj
se, svijete kršćanski.

2. Mnoga već je godina prošla, * Što
krst sinu slavskim narodom, * Što su braća
s blagovijesti došla, * Sveta braća: Ćiril
s Metodom. — Crni mrak nam bludnje
razgonili, * A oči nam k suncu obratili, *
Posijali sjeme istine, * Da nas vječne spase
iz tmine.

3. Oj vi Božji sveci nam u raju: * Apo-
stoli slavski premili! * Milijuni slavu vama
daju, * Njih ste vjerom s Bogom združili. *
Zaboravte nezahvalnost i nam, * Bogoljub-
nim učte nas vrlinam, * Što po vama Bog
nam darova, * Da ne uzme sila paklena.

4. Neka nikad zvijezda ne ugasne, * Što
nam sjaje ljeta tisuću, * Neka sjeme vjere
samospasne * Domu digne sreću cvatuću, *
Sav se narod nek u hramu spoji * Petrovoj
na stijeni štono stoji: * Hram to Kristov,
hram to vječiti, * Otaca nam Sion jediti.

U rajskim sad se dvorima

1. U rajskim sad se dvorima * Na molbu
našu ozrite, * Slavenstvu štitom budite, *
Uz Višnjeg sved da ostane.

Jedincat Kristov ovčinjak * Nek sakupi
zalutale, * Slijedeći si djedove * U vjeri
uvijek cvjetaju.

Vi krasne zvijezde

1. Vi krasne zvijezde doma svog * I ci-
jelog svijeta slavenskog, * O braćo sveta,
godišnjom * Veličajmo vas popijevkom.

2. Ususret Rim vam hrlio, * Ko otac
djecu izgrli * I pastirsku vam dade čast *
I blagoslov i velju vlast.

3. U stranama, gdje vlada mrak, * Vi
podigoste Kristov znak, * U množini duša,
mnogi kraj * Razasja svete vjere sjaj.

4. Domovinom vam sad je raj, * O čujte
vruć nam uzdisaj: * Vrh roda bdijte sla-
venskog, * Da ostane uz Boga svog.

5. Gdje stezo srca grijeha jad * Zaplam-
sala je ljubav sad, * Gdje rasto trn i korov
klet, * Nebeski stao cvasti cvijet.

6. U ovčarnici Kristovoj, * Nek stan se
nađe braći svoj, * Da sved u vjeri rastu
tu * I s predima se natječu.

7. O Trojstvo sveto, čuj nam glas *
I ljubavlju potakni nas, * Da krenemo sa
snagom svom * Po slavnom tragu otačkom.

Veličajem vas

Veličajem vas, svjatiji * Ravnoapostolniji
Kirile i Metodije, * Vsja slavjanskija stra-
ni * Učenmi svojimi ko Hristu privedšija.
Svjatiji pervoučitelije, pervoprosvjetitelije *
I apostoli slavjanskiji Kirile i Metodije, *
Molite Boga o čadjev vaših.

CRKVENA GODINA — KALENDAR

Crkvena godina je razdoblje od 365, odnosno 366 dana. Svaka četvrta godina je prestupna (ima 366 dana), a ostale su proste (i imaju 365 dana). Liturgijska godina u Grkokatoličkoj crkvi počinje 1. rujna i traje do 31. kolovoza. Svaki dan u crkvenoj godini posvećen je nekom svecu.

Svetkovine ili blagdani jesu dani kada sv. Crkva u svojim bogoslužjenjima iskazuje posebnu čast i naročitu slavu Presv. Trojstvu odnosno kojoj od božanskih osoba Presv. Trojstva, ili pak Bl. Djevici Mariji, ili komu od anđela odnosno svetaca Božjih. Iz toga slijedi da imamo blagdane: Gospodnje, Bogorodične i Svetačke.

Svetkovine odnosno blagdani mogu biti: pomični ili nepomični. Nepomične svetkovine jesu one, koje svake godine padaju uvijek na isti dan u mjesecu, kao na primjer: Božić 25. prosinca, Bogojav-

ljenje 6. siječnja itd. Pomični blagdani pak jesu oni, koji ne padaju svake godine na isti dan (datum) u mjesecu, nego im se dani tj. datumi svetkovanja svake godine mijenjaju odnosno pomiču. Sve pomične svetkovine ovise o Uskrsu. Tako na primjer Uzašašće Gospodnje ili Spasovo pada uvijek četrdeseti dan, a Duhovi pedeseti dan iza Uskrsa, dočim blagdan Svih Svetih slavi se uvijek u prvu nedjelju iza Duhova.

Kako pomične tako i nepomične svetkovine mogu biti: zapovjedne ili nezapovjedne. Zapovjedni blagdani jesu oni dani u godini, u koje je zabranjeno raditi težačke poslove, a vjernici su dužni prisustvovati sv. liturgiji (sv. misi). Nezapovjedne svetkovine slavi sv. Crkva samo u svojim liturgijskim bogoslužjenjima, bez ikakve obveze za vjernike s obzirom na poslove i pribivanje sv. liturgiji.

Od nepomičnih svetkovina ovi su zapovjedni blagdani u našoj biskupiji: Obrežanje Gospodnje, Bogojavljenje, Tri Svetitelja, Sretenje, Blagovijest, Sv. Juraj, Rođenje sv. Ivana Krstitelja, Apostoli sv. Petar i Pavao, Sv. Ilija, Preobraženje Gospodnje, Uznesenje Presv. Bogorodice, U-

sjekovanje sv. Ivana Kristitelja, Rođenje Bl. Djevice Marije, Vozdviženje č. kresta, Sv. Dimitrije, Sv. Ark. Mihajlo, Uvod Bogorodice u hram, Sv. Nikola, Bezgrješno začeće Bl. Djevice Marije, Božić, Zbor Presv. Bogorodice i Sv. prvomučenik Stjepan.

Od pomičnih pak svetkovina zapovjedni blagdani kod nas su ovi: Uskrs, Uzašašće Gospodnje (Spasovo), Duhovi i Svi Sveti. Blagdan Krista Kralja, koji se slavi uvijek u zadnju nedjelju mjeseca listopada uopće se ne spominje u službenom časoslovu što ga je izdala za svećenstvo Sv. Stolica godine 1950. u Rimu. Prema tomu taj blagdan ne bi se trebao u našoj Crkvi nikako slaviti, premda se još uvijek slavi. Uskrs slavimo tri dana, Uzašašće jedan, Duhove dva i Sve Svete jedan dan. U svemu dakle sedam blagdanskih dana od kojih su tri nedjelje, a četiri radna dana.

Ako zbrojimo sve nedjelje (52), sve zapovjedne nepomične svetkovine (22) i pomične zapovjedne svetkovine koje padaju u radne dane (4) izlazi da u jednoj liturgijskoj godini vjernici naše biskupije dužni su slaviti 78 zapovjednih blagdanskih dana.

Zapovjedne nepomične svetkovine označene su u ovom našem kalendaru kosim slovima. Zapovjedne pomične svetkovine u ovom općem kalendaru ne možemo navesti odnosno naznačiti njihov datum, nego ćemo dati posebnu tabelu svetkovanja Usrsa od 1962. do 2000. godine. Prema Uskrsu pak lako si svatko izračuna datum svih ostalih pomičnih svetkovina, jer iste ovise o Uskrsu kao svom središtu.

Julijanski ili »stari« kalendar potječe iz vremena Julija Cezara, koji je u I. stoljeću prije Krista dao određenim učenjacima da sastave kalendar, a on ga je nakon toga odobrio i naredio da se provede u cijelom Rimskom carstvu. Pošto se Julijev kalendar pokazao manjkav i netočan, naložio je papa Grgur XIII. u XVI. stoljeću grupi učenjaka da provedu ispravak tog kalendara. Nakon ispravka i papinog odobrenja uveden je novi (gregorijanski ili Grgurov) kalendar postepeno u cijeloj Zapadnoj crkvi, a ujedno su ga prihvaćale i pojedine države, tako da je danas uspostavljen kao međunarodni. Istočna crkva zadržala je sve do danas uglavnom stari (julijanski) kalendar. U novije vrijeme opaža se stanoviti pokret za uvođenje novog kalendara.

PASHALIJA — SKRIŽALJKA
SVETKOVINE USKRS

Godine	Uskrs po novom kal.	Uskrs po starom kal.
1962.	22. trav.	16. trav.
1963.	14. trav.	1. trav.
1964.	29. ožuj.	20. trav.
1965.	18. trav.	12. trav.
1966.	10. trav.	28. ožuj.
1967.	26. ožuj.	17. trav.
1968.	14. trav.	8. trav.
1969.	6. trav.	31. ožuj.
1970.	29. ožuj.	13. trav.
1971.	11. trav.	5. trav.
1972.	2. trav.	27. ožuj.
1973.	22. trav.	16. trav.
1974.	14. trav.	1. trav.
1975.	30. ožuj.	21. trav.
1976.	18. trav.	12. trav.
1977.	10. trav.	28. ožuj.
1978.	26. ožuj.	17. trav.
1979.	15. trav.	9. trav.
1980.	6. trav.	24. ožuj.
1981.	19. trav.	13. trav.
1982.	11. trav.	5. trav.
1983.	3. trav.	25. trav.

Godine	Uskrs po novom kal.	Uskrs po starom kal.
1984.	22. trav.	9. trav.
1985.	7. trav.	1. trav.
1986.	30. ožuj.	21. trav.
1987.	19. trav.	6. trav.
1988.	26. trav.	28. trav.
1989.	26. ožuj.	17. trav.
1990.	15. trav.	2. trav.
1991.	31. ožuj.	25. ožuj.
1992.	19. trav.	13. trav.
1993.	11. trav.	5. trav.
1994.	3. trav.	18. trav.
1995.	16. trav.	10. trav.
1996.	7. trav.	1. trav.
1997.	30. ožuj.	14. trav.
1998.	12. trav.	6. trav.
1999.	4. trav.	29. ožuj.
2000.	23. trav.	17. trav.

ZADUŠNE SUBOTE

Dani, u kojima se na poseban način sijećamo svih od vijeka preminulih kršćana, zovu se zadušne subote. U liturgijskoj godini ima ih svega pet:

1. Subota pred Mesopusnom nedjeljom
2. Subota pred II. nedjeljom Vel. posta
3. Subota pred III. nedjeljom Velikog posta

4. Subota pred IV. nedjeljom Vel. posta

5. Subota pred Duhovima (Trojacima).

U spomenute zadušne subote prikazuju se sv. Službe Božje za upokoj i vječni spas svih duša, koje se nalaze u čistilištu. Vojujuća Kristova crkva u sv. liturgijama moli se svakog dana za Trpeću crkvu, a napose to čini u izbrojene Zadušne subote. Liturgijskom bogoslužnju Zadušnih subota rado prisustvuju svi pravi i pobožni vjernici, da tako svojim molitvama i žrtvama izmole što skoriju pomoć i vječnu radost na nebesima svim dušama čistilišta, a napose dušama svojih najbližih i najmilijih pokojnika.

POSTOVI

Krist je svojim četrdesetdnevnim postom u pustinji za sva vremena potaknuo svoje sljedbenike da ga u svom ovozemaljskom životu i u tom slijede kao svog Učitelja i Spasitelja. Kao što se Isus Krist postom i molitvom pripravljaao za svoje javno djelovanje, muku i smrt, tako i mi kršćani treba da se često slu-

žimo ovim od njega riječju i djelom posvećenim sredstvima. Jer svrha posta je trapljenje tijela i jačanje duha u borbi protiv strastima, zlim porivima i svim grešnim sklonostima i napastima. Crkva od davnina pozna dvije vrste posta. To su: 1) Nemrs, tj. uzdržavanje u određene dane od pojedinih jela. 2) Uzdržavanje od svakog blagovanja svih jestvina u određeno vrijeme. Nemrs može biti strogi i tzv. »na bijelo«. U prvom slučaju zabranjeno je blagovanje ne samo mesa, već i mliječnih jela i jaja. Nemrs »na bijelo« je takva vrsta posta kada se ne smije jesti meso, a dozvoljeno je uživati mast, mliječna jela i jaja.

Davni običaj našega posta je takav da se u vrijeme posta ne jedu mesna ni mliječna jela.

Tokom godine imamo slijedeće postove:

1. Predvečerje Bogojavljenja, dne 5. siječnja.

2. Veliki post ili sveta Četrdesetnica (Korizma), od ponedjeljnika iza Siropusne nedjelje do Uskrsa.

3. Petrovski post, od ponedjeljka iza nedjelje Svih Svetih do blagdana vrhovnih apostola sv. Petra i Pavla.

4. Uspenski (Velikogospojinski) post, od 1. kolovoza do Uspenija (Uznesenja) Presvete Bogorodice.

5. Na Usjekovanje sv. Iv. Krstitelja, 29. kolovoza.

6. Na Uzvišenje sv. križa, 14. rujna.

7. Božićni post, od 15. studenoga do Božića.

8. Svake srijede i petka.

Post obvezuje vjernike od navršene 7. godine života.

Svećenici za služenje sv. liturgije i vjernici za Sv. pričest dužni su određeno vrijeme strogo postiti. To je tzv. euharistijski post. Najnovijom odlukom Svete Stolice voda ne krši euharistijski post.

Sv. Stolica je ublažila zakon o postu i za Istočnu crkvu. Do konačne kodifikacije kanonskog prava Istočne katoličke crkve dužnost nam je glede posta pridržavati se uputa svog nadležnog biskupa odnosno župnika.

TRAPAVICE

Trapavicama nazivljemo ono vremensko razdoblje u komu ne obvezuje nikakav post. Takvih besposnih razdoblja imamo u crkvenoj godini svega četiri. To su:

1. Tjedan od ned. Mitara i Farizeja do nedjelje Bludnoga sina.

2. Svijetli tjedan, tj. od Uskrsa do Tomine nedjelje.

3. Tjedan od Duhova do nedjelje Sviju Svetih.

4. Čitavo vrijeme od Božića do predvečeria Bogojavljenja.

ZABRANJENO VRIJEME

Tim imenom nazivljemo ono vrijeme, kad sv. Crkva zabranjuje pirovanje i druge bučne zabave.

Zabranjeno vrijeme u Križevačkoj biskupiji je:

1) Velika četrdesetnica (preduskrsni post — korizma)

2) Božićni post.

OPĆI KALENDAR

SJEČANJ — JANUAR

1. *Obrezanje G. n. Isusa. Nova Godina.*
2. Silvestar, papa.
3. Malahija, prorok.
4. Zbor 70 učenika Isusovih.
5. Teopemt, muč.
6. *Bogojavljenje Gospodnje.*
7. Zbor sv. Ivana Krstitelja.
8. Juraj Hozevit, prep.
9. Polijeukto, muč.
10. Grgur, bisk. nisijski.
11. Teodozije, prep.
12. Tatijana, muč-ca.
13. Ermil i Stratonik, muč.
14. Oci sa Sinaja i Rajite, prep.
15. Pavao Tivejski i Ivan, prep.
16. Poklon verigama sv. Petra, ap.
17. Antun Vel. pust. prep.
18. Atanazije i Ćiril, nadb.
19. Makarije, egip. prep.
20. Evtimije Vel., prep.
21. Maksim, ispovj.
22. Timotej, ap.
23. Kliment, bisk. muč.
24. Ksenija, prep.
25. Grgur Bogosl., arhiep.
26. Ksenofont, prep.

27. Prijenos moći sv. Iv. Zl.
28. Efrem Sirski, prep.
29. Prijenos moći sv. Ignacija Bogonos.
30. *Tri Svetitelja*
31. Kir i Ivan, čudotv., besrebr.

VELJAČA — FEBRUAR

1. Trifon, muč.
2. *Sretenije*
3. Simeon Bogopr. i Ana, pror.
4. Izidor Poluz. prep.
5. Agata, muč.
6. Vukol bisk. i Silvan, sveć. muč.
7. Partenije, bisk. prep.
8. Teodor, vlkmuč. i Zaharija, pror.
9. Nikifor, muč.
10. Haralampije, muč.
11. Vlasije, bisk. muč.
12. Meletije, arhiep.
13. Martinijan, prep.
14. Auksentije i Ćiril, prep.
15. Onisim, prep.
16. Pamfil i Porfirije, muč-ci
17. Teodor Tirski, vlkmuč.
18. Lav, papa Rimski
19. Arhipa, ap.
20. Lav, epk., prep.
21. Timotej prep. i Evstatije arhiep.

22. Našašće moći muč. iz Eugenije
23. Polikarp, epk. muč.
24. Našašće glave sv. Ivana Kr.
25. Tarasije, arhiep.
26. Porfirije, arhiep.
27. Prokopije, ispovj.
28. Bazilije, ispovj. prep.
29. Kasijan, prep. (svake 4. god.)

OŽUJAK — MART

1. Evdokija, prep. muč.
2. Teodot, epk. muč.
3. Eutropije, i Kleonik, muč-ci
4. Gerasim, prep.
5. Konon, muč.
6. 42 mučenika u Amoriji
7. Mučenici iz Hersona, epk-pi
8. Teofilakt, bisk. ispovj.
9. 40 mučenika sebast.
10. Kodrat i Ciprijan, muč-ci
11. Sofronije, arhiep.
12. Teofan, isp. i Grgur Dvojesl. papa R.
13. Prijenos moći sv. Nikifora
14. Benedikt, opat
15. Agapije i Timotej, muč-ci
16. Savin, muč.
17. Aleksije, prep. Božji čovjek
18. Ciril, arhiep. Jeruzal.
19. Hrizant i Darije, muč-ci
20. Oci iz obitelji sv. Save, muč-ci

21. Jakob, bisk. ispovj.
22. Bazilije, sveć., muč.
23. Nikon prep. muč.
24. Zaharija, prep. i Artemon epk.
25. *Blagovijest*
26. Zbor arh. Gabrijela
27. Matrona Solunska
28. Ilarion, prep. i Stjepan, čudotv.
29. Marko, epk. prep.
30. Ivan, prep. Spisatelj ljestv.
31. Ipatije, epk. prep.

TRAVANJ — APRIL

1. Marija, egip. prep.
2. Tito, čudotv. prep.
3. Nikita, ispovj. prep.
4. Josip, prep. stihotvorac
5. Teodul i Agatopod, muč-ci
6. Eutihije, arhiep. carigr.
7. Juraj, epk. prep.
8. Irodion i Agav, ap-li
9. Eupsihije, muč.
10. Terentij, muč.
11. Antipa, bisk. sveć.
12. Bazilije, epk. ispovj.
13. Artemon, sveć. muč.
14. Martin, papa R., ispovj.
15. Aristarh, Pudo i Trofim, ap-li
16. Agapija i Irena, djev. muč-ce

17. Simun i Akakije, prep.
18. Ivan, prep.
19. Ivan, prep. vethopeščernik
20. Teodor Trihin, prep.
21. Januarij, bisk. muč.
22. Teodor Sikeot, prep.
23. Juraj, vkmuč. (Jurjevo)
24. Sava stratilat, muč.
25. Marko, ap. evand.
26. Bazilije, epk. muč.
27. Simun, sveć., muč.
28. Jason i Sosipatar, ap-li
29. 9 Muč. kiz. i Memnon čudotv.
30. Jakob, ap. brat sv. Iv. evand.

SVIBANJ — MAJ

1. Jeremija, pror.
2. Atanazije Vel., arhie. Aleks.
3. Teodozije peč. i Timotej, muč.
4. Pelagija, prep. muč.
5. Irena, muč. i Nikifor, prep.
6. Job mnogostradalni
7. Pojava sv. Križa i Akakije, muč.
8. Ivan, ap. i evand. i Arsenije
9. Izajija, pror. i Hristofor, muč.
10. Simon Zilot, ap.
11. Ćiril i Metod i Mokije, muč.
12. Epifanije, epk. i German, arhie.
13. Glikerija, muč-ca
14. Izidor, muč.

15. Pahomije Vel. prep.
16. Teodor, prep.
17. Andronik, ap.
18. Teodot, Petar, Dioniz i 7 dj., muč-ci.
19. Patricije, bisk. muč.
20. Talalej, muč.
21. Konstantin i Jelena car.
22. Bazilisko, muč.
23. Mihael, bisk. prep., ispovj.
24. Simun, prep. i Nikita, prep. stratilat
25. Karpo, ap.
27. Terapont, sveć. muč.
28. Nikita, prep.
29. Teodozija, muč. djev.
30. Isaakije, prep.
31. Jermij, ap. i Jermej, muč.

LIPANJ — JUNI

1. Justin filozof, muč.
2. Nikifor ispovj.
3. Lukilijan, Dioniz i dr. muč.
4. Mitrofan, epk., carigr.
5. Dorotej epk. muč.
6. Visarion, prep. čudotv.
7. Teodot sveć. muč.
8. Teodor Tiron, vlkmuč.
9. Ćiril, arhie. Aleks.
10. Timotej, epk. muč.
11. Bartolomej i Barnaba, ap.

12. Onufrije i Petar, prep.
13. Akilina, muč-ca i Tripsilije, bisk.
14. Elizej pror. i Metodije, patr.
15. Amos, pror. i Jeronim, prep.
16. Tihon, epk. čudotv.
17. Manuil i Savel muč-ci
18. Leontij, muč.
19. Juda, ap., brat Gosp.
20. Metod, bisk. muč.
21. Julijan, muč.
22. Euzebij, epk. muč.
23. Agripina, muč-ca
24. *Rođenje sv. Iv. Krst. (Ivanje)*
25. Fevronija, prep. muč.
26. David, prep.
27. Samson, prep.
28. Kir i Ivan, čudotv.
29. *Vrh. ap. Petar i Pavao. (Petrovo)*
30. Zbor 12 apostola

SRPANJ — JULI

1. Kuzma i Damjan, besrebr. i čudotv.
2. Polag. halj. Presv. Bogor.
3. Jacint, muč.
4. Andrija krit., epk. i Marta, prep.
5. Atanazije aton, prep.
6. Sisoj Vel. prep.
7. Toma i Akakije, prep.
8. Prokopije velikomuč.

9. Pankracije, sveć. muč.
10. 45. muč. iz Nikop. arm.
11. Eufimija, muč. i Olga
12. Proklo i Ilarije, muč.
13. Zbor arh. Gabrijela i Stj. prep.
14. Akila, ap.
15. Ćiril i Julita, muč-ci i Vladimir Vel.
16. Atinogem, sveć., muč.
17. Marina, velikomuč.
18. Jakinto i Emilijan, muč-ci
19. Makrina i Dijo, prep.
20. *Ilija, prorok, (Ilijinje)*
21. Simun i Ivan, prep.
22. Marija Magdalena i Foka, sveć. muč.
23. Trofim i Teofil, muč-ci
24. Kristina, muč. i Boris i Hljeb
25. Ana, mati Bl. Dj. Marije.
26. Jermolaj, sveć. muč. i Paraskeva, prep. muč.
27. Pantelejmon, velikomuč.
28. Prohor, Nikanor, Timon i Parmen, ap-li
29. Kalinik, muč.
30. Sila i Siluan, ap-li
31. Eudokim, pravednik

KOLOVOZ — AUGUST

1. Proish. sv. Križa i 7 muč. makab.
2. Prijenos moći prvomuč. Stjepana

3. Izaak, Dalmat, i Faust, prep.
4. 7 mladića efeških
5. Eusignije, muč.
6. *Preobraženje Gospodnje*
7. Dometije, prep. muč.
8. Emilijan, bisk., ispovj.
9. Matej, ap.
10. Laurentije, arhid muč.
11. Euplo, muč.
12. Focije i Anikit, muč-ci
13. Maksim, prep. ispovj.
14. Mihej, prorok
15. *Uznesenje Pres. Bogor. (Vel. Gospa)*
16. Prijenos ubrusa Krist., Diomid., m
- 17. Miron, muč.
18. Flor i Lauro, muč-ci
19. Andrija, muč., strat.
20. Samuel, prorok.
21. Tadej, apostol.
22. Agatonik, muč.
23. Lup, muč.
24. Eutihije, sveć. muč.
25. Bartolomej i Tito, ap.-li.
26. Adrijan i Natalija, muč-ci.
27. Pimen, prep.
28. Mojsije, prep. i Augustin, bisk.
29. *Glavosjek sv. Ivana Krst.*
30. Aleksandar, Ivan i Pavao, patr.
31. Polaganje Pojasa Presv. Bogor.

RUJAN — SEPTEMBAR

1. Nač. Idikta (crkv. nova godina), Simon, prep.
2. Mamant, muč. i Ivan, postnik.
3. Antim, sveć. muč., Teoktist, prep.
4. Vavila, sveć. muč. i Mojsije, pror.
5. Zaharija, pror. otac sv. I. Krst.
6. Čudo sv. Arh. Mihajla i Eudoksij, muč.
7. Sozont, mučenik
8. *Rođenje Bl. Dj. Marije (M. Gospa).*
9. Joakim i Ana, pravednici.
10. Minodora, Mitrodora i Nimfodora, muč.-ce.
11. Teodora, prepodobna.
12. Autonom, sveć. muč.
13. Kornelije, sveć. muč.
14. *Uzvišenje sv. Križa G. (Crni križi).*
15. Nikita, velkmuč.
16. Eufemija, vlkmuč.-ca.
17. Sofija, Vjera, Nada i Ljubav, muč.-ce.
18. Eumenije, bisk., čudotv.
19. Trofim Savatije i Doriment, muč.
20. Eustatija, vlkmuč.-ca.
21. Kodrat, apostol.
22. Foka, sveć. muč. i Jona, prep.
23. Začće sv., Ivana Krst.
24. Tekla, prep. muč.-ca.

25. Eufrozinja, prep.-na.
26. Spomen smrti sv. Ivana ap.
27. Kalistrat i drugi muč.-ci.
28. Hariton, prep., ispovj.
29. Kirijak (Cirijak), prep.
30. Grgur, bisk. muč.

LISTOPAD — OKTOBAR

1. Pokrov Bogor., Ananija, ap. i Roman, prep.
2. Ciprijan, sv. muč. i Justina, muč.-ca.
3. Dionizije Areopagita, sveć. muč.
4. Jerotej, sveć. muč. i Franjo Asiški, prep.
5. Haritina, mučenica.
6. Toma, apostol.
7. Sergije i Vakh, muč.-ci.
8. Pelagija, prep.-na.
9. Jakob Alfeov, ap. i Andronik, prep.
10. Eulampije i Eulampija, muč.-ci.
11. Filip, ap. i Teofan epk. prep.
12. Prov, Tarah i Andronik, muč.-ci.
13. Karpo, Papila i Agatonika, muč.
14. Nazarije, muč. i Paraskeva, prep.
15. Eutimije, prep. i Lucijan, prep. muč.
16. Longin. muč.
17. Ozija, pror. i Andrija Krit., prep. muč.
18. Luka, ap. i evanđ.

19. Joil, pror. i Uar, muč.
20. Artemije, vlkmuč.
21. Ilarion Vel., prep.
22. Averkije, ep. čudotv. i 7 mladića Efeš.
23. Jakob. ap., brat Gospodnji.
24. Areta, muč. i Atan patr.
25. Marcijan i Martirije, muč.-ci.
26. *Dimitrije Vlkmuč. (Mitrovo).*
27. Nestor, muč.
28. Terentij, muč. i Paraskeva (sv. Petka) muč.
29. Anastazija, prep.-na.
30. Zinovije i Zinovija, muč.-ci.
31. Stahije i Ampl, apost.

STUDENI — NOVEMBAR

1. Kozma i Damjan, besrebr.
2. Akindin i Elpidifor, muč.-ci.
3. Akepsim, b. muč. i Juraj, muč.
4. Joanikije Vel., prep.
5. Galaktion i Epistimija, muč.
6. Pavao, bisk., ispovj.
7. 33 muč. melit i Lazar, prep. čudotv.
8. Zbor, Arh. Mihajla (Miholje — Arkanđelovo)
9. Matrona i Teokista, prep.
10. Erast i Olimp, ap-li.

11. Mino, Viktor, muč. i Teodor Stud., prep.
12. Ivan patr., Nil prep. i Jozafat, arh. muč.
13. Ivan Zlatousti, arhiep.
14. Filip, ap.
15. Gurije, Samon i Aviva, muč-ci.
16. Matej, ap. i evanđelista.
17. Grgur i bisk. čudotv.
18. Platon i Roman, muč.
19. Avdija, pror. i Varlaam, muč.
20. Grgur, prep. i Proklo, arhiep.
21. *Uvod Bogorodice u hram.*
22. Filimon, ap.
23. Amfilohije i Grgur, biskupi.
24. Katarina Velikomuč. Merkur, muč.
25. Kliment, papa, muč.
26. Alipije, strat, prep.
27. Jakob, muč. i Paladije, prep.
28. Stjepan, prep. muč. i Irinarh, muč.
29. Paramon i Filumen, muč-ci.
30. Andrija, prvozvani apostol.

PROSINAC — DECEMBAR

1. Natum, pror.
2. Avakum, pror.
3. Sofonije, pror.
4. Barbara, velikomuč. i Ivan Dam. prep.

5. Sava, sveć., prep.
6. *Nikola, arhiep., čudotv.*
7. Ambrozije, bisk. milanski
8. Patapije, prep.
9. *Bezgriješno začće Bl. Dj. Marije*
10. Mino, Ermogen i Eugraf muč-ci.
11. Danijel, stupnik, prep.
12. Spiridon, epk, prep.
13. Eustratije, Auksent, Eugen, Mardar i Orest, muč-ci.
14. Tirs, Leukija, Filimon, Apolon i Kalinik, muč-ci.
15. Eleuter, sveć. muč. i Pavao, prep.
16. Agej, prorok.
17. Danijel, pror. i 3 mladića
18. Sebastijan, muč.
19. Bonifacije, muč.
20. Ignacije Bogonosac, sveć. muč.
21. Julijana, mučenica.
22. Anastazija, velikomuč-ca.
23. 10 mučenika na Kreti.
24. Badnjak. Eugenija, prep. muč.
25. *Božić, Rođenje Kristovo.*
26. *Zbor Presv. Bogorodice.*
27. *Stjepan, prvomučenik.*
28. Mučenici u Nikom. spaljeni.
29. Nevina dječica. Markel, prep.
30. Anizija, muč-ca i Zotik, prep.
31. Melanija, prep.

S A D R Ź A J

	Strana
Predgovor — — — — —	3
Jutarnje molitve — — — — —	7
Večernje molitve — — — — —	17
Razne molitve — — — — —	28
Oprosnje molitve — — — — —	38
Molitva sv. krunice — — — — —	46
Kršćanski nauk — — — — —	52
Istine — — — — —	60
Zapovijedi — — — — —	78
Milost — sakramenti — — — — —	90
Molitva — — — — —	110
Sv. ispovijed — — — — —	126
Sv. pričest — — — — —	138
Obnova krsnog zavjeta — — — — —	145
Božanstvena liturgija — — — — —	150
Moleben Isusu Kristu — — — — —	216
Moleben presv. Bogorodici — — — — —	230
Poklonstveno bogosluženje — — — — —	246
Blagodarenje — — — — —	250
Liturgijski obred pogreba — — — — —	263
Nedeljni tropari — — — — —	283
Glas prvi — — — — —	283
Glas drugi — — — — —	284
Glas treći — — — — —	285
Glas četvrti — — — — —	286
Glas peti — — — — —	287
Glas šesti — — — — —	289
Glas sedmi — — — — —	—
Glas osmi — — — — —	291
Sedmični tropari — — — — —	293
Ponedjeljak — — — — —	—
Utorak — — — — —	294
Srijeda — — — — —	295

Strana

Cetvrtak — — — — —	296
Petak — — — — —	298
Subota — — — — —	298
Prigodni tropari — — — — —	300
Za svaku potrebu — — — — —	300
Za pokojne — — — — —	301
Tropari pomičnih svetkovina — — — — —	303
Nedjelja Mitara i Iarizeja — — — — —	303
Nedjelja o bludnom sinu — — — — —	304
Nedjelja mesopusna — — — — —	304
Nedjelja siropusna — — — — —	305
Prva nedjelja vel. posta — — — — —	306
Druga nedj. vel. posta — — — — —	307
Treća nedj. vel. posta — — — — —	308
Četvrta nedj. vel. posta — — — — —	309
Peta nedj. vel. posta — — — — —	311
Lazareva subota — — — — —	312
Cvjetna nedjelja — — — — —	313
Veliki četvrtak — — — — —	317
Velika subota — — — — —	318
Uskrs — — — — —	321
Nedjelja o Tomi — — — — —	325
Nedjelja o mironosicama — — — — —	326
Nedjelja o raslablenom — — — — —	327
Srijeda prepodlovljenja — — — — —	328
Nedjelja o Samarjancij — — — — —	329
Nedjelja o slijepcu — — — — —	330
Uzašašće Gospodnje-Spasovo — — — — —	331
Nedjelja svetih otaca — — — — —	335
Duhovi — — — — —	336
Duhovski ponedjeljak — — — — —	340
Nedjelja svih svetih — — — — —	340
Praznik Tijelova-Euharistije — — — — —	341
Praznik presv. Srca Isusova — — — — —	345
Praznik muke presv. Bogorodice — — — — —	349
Tropari nepomičnih svetkovina — — — — —	351
Obrezanje Gospodnje i sv. Baz. — — — — —	351
Subota pred Bogojavljenjem — — — — —	353
Predprazdenstvo Bogojavlja — — — — —	354
Nedjelja pred Bogojavlja — — — — —	354
Navečerje Bogojavljenja — — — — —	355
Bogojavljenje Gospodnje — — — — —	356

Tri Svetitelja — — — — —	360
Sretenje Gospodnje — — — — —	361
Blagovijest — — — — —	363
Sv. vlkmč. Juraj — — — — —	365
Rodj. sv. Ivana Krst. — — — — —	366
Sv. Petar i Pavao — — — — —	367
Sv. Ciril i Metod — — — — —	368
Sv. Ilija prorok — — — — —	369
Preobraženje Gospodnje — — — — —	370
Uznesenje bl. Dj. Marije — — — — —	374
Glavosjek sv. I. Krst. — — — — —	375
Rodjenje presv. Bogorodice — — — — —	376
Uzvišenje sv. Križa — — — — —	377
Sv. vlkmč. Dimitrije — — — — —	381
Sv. Arkandjeo Mihajlo — — — — —	381
Uvod presv. Bogorodice — — — — —	382
Sv. Nikola čudoiv. — — — — —	383
Bezgr. začće bl. Dj. M. — — — — —	384
Nedelja sv. Proroca — — — — —	385
Predbožićna nedj. — sv. Otaca — — — — —	386
Predprazd. Božića — — — — —	387
Badnjak — — — — —	388
Božić — — — — —	389
Zbor presv. Bogorodice — — — — —	393
Sv. prvmč. Stjepan — — — — —	394
Nedjelja poslije Božića — — — — —	395
Crkvene pjesme — — — — —	397
Božićne pjesme — — — — —	397
Uskrsne pjesme — — — — —	405
Pjesme Isusu Kristu — — — — —	406
Pjesme presv. Bogorodici — — — — —	410
Pjesme sv. Križu G. — — — — —	417
Pjesme sv. Ćirilu i Metodu — — — — —	419
Crkvena godina — Kalendar. — — — — —	422
Skrižaljka svetkovine Uskrsa — — — — —	426
Zadušne subote — — — — —	427
Postovi — — — — —	428
Trapavice — — — — —	430
Zabranjeno vrijeme — — — — —	431
Opći kalendar — — — — —	432
Sadržaj — — — — —	446

